

สภาพการใช้ที่ดิน

2565

รายงานสภาพการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2565

โดย

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(1)

สารบัญ

	หน้า
สารบัญเรื่อง	(1)
สารบัญภาพ	(2)
สารบัญตาราง	(5)
สารบัญภาคผนวก	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1
1.4 อุปกรณ์และวิธีการดำเนินงาน	2
1.5 ผู้ดำเนินงาน	5
บทที่ 2 สภาพการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2565	6
2.1 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2565	7
2.2 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดชัยภูมิ ปี พ.ศ. 2565	20
2.3 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2565	31
2.4 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2565	41
2.5 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2565	51
2.6 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. 2565	60
2.7 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2565	69
2.8 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2565	80
2.9 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2565	91
2.10 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2565	101
2.11 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุดรธานี ปี พ.ศ. 2565	110
2.12 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2565	120
บทที่ 3 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแผนที่การใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2565	131

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2565	14
2	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดชัยภูมิ ปี พ.ศ. 2565	25
3	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2565	36
4	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2565	46
5	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2565	55
6	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. 2565	64
7	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2565	74
8	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2565	85
9	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2565	95
10	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2565	105
11	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุดรธานี ปี พ.ศ. 2565	115
12	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2565	124
13	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2565	133
14	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดชัยภูมิ ปี พ.ศ. 2565	134
15	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2565	135
16	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2565	136
17	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2565	137
18	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. 2565	138
19	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2565	139
20	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2565	140
21	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2565	141
22	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2565	142
23	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดอุดรธานี ปี พ.ศ. 2565	143
24	จุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2565	144

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
25	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2565 แสดงพื้นที่ปลูกพืชไร่ร่วมกับไม้ผล (A3) จังหวัดขอนแก่น	145
26	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังร่วมกับมะม่วง จังหวัดขอนแก่น ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึก ข้อมูลเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2565	145
27	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล (A4) จังหวัดชัยภูมิ	146
28	พื้นที่ปลูกอินทผลัม จังหวัดชัยภูมิ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2565	146
29	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2563 แสดงพื้นที่ปลูกพืชสวน (A5) จังหวัดนครพนม	147
30	พื้นที่ปลูกพืชผัก จังหวัดนครพนม ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2565	147
31	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2562 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล (A4) จังหวัดบุรีรัมย์	148
32	พื้นที่ปลูกฝรั่ง จังหวัดบุรีรัมย์ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2565	148
33	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2565 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล จังหวัดเลย	149
34	พื้นที่ปลูกมะพร้าว จังหวัดเลย ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2565	149
35	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ปลูกพืชสวน (A5) จังหวัดสกลนคร	150
36	พื้นที่ปลูกกระท่อม จังหวัดสกลนคร ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2565	150
37	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2562 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล (A4) จังหวัดศรีสะเกษ	151
38	พื้นที่ปลูกโกโก้และทุเรียน จังหวัดศรีสะเกษ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565	151
39	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ปลูกพืชไร่ (A2) จังหวัดอุดรธานี	152

(4)

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
40	พื้นที่ปลูกกล้วยา จังหวัดอุดรธานี ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2565	152
41	ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น (A3) จังหวัดอุบลราชธานี	153
42	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ร้าง) จังหวัดอุบลราชธานี ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2565	153

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2565	15
2	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดชัยภูมิ ปี พ.ศ. 2565	26
3	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2565	37
4	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2565	47
5	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2565	56
6	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. 2565	65
7	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2565	75
8	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2565	86
9	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2565	96
10	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2565	106
11	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุดรธานี ปี พ.ศ. 2565	116
12	สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2565	125

(6)

สารบัญภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Classification)	155

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามที่ได้มีการกำหนด ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” และมีเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่าง การพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

โดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน เป็นเพียงหน่วยงานเดียวภายในประเทศที่มีพันธกิจหลัก คือการดำเนินการสำรวจและปรับปรุงแผนที่สภาพการใช้ที่ดินให้มีความทันสมัย และศึกษาติดตามสถานการณ์การใช้ที่ดินของประเทศเป็นรายจังหวัด ในมาตราส่วน ๑ : ๒๕,๐๐๐ ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของประเทศในการดำเนินการโครงการ กำหนดนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรของประเทศ ดังนั้นเพื่อให้แผนที่สภาพการใช้ที่ดินทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ จึงต้องดำเนินการปรับปรุงแผนที่รายจังหวัดทั่วประเทศ โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศสีเป็นฐาน และปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยด้วยข้อมูลจากดาวเทียมรายละเอียดสูง เช่น ดาวเทียมไทยโชต SPOT-6 SPOT-7 Pleiades และข้อมูลจากดาวเทียมอื่น ๆ เช่น LANDSAT8-OLI และ Sentinel 2 เพื่อช่วยในการจำแนกพืชพรรณโดยร่วมกับการสำรวจเก็บข้อมูลภาคสนาม ซึ่งจะทำได้แผนที่สภาพการใช้ที่ดินที่มีความทันสมัย และมีความถูกต้องแม่นยำสูง สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนา และกำหนดนโยบายที่สำคัญของประเทศได้

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อสำรวจและจัดทำแผนสภาพการใช้ที่ดินรายจังหวัด มาตราส่วน 1 : 25,000 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 12 จังหวัด

1.2.2 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

1.2.3 เพื่อให้ชั้นข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินมีความถูกต้องตามหลักเกณฑ์มาตรฐานของชั้นข้อมูลภูมิศาสตร์พื้นฐาน (Fundamental Geographic Data Set : FGDS)

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

ระยะเวลาดำเนินงาน 12 เดือน (ตุลาคม พ.ศ. 2564 – กันยายน พ.ศ. 2565)

สถานที่ดำเนินงาน จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 12 จังหวัด

1.4 อุปกรณ์และวิธีการดำเนินงาน

1.4.1 อุปกรณ์

- 1) ภาพถ่ายออร์โธรีซิซิงเลข มาตรฐาน 1 : 25,000 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2) ข้อมูลเชิงเลขจากดาวเทียมไทยโชต (Thaichote) ระบบช่วงคลื่นเดี่ยว(panchromatic) และระบบหลายช่วงคลื่น (multispectrum) บันทึกข้อมูลเมื่อ ปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2564 จากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
- 3) ข้อมูลจากดาวเทียม Landsat 8 OLI และข้อมูลดาวเทียม Sentinel-2 บันทึกข้อมูลเมื่อ ปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2564
- 4) แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ.2549 -ปี พ.ศ.2561 มาตรฐาน 1:25,000 จากฐานข้อมูลกรมพัฒนาที่ดิน
- 5) แผนที่ขอบเขตการปกครองระดับตำบล พ.ศ.2556 จากกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย
- 6) แผนที่ประเภทป่าไม้ พ.ศ.2559 จากกรมป่าไม้
- 7) แผนที่ภูมิประเทศ มาตรฐาน 1:50,000 ลำดับชุด L7018 จากกรมแผนที่ทหารกระทรวงกลาโหม
- 8) เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล พร้อมอุปกรณ์เครื่องฟ่วง
- 9) โปรแกรมวิเคราะห์และประมวลผลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System-GIS)
- 10) เครื่องคำนวณระบบกำหนดตำแหน่งบนโลก (Global Positioning System-GPS)
- 11) เช็มทิศและอุปกรณ์สนามอื่น ๆ

1.4.2 วิธีการดำเนินงาน

- 1) รวบรวมและตรวจสอบเอกสาร ทั้งในรูปของแผนที่ และรายงานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดแผนการดำเนินงาน
- 2) การเตรียมข้อมูลดาวเทียมและภาพถ่ายออร์โธรีซิซิงเลข
 - (1) ข้อมูลจากดาวเทียมไทยโชตที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีทั้งข้อมูลเชิงเลข (digital data) และข้อมูลเชิงภาพ (analog data) การเตรียมข้อมูลดาวเทียม มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้
 - การแก้ไขความคลาดเคลื่อนทางเรขาคณิต (Geometric correction) เนื่องจากข้อมูลดาวเทียมไทยโชตที่ได้มา มีความคลาดเคลื่อนในเชิงตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ จึงต้องดำเนินการแก้ไขตำแหน่งให้มีความถูกต้อง เพื่อให้สามารถซ้อนทับกับชั้นข้อมูลอื่น ๆ ได้ โดยนำมาตรึงพิกัดกับภาพถ่ายออร์โธรีซิซิงเลข มาตรฐาน 1: 4,000 ระบบ WGS 1984 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งใช้เป็นข้อมูลอ้างอิง เพื่อให้มีความถูกต้องทางด้านตำแหน่ง และทิศทาง ด้วยวิธีการตรงแบบ Image to Image
 - การผลิตภาพข้อมูลดาวเทียมไทยโชต เนื่องจากข้อมูลดาวเทียมที่ได้มีทั้งระบบ Panchromatic และระบบ Multispectral พื้นที่เดียวกันและมีการบันทึกข้อมูลเวลาเดียวกัน

จึงใช้เทคนิคผสมรวมข้อมูล เพื่อผลิตภาพข้อมูลดาวเทียมสังเคราะห์ที่มีรายละเอียดเชิงคลื่น และรายละเอียดเชิงพื้นที่สูง (Pan sharpening หรือการทำ Resolution merge) โดยนำข้อมูลภาพระบบหลายช่วงคลื่น (Multispectral) หรือภาพสีที่มีรายละเอียดจุดภาพ 15 เมตร มาทำการเน้นรายละเอียดของข้อมูลภาพด้วยข้อมูลภาพช่วงคลื่นเดียว (Panchromatic) หรือภาพขาว ดำ ที่มีรายละเอียดจุดภาพ 2 เมตร วิธีการนี้ทำให้ได้ข้อมูลภาพสีที่มีรายละเอียดจุดภาพเพิ่มขึ้นเท่ากับ 2 เมตร และข้อมูลภาพสีจะใช้การผสมสีจริง (True color composite) โดยช่วงคลื่นสีแดง (0.62-0.69 ไมครอน) ผ่านตัวกรองสีแดง ช่วงคลื่นสีเขียว (0.53-0.60 ไมครอน) ผ่านตัวกรองสีเขียว และช่วงคลื่นสีน้ำเงิน (0.45-0.52 ไมครอน) ผ่านตัวกรองสีน้ำเงิน จากการผลิตภาพข้อมูลดาวเทียมดังกล่าว ทำให้ได้ภาพดาวเทียมที่มีรายละเอียดจุดภาพสูงและมีสีตามธรรมชาติ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดินด้วยสายตาได้ง่ายยิ่งขึ้น

(2) การผลิตภาพข้อมูลดาวเทียม Landsat 8 OLI และ Sentinel-2 เนื่องจากข้อมูลดาวเทียมประกอบด้วยภาพถ่ายหลายแบนด์ (Band) แยกกันอยู่ ซึ่งภาพในแต่ละแบนด์จะบันทึกข้อมูลในแต่ละช่วงคลื่น ดังนั้นก่อนใช้งานจึงมีการนำภาพของแต่ละแบนด์มาหลอมรวมกัน โดยการศึกษาครั้งนี้ เลือกการผสมแบนด์เป็นภาพสีผสมเท็จสามช่วงคลื่น (False color composite) โดยสำหรับข้อมูลดาวเทียม Landsat 8 OLI จะผสมเป็นแบนด์ 5R-6G-4B คือช่วงคลื่นที่ 5 Near Infrared NIR (0.85-0.88 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีแดง ช่วงคลื่นที่ 6 SWIR 1 (1.57-1.65 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีเขียว และช่วงคลื่นที่ 4 Red (0.64-0.67 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีน้ำเงิน สำหรับข้อมูลดาวเทียม Sentinel-2 จะผสมเป็นแบนด์ 8R-11G-4B คือช่วงคลื่นที่ 8 Near Infrared NIR (0.833-0.835 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีแดง ช่วงคลื่นที่ 11 SWIR 1 (1.610-1.613 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีเขียว และช่วงคลื่นที่ 4 Red (0.664-0.665 ไมโครเมตร) ผ่านตัวกรองสีน้ำเงินภาพที่ได้เหมาะสำหรับจำแนกพืชพรรณ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา เป็นต้น

(3) การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินจากข้อมูลจากดาวเทียม และภาพถ่ายออร์โธรีซีเชิงเลข พิจารณาจากองค์ประกอบของข้อมูล คือ ความเข้มของสีและสี (tone/color) ขนาด (size) รูปร่าง (shape) เนื้อภาพ (texture) รูปแบบ (pattern) ความสูงและเงา (height and shadow) ความเกี่ยวพัน (association) และการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล (temporal change) ของข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดิน โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ แล้วจึงนำชั้นข้อมูลที่ได้ทำการซ้อนทับกับภาพถ่ายออร์โธรีซีเชิงเลข และข้อมูลภาพจากดาวเทียมไทยโชต เพื่อพิมพ์เป็นแผนที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลในภาคสนาม

3) การสำรวจข้อมูลในภาคสนาม ทำการสำรวจตรวจสอบรายละเอียดสภาพการใช้ที่ดินภาคสนามในพื้นที่จริง พร้อมแก้ไขรายละเอียดให้มีความถูกต้องตรงกับสภาพปัจจุบัน

4) การสร้างฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS database)

เป็นการจัดทำข้อมูลทั้งเชิงพื้นที่ (spatial data) และข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (attribute data) ของข้อมูลจากภาคสนาม และข้อมูลแผนที่จากส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยการนำเข้าไปในระบบสารสนเทศด้วยโปรแกรมวิเคราะห์และประมวลผลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ดังนี้

(1) การสร้างฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ เป็นการนำข้อมูลในรูปแบบแผนที่เพื่อใช้วิเคราะห์และประมวลผลเชิงพื้นที่

(2) การสร้างฐานข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (attribute data) เป็นการนำข้อมูลด้านคุณลักษณะของแผนที่และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเชิงพื้นที่ เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั้ง 2 ประเภท เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ต่อไป

5) จัดทำแผนที่สภาพการใช้ที่ดิน

6) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

7) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดิน

(1) ใช้ข้อมูลแผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. 2564 ระดับ 2 มาตราส่วน 1:25,000

(2) สร้าง Grid index ขนาด 130 x 130 เมตร จากขอบเขตการปกครองของจังหวัดที่ต้องการตรวจสอบความถูกต้อง เนื่องจากพื้นที่ที่เล็กที่สุดที่สามารถแสดงผลบนแผนที่การใช้ที่ดินมาตราส่วน 1:25,000 คือ 10 ไร่ หรือ 16,000 ตารางเมตร (130 x 130 เมตร = 16,900 ตารางเมตร)

(3) ทำการสุ่มตัวอย่างจำนวนกริดที่ต้องทำการตรวจสอบ โดยจำนวนกริดที่ต้องทำการตรวจสอบจะมีจำนวนร้อยละ 1 ของจำนวน Polygon ของข้อมูลการใช้ที่ดินระดับ 2 ของจังหวัดนั้น ๆ

(4) ทำการซ้อนทับข้อมูลการใช้ที่ดิน และกริดที่ทำการสุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว

(5) ทำการตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นโดยข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูง บนระบบ Google earth และในกรณีที่มีข้อสงสัยให้นำตำแหน่งกริดนั้นไปสำรวจเก็บข้อมูลในภาคสนามอีกครั้ง

(6) นำเข้าข้อมูลตำแหน่งกริดที่สุ่มตัวอย่างใส่ในแท็บเล็ต และใช้ร่วมกับแอปพลิเคชันเก็บข้อมูลภาคสนาม เช่น GPS Fields Area Measure หรือ Map Plus เพื่อตรวจสอบและบันทึกภาพข้อมูลภาคสนาม

(7) วิเคราะห์ค่าความถูกต้องจาก =
$$\frac{\text{จำนวน polygon ที่ถูกต้อง}}{\text{จำนวน polygon ทั้งหมด หลังจากที่ได้ทำการซ้อนทับกับข้อมูลการใช้ที่ดินแล้ว}}$$

(8) นำค่าที่ได้ไปใส่ในคำอธิบายข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินรายจังหวัด

8) จัดทำแผนที่และรายงาน

1.5 ผู้ดำเนินงาน

ที่ปรึกษา	นายสมศักดิ์ สุขจันทร์ น.ส.อมรรัตน์ สระเพชร	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
ผู้รับผิดชอบ	น.ส.สมจิตต์ เลิศดิษยวรรณ น.ส.สลิลา เอี่ยมอิทธิพล น.ส.จิรัชยา คงทน น.ส.พันธุ์ทิพย์ ปานกลาง น.ส.นุชนางค์ สุวรรณเทน น.ส.สิริวัลย์ ราษฎรอาศัย น.ส.เนตรนภา กาศวิเศษ น.ส.ภาวดี สิทธิประเสริฐ นางอัจฉรรัตน์ นกเดช น.ส.กาญจนา สำราญใจ นางวลีทิพย์ ธนชชายศอนันต์ น.ส.ปัทมา เผื่อแผ่ นายพิเชษฐ สุขเจริญ น.ส.นิชานันท์ นนทก น.ส.นุชจรี หุ่นประเสริฐ น.ส.วรรณา บรรจงทรัพย์ นายสิโรตม์ ดวงเพชร น.ส.พัชรียา พรหมสงฆ์ น.ส.ภาณี ถิ่นจันทร์ น.ส.พัศศรีณพร เหลืองระลึก น.ส.พัชยา ชัยทวังกุล	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน นักวิชาการเกษตร นักวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

บทที่ 2

สภาพการใช้ที่ดินปี พ.ศ. 2565

การจัดทำแผนที่สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน ต้องใช้เทคโนโลยีการสำรวจระยะไกลจากการใช้ข้อมูลเชิงเลขจากดาวเทียมร่วมกับการสำรวจภาคสนาม ในการปรับปรุงพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินให้เป็นปัจจุบัน ทำให้ข้อมูลมีความถูกต้องสูงขึ้น และใช้ภาพถ่ายออร์โธรีซิเชิงเลข กระทบวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นข้อมูลฐานในด้านพิกัดตำแหน่งของแผนที่ดังกล่าวด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเลขจากดาวเทียมเพื่อจัดทำแผนที่สภาพการใช้ที่ดินรายจังหวัดปี พ.ศ. 2565 มาตราส่วน 1 : 25,000 สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินได้ดังนี้

2.1 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดขอนแก่น มีเนื้อที่ทั้งหมด 6,803,744 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินได้ออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 538,132 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.91 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,830,407 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 71.01 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 808,926 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.89 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 386,252 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.67 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 240,027 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.52 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภท มีรายละเอียด (ภาพที่ 1 และตารางที่ 1) ดังนี้

2.1.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 538,132 ไร่ หรือร้อยละ 7.91 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้าน สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานีกมกนาคม พื้นที่อุตสาหกรรม สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 74,635 ไร่ หรือร้อยละ 1.10 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ตัวอำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านฝาง อำเภอพระยืน อำเภอหนองเรือ อำเภอชุมแพ อำเภอสีชมพู อำเภอน้ำพอง อำเภออุบลรัตน์ อำเภอกระนวน อำเภอบ้านไผ่ อำเภอเปือยน้อย อำเภอพล อำเภอแวงใหญ่ อำเภอแวงน้อย อำเภอหนองสองห้อง อำเภอภูเวียง อำเภอมีชัยคีรี อำเภอชนบท อำเภอเขาสวนกวาง อำเภอภูผาม่าน อำเภอซำสูง อำเภอโคกโพธิ์ไชย อำเภอหนองนาคำ อำเภอบ้านแฮด และอำเภอโนนศิลา มีลักษณะเป็นแหล่งชุมชนหนาแน่นและแหล่งการค้า ประกอบด้วยบ้านเรือน อาคารพาณิชย์ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 304,371 ไร่ หรือร้อยละ 4.48 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยหมู่บ้านบนพื้นที่ราบ มีเนื้อที่ 301,214 ไร่ หรือร้อยละ 4.43 ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ มีการตั้งหมู่บ้านเป็นหย่อมในพื้นที่ราบหรือค่อนข้างราบหรือพื้นที่ดอน บริเวณบ้านมักจะปลูกไม้ผลชนิดต่าง ๆ พืชผักหรือมีไม้ยืนต้นดั้งเดิมอยู่ และหมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง มีเนื้อที่ 3,157 ไร่ หรือร้อยละ 0.05

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 98,013 ไร่ หรือร้อยละ 1.44 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ มีเนื้อที่ 97,875 ไร่ หรือร้อยละ 1.44 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยมงกุฎราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง ค่ายติณสูลานนท์ สำนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สถานีอนามัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงพยาบาล โรงเรียน และวัดต่าง ๆ เป็นต้น สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ว่าง มีเนื้อที่ 138 ไร่

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 14,952 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ ถนน ทางรถไฟ สนามบิน (ท่าอากาศยานขอนแก่น) สถานีขนส่ง และสถานีรถไฟ

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 33,205 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยโรงงานอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 30,500 ไร่ หรือร้อยละ 0.45 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น โรงงานน้ำตาลมิตรภูเวียง อำเภอหนองเรือ บริษัทน้ำตาลขอนแก่นจำกัด (มหาชน) สาขาน้ำพอง อำเภอน้ำพอง โรงงานแปงมัน โรงงานผลิตไฟฟ้า โรงสีข้าว และบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 2,348 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น ลานมัน โชคประเสริฐ ไซโยซื้อไม้ยูคาสถานีขนถ่ายอ้อย เป็นต้น และพื้นที่อุตสาหกรรมว่าง มีเนื้อที่ 357 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานร้าง บริษัทร้าง เป็นต้น

6) สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 10,063 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 4,644 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น สวนสัตว์ขอนแก่น สวนพฤกษศาสตร์เมืองพล สวนน้ำเขาสวนกวาง สวนอาหาร สวนสุขภาพ สนามกีฬา เป็นต้น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ 2,210 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด สุสาน ป่าช้า 1,785 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด สถานีบริการน้ำมัน 1,338 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น ปั๊มน้ำมัน ปตท. บางจาก พีที เอสโซ่ LPG เป็นต้น และสถานที่ว่าง 86 ไร่ เช่น ปั๊มน้ำมันร้าง

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 2,893 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สนามกอล์ฟเขื่อนอุบลรัตน์ สนามกอล์ฟแคนคูน สนามกอล์ฟแอนต์ไคร์ฟภูมิเมืองพล กรีนวิวกอล์ฟคลับ สิงห์พาร์คกอล์ฟคลับ และบีโบริโดรฟกอล์ฟ

2.1.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,830,407 ไร่ หรือร้อยละ 71.01 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน / ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 2,539,787 ไร่ หรือร้อยละ 37.34 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดในพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด ประกอบด้วยนาข้าว มีเนื้อที่ 2,454,771 ไร่ หรือร้อยละ 36.08 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นนาปีอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก พบปลูกทุกอำเภอ โดยพบมากที่สุดที่อำเภอมืองขอนแก่น อำเภอนองสองห้อง อำเภอพล อำเภอน้ำพอง และอำเภอนองเรือ ตามลำดับ และนาข้าวปลูกตามด้วยพืชหลังนาต่าง ๆ เช่น ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง พืชผัก และถั่วลิสง เป็นต้น มีเนื้อที่ 25,665 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของเนื้อที่จังหวัด ซึ่งพบการปลูกถั่วเหลืองหลังนามากที่สุด โดยพบที่อำเภอุมแพ

อำเภอภูผาม่าน และอำเภอหนองเรือ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบนาข้าวในพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 45,379 ไร่ หรือร้อยละ 0.67 ของเนื้อที่จังหวัด และนาร้าง มีเนื้อที่ 13,972 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 1,898,716 ไร่ หรือร้อยละ 27.91 ของเนื้อที่จังหวัด พืชไร่ที่สำคัญ ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง ไร่ร้าง และพืชไร่อื่น ๆ

(1) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 1,203,443 ไร่ หรือร้อยละ 17.69 ของเนื้อที่จังหวัด อ้อยโรงงานถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากในจังหวัด พบที่อำเภอสีชมพู อำเภอกระนวน อำเภอน้ำพอง อำเภอหนองเรือ อำเภอชุมแพ อำเภอภูเวียง และอำเภอมัญจาคีรี ตามลำดับ

(2) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 670,540 ไร่ หรือร้อยละ 9.86 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอมัญจาคีรี อำเภอบ้านไผ่ อำเภอน้ำพอง อำเภอเขาสวนกวาง อำเภอเมืองขอนแก่น ตามลำดับ

(3) ไร่ร้าง (A200) คือพื้นที่ปลูกพืชไร่ที่ไม่มีการเพาะปลูกยาวนานติดต่อกัน มีเนื้อที่ 17,583 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอชนบท และอำเภอภูเวียง ตามลำดับ

(4) พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ พืชไร่ผสม ข้าวโพด ข้าวโพด+ถั่วเขียว ยาสูบ ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ปอแก้ว ปอกระเจา ข้าวไร่ มันเทศ แตงโม ชิง มะเขือเทศ พริก มีเนื้อที่ 7,150 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 282,224 ไร่ หรือร้อยละ 4.14 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ยืนต้นที่สำคัญ ได้แก่ ยูคาลิปตัส ยางพารา สัก ไม้ยืนต้นผสม ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้นร้าง และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 148,417 ไร่ หรือร้อยละ 2.18 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอมัญจาคีรี ส่วนใหญ่เป็นแปลงปลูกของสวนปาล์มมัญจาคีรี อำเภอน้ำพอง และอำเภอเมืองขอนแก่น ตามลำดับ

(2) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 111,141 ไร่ หรือร้อยละ 1.63 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอกระนวน อำเภอน้ำพอง และอำเภออุบลรัตน์ ตามลำดับ

(3) สัก (A305) มีเนื้อที่ 8,125 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอชุมแพ อำเภอสีชมพู และอำเภอภูผาม่าน ตามลำดับ

(4) ไม้ยืนต้นผสม (A301) มีเนื้อที่ 5,352 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอชุมแพ อำเภอบ้านไผ่ และอำเภอน้ำพอง ไม้ยืนต้น เช่น ยางนา สัก และพะยูน ตามลำดับ โดยพบแปลงปลูกพะยูนที่อำเภอชุมแพ และอำเภอน้ำพอง

(5) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 3,948 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอสีชมพู อำเภอภูผาม่าน และอำเภอชุมแพ ตามลำดับ

(6) ไม้ยืนต้นร้าง (A300) มีเนื้อที่ 2,617 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด

(7) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ สะเดา กระจิน ประดู่ กาแฟ หม่อน ไม้ปลูกเพื่อการค้า และตะกั่ว มีเนื้อที่ 2,624 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 49,998 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ผลที่สำคัญ ได้แก่ มะม่วง ไม้ผลผสม กล้วย มะขาม ลำไย และไม้ผลอื่น ๆ

(1) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 27,922 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอบ้านไผ่ อำเภอมัญจาคีรี อำเภอเปือยน้อย อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านแฮด และอำเภอชุมแพ ตามลำดับ

(2) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 12,276 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นการปลูกไม้ผลหลายชนิดอยู่ด้วยกัน แปลงปลูกอินทผลัม หรือแปลงโกโก้ พบปลูกกระจายอยู่ในทุกอำเภอ โดยพบปลูกมากที่สุดในอำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอชุมแพ และอำเภอสีชมพู ตามลำดับ

(3) กล้วย (A411) มีเนื้อที่ 2,734 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอชุมแพ อำเภอภูผาม่าน และอำเภอสีชมพู ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีแปลงปลูกกล้วยร่วมกับพืชชนิดอื่น เช่น มะม่วง ทูเรียน น้อยหน่า มะพร้าว และพุทรา เป็นต้น

(4) มะขาม (A412) มีเนื้อที่ 2,028 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอภูผาม่าน อำเภอสีชมพู และอำเภอชุมแพ ตามลำดับ

(5) ลำไย (A413) มีเนื้อที่ 1,551 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากที่อำเภอภูผาม่าน อำเภอสีชมพู และอำเภอชุมแพ ตามลำดับ

(6) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ผลร้าง/เสื่อม ส้ม ทูเรียน มะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ พุทรา น้อยหน่า ฝรั่ง มะละกอ ขนุน มะนาว มะขามเทศ แก้วมังกร และส้มโอ มีเนื้อที่ 3,487 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 13,386 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พืชผัก พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ดอกไม้ประดับ หน่อไม้ฝรั่ง และพืชสวนอื่น ๆ

(1) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 12,922 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอน้ำพอง อำเภอชุมแพ และอำเภอสีชมพู ตามลำดับ พืชผักที่ปลูก เช่น หัวไชเท้า/ผักกาด คื่นช่าย หน่อไม้ฝรั่ง และมะเขือ

(2) พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม (A500) มีเนื้อที่ 139 ไร่ พบมากที่สุดที่อำเภอบ้านแฮด

(3) ไม้ดอกไม้ประดับ (A503) มีเนื้อที่ 119 ไร่ พบมากที่สุดที่อำเภอภูเวียง อำเภอชุมแพ และอำเภอเมืองขอนแก่น

(4) พืชสวนอื่น ๆ ได้แก่ หวาย แคนตาลูป เหนือ พืชสวนผสม และองุ่น มีเนื้อที่ 96 ไร่

6) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 31,469 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนร้าง

(1) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 17,528 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ใช้เลี้ยงโค กระบือ และปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ พบมากที่อำเภอเวียงชัย อำเภอบ้านไผ่ อำเภอพล อำเภอหนองสองห้อง และอำเภอเมืองขอนแก่น

(2) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก (A703) มีเนื้อที่ 6,020 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงไก่ กระจายอยู่เกือบทุกอำเภอ โดยพบมากที่สุดที่อำเภอเมืองขอนแก่น ฟาร์มไก่ที่สำคัญได้แก่ ฟาร์มไก่ไข่-ขอนแก่น1 ฟาร์มไก่ไข่-ชุมแพ ตั้งอยู่ที่อำเภอชุมแพ ศรีมงคลชัย ฟาร์มไก่ พลวิทยาฟาร์ม จำกัด และดำรงศิริฟาร์ม เป็นต้น

(3) โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า (A702) มีเนื้อที่ 5,806 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่เกือบทุกอำเภอ โดยพบมากที่สุดที่อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอน้ำพอง และอำเภอกระนวน ตามลำดับ

(4) โรงเรือนเลี้ยงสุกร (A704) มีเนื้อที่ 1,742 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอบ้านไผ่ อำเภอพระยืน และอำเภอมัญจาคีรี ฟาร์มสุกรที่สำคัญ ได้แก่ จรวยฟาร์ม ชัยสิทธิ์ฟาร์ม เรืองศิริฟาร์ม และวิศิษฐ์ฟาร์ม

(5) โรงเรือนร้าง (A700) มีเนื้อที่ 373 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอพล อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอแวงน้อย และอำเภอหนองสองห้อง ตามลำดับ

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 13,471 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม และสถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง

(1) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ปลา (A902) มีเนื้อที่ 12,070 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอน้ำพอง และอำเภอชุมแพ ตามลำดับ

(2) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง (A900) มีเนื้อที่ 1,120 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านไผ่ อำเภอพล และอำเภอหนองสองห้อง ตามลำดับ

(3) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม (A901) มีเนื้อที่ 271 ไร่ พบที่อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านฝาง อำเภอหนองเรือ อำเภอมัญจาคีรี และอำเภอบ้านไผ่

(4) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์กุ้ง (A903) มีเนื้อที่ 10 ไร่ พบที่อำเภอหนองเรือ และอำเภอบ้านแฮด

8) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 1,356 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกพืชหรือการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ชนิดอยู่ในพื้นที่เดียวกัน พบมากที่สุดที่อำเภอชุมแพ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอสีชมพู และอำเภอบ้านไผ่ เช่น ศูนย์เรียนรู้ โคกหนองนา โมเดล เป็นต้น

2.1.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 808,926 ไร่ หรือร้อยละ 11.89 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม่ผลัดใบ ป่าผลัดใบ ป่าพรุ และป่าปลูก

(1) ป่าไม่ผลัดใบ (F1) มีเนื้อที่ 157,173 ไร่ หรือร้อยละ 2.31 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) มีเนื้อที่ 155,508 ไร่ หรือร้อยละ 2.29 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอเวียงเก่า อำเภอเขาสวนกวาง อำเภอมัญจาคีรี และอำเภอชุมแพ ตามลำดับ ที่สำคัญได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูเวียง และป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F100) มีเนื้อที่ 1,665 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบที่อำเภอมัญจาคีรี อำเภอหนองเรือ อำเภอเวียงเก่า และอำเภอบ้านไผ่

(2) ป่าผลัดใบ (F2) มีเนื้อที่ 581,464 ไร่ หรือร้อยละ 8.55 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 481,695 ไร่ หรือร้อยละ 7.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอภูผาม่าน อำเภอชุมแพ อำเภออุบลรัตน์ อำเภอมัญจาคีรี อำเภอสีชมพู และอำเภอเวียงเก่า ตามลำดับ พันธุ์ไม้สำคัญที่พบ ได้แก่ ประดู่ ตีนนก รกฟ้า เหียง พลวง เต็ง แดง ตะแบกนา มะค่า และมีไม้พื้นล่าง ได้แก่ ไม้ไร่ ไม้รวก ประดู่ และหญ้าชนิดต่าง ๆ ที่สำคัญได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ ดงลาน และอุทยานแห่งชาติภูเวียง ป่าผลัดใบรกรากพื้นที่ (F200) มีเนื้อที่ 99,769 ไร่หรือร้อยละ 1.47 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอมัญจาคีรี อำเภอกุเวียง อำเภอน้ำพอง และอำเภอสีชมพู ตามลำดับ

(3) ป่าพรุ (F4) มีเนื้อที่ 999 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ป่าพรุสมบูรณ์ พบที่อำเภอโคกโพธิ์ไชย อำเภอชนบท และอำเภอมัญจาคีรี

(4) ป่าปลูก (F5) มีเนื้อที่ 69,290 ไร่ หรือร้อยละ 1.02 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยป่าปลูกสมบูรณ์ (F501) มีเนื้อที่ 69,265 ไร่ หรือร้อยละ 1.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอชุมแพ อำเภอสีชมพู อำเภอคำสูง และอำเภอบ้านฝาง ตามลำดับ และป่าปลูกรกรากพื้นที่ (F500) มีเนื้อที่ 25 ไร่ พบที่อำเภออุบลรัตน์

2.1.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 386,252 ไร่ หรือร้อยละ 5.67 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) มีเนื้อที่ 169,099 ไร่ หรือร้อยละ 2.48 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยหนอง บึง ทะเลสาบ (W102) มีเนื้อที่ 93,450 ไร่ หรือร้อยละ 1.37 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญได้แก่ บึงแก่นน้ำดอน อำเภอเมืองขอนแก่น หนองโถก อำเภอน้ำพอง บึงกุดเค้า อำเภอมัญจาคีรี หนองกองแก้ว อำเภอชนบท บึงละหานนา อำเภอแวงน้อย และกุดละว้า อำเภอบ้านไผ่ และแม่น้ำลำห้วย ลำคลอง (W101) มีเนื้อที่ 75,649 ไร่ หรือร้อยละ 1.11 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญได้แก่ แม่น้ำชี ลำพั้งชู ลำน้ำพอง เป็นต้น

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) มีเนื้อที่ 217,153 ไร่ หรือร้อยละ 3.19 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยอ่างเก็บน้ำ (W201) มีเนื้อที่ 155,819 ไร่ หรือร้อยละ 2.29 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญได้แก่ เขื่อนอุบลรัตน์ หรือชาวบ้านเรียกว่า เขื่อนพองหนีบ อ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นแหล่งน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดขอนแก่น ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบุขารัตน์ อำเภอหนองเรือ และอำเภอภูเวียง เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืดที่ใหญ่ที่สุด และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่ดีที่สุดของภาคอีสาน บ่อน้ำในไร่นา (W202) มีเนื้อที่ 55,554 ไร่ หรือร้อยละ 0.82 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายทั่วไปทุกอำเภอ และคลองชลประทาน (W203) มีเนื้อที่ 5,780 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด

2.1.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 240,027 ไร่ หรือร้อยละ 3.52 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมือนแระ บ่อขุด พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ นาเกลือ และที่ทิ้งขยะ

1) ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 197,846 ไร่ หรือร้อยละ 2.90 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ 166,320 ไร่ หรือร้อยละ 2.44 ของเนื้อที่จังหวัด และทุ่งหญ้าธรรมชาติ 31,526 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบกระจายอยู่ทุกอำเภอ

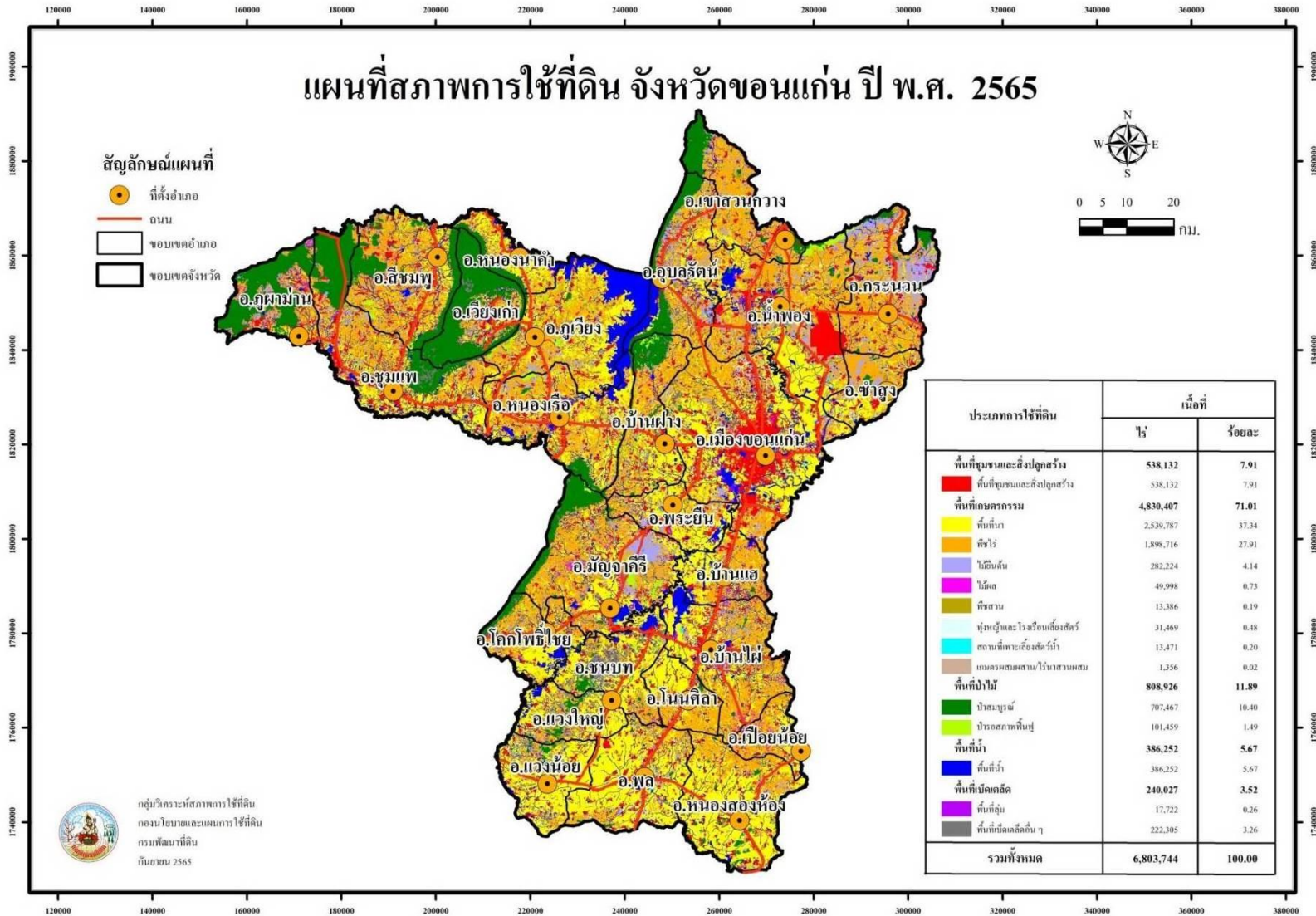
2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 17,722 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอหนองเรือ อำเภอน้ำพอง อำเภอบ้านไผ่ อำเภอมีชัยจาศิริ และอำเภอยะยืน ตามลำดับ

3) เขมืองแร่ บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่ 9,183 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยเหมืองเก่า บ่อขุดเก่า 4,579 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด บ่อดิน 2,421 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด บ่อลูกรัง 2,061 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอเมืองขอนแก่น บ่อทราย 87 ไร่ พบมากที่สุดที่อำเภอเวียงน้อย และเหมืองแร่ 35 ไร่ พบที่อำเภอสีชมพู

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 13,704 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่ถม 7,365 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดในอำเภอเมืองขอนแก่น ที่หินโงม 6,180 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอเวียงเก่า และพื้นที่กองวัสดุ 159 ไร่ พบมากที่สุดที่อำเภอพล

5) นาเกลือ (M501) มีเนื้อที่ 834 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบที่ตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ และอำเภอโนนศิลา ได้แก่ บ่อเกลือบ่อกระถิน ซึ่งเป็นแหล่งทำเกลือสินเธาว์แบบพื้นบ้าน

6) ที่ทิ้งขยะ (M701) มีเนื้อที่ 738 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดที่อำเภอพล อำเภอหนองสองห้อง และอำเภอหนองเรือ ตามลำดับ

ภาพที่ 1 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 1 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	538,132	7.91
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	74,635	1.10
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	3,157	0.05
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	301,214	4.43
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ว่าง	138	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	97,875	1.44
U401	สนามบิน	1,604	0.02
U402	สถานีรถไฟ	208	-
U403	สถานีขนส่ง	226	-
U405	ถนน	10,430	0.15
U406	ทางรถไฟ	2,484	0.04
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	357	0.01
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	30,500	0.45
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	2,348	0.03
U600	สถานที่ว่าง	86	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	4,644	0.07
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	2,210	0.03
U603	สุสาน ป่าช้า	1,785	0.03
U605	สถานีบริการน้ำมัน	1,338	0.02
U701	สนามกอล์ฟ	2,893	0.04
A	พื้นที่เกษตรกรรม	4,830,407	71.01
A1	พื้นที่นา	2,539,787	37.34
A100	นาร้าง	13,972	0.21
A101	นาข้าว	2,454,771	36.08
A101+A201	นาข้าว+พืชไร่ผสม	188	-
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	285	0.01
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	1,120	0.02
A101+A208	นาข้าว+ถั่วเขียว	133	-
A101+A209	นาข้าว+ถั่วเหลือง	23,033	0.34

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A101+A210	นาข้าว+ถั่วลิสง	79	-
A101+A220	นาข้าว+แดงโม	34	-
A101+A224	นาข้าว+มะเขือเทศ	26	-
A101+A229	นาข้าว+พริก	22	-
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	745	0.01
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	45,379	0.67
A2	พืชไร่	1,898,716	27.61
A200	ไร่อ้อย	17,583	0.26
A201	พืชไร่ผสม	402	0.01
A202	ข้าวโพด	3,797	0.06
A202+A208	ข้าวโพด+ถั่วเขียว	16	-
A203	อ้อย	1,203,443	17.69
A204	มันสำปะหลัง	670,540	9.86
A206	ยาสูบ	133	-
A208	ถั่วเขียว	23	-
A210	ถั่วลิสง	270	-
A211	ปอแก้ว ปอกระเจา	16	-
A216	ข้าวไร่	54	-
A218	มันแกว	12	-
A219	มันเทศ	90	-
A220	แดงโม	1,552	0.02
A222	ชิง	145	-
A224	มะเขือเทศ	63	-
A229	พริก	577	0.01
A3	ไม้ยืนต้น	282,224	4.14
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	2,617	0.04
A301	ไม้ยืนต้นผสม	5,352	0.08
A302	ยางพารา	111,141	1.63
A303	ปาล์มน้ำมัน	3,948	0.06

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A304	ยูคาลิปตัส	148,417	2.18
A305	สัก	8,125	0.12
A306	สะเดา	277	-
A308	กระถิน	37	-
A309	ประดู่	569	0.01
A312	กาแฟ	27	-
A314	หม่อน	846	0.01
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	805	0.01
A323	ตะกู่	113	-
A4	ไม้ผล	49,998	0.73
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	717	0.01
A401	ไม้ผลผสม	12,276	0.18
A402	ส้ม	36	-
A403	ทุเรียน	215	-
A405	มะพร้าว	490	0.01
A407	มะม่วง	27,922	0.41
A408	มะม่วงหิมพานต์	37	-
A409	พุทรา	461	0.01
A410	น้อยหน่า	38	-
A411	กล้วย	2,734	0.04
A412	มะขาม	2,028	0.03
A413	ลำไย	1,551	0.02
A414	ฝรั่ง	556	0.01
A415	มะละกอ	40	-
A416	ขนุน	21	-
A422	มะนาว	504	0.01
A424	มะขามเทศ	12	-
A426	แก้วมังกร	284	-
A427	ส้มโอ	76	-

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A5	พืชสวน	13,386	0.19
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	139	-
A501	พืชสวนผสม	13	-
A502	พืชผัก	12,922	0.19
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	119	-
A504	องุ่น	12	-
A511	หวาย	39	-
A512	แคนตาลูป	18	-
A514	หน่อไม้ฝรั่ง	110	-
A515	เห็ด	14	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	31,469	0.48
A700	โรงเรือนร้าง	373	0.01
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	17,528	0.26
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	5,806	0.09
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	6,020	0.09
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	1,742	0.03
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	13,471	0.20
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	1,120	0.02
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	271	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	12,070	0.18
A903	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	10	-
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,356	0.02
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,356	0.02
F	พื้นที่ป่าไม้	808,926	11.89
F100	ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	1,665	0.02
F101	ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์	155,508	2.29
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	99,769	1.47
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	481,695	7.08
F401	ป่าพรุสมบูรณ์	999	0.01

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	25	-
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	69,265	1.02
W	พื้นที่น้ำ	386,252	5.67
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	75,649	1.11
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	93,450	1.37
W201	อ่างเก็บน้ำ	155,819	2.29
W202	บ่อน้ำในไร่นา	55,554	0.82
W203	คลองชลประทาน	5,780	0.08
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	240,027	3.52
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	31,526	0.46
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	166,320	2.44
M201	พื้นที่ลุ่ม	17,722	0.26
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	4,579	0.07
M301	เหมืองแร่	35	-
M302	บ่อลูกรัง	2,061	0.03
M303	บ่อทราย	87	-
M304	บ่อดิน	2,421	0.04
M401	พื้นที่กองวัสดุ	159	-
M403	ที่หินโผล่	6,180	0.09
M405	พื้นที่ถม	7,365	0.11
M501	นาเกลือ	834	0.01
M701	ที่ทิ้งขยะ	738	0.01
รวมทั้งหมด		6,803,744	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.2 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดชัยภูมิ ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดชัยภูมิ มีเนื้อที่ทั้งหมด 7,986,429 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 335,605 ไร่ หรือร้อยละ 4.18 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,454,155 ไร่ หรือร้อยละ 55.78 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 2,698,039 ไร่ หรือร้อยละ 33.78 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 228,832 ไร่ หรือร้อยละ 2.87 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 269,798 ไร่ หรือร้อยละ 3.39 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 2 และตารางที่ 2) ดังนี้

2.2.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ทั้งหมด 335,605 ไร่ หรือร้อยละ 4.18 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านจัดสรรสร้าง หมู่บ้าน สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้แก่ สนามบิน โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สนามกอล์ฟ ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสถานที่ร้างซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) เป็นแหล่งชุมชนหนาแน่น และแหล่งการค้าของตัวอำเภอต่าง ๆ มีเนื้อที่ 29,763 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอกอนสวรรค์ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอหนองบัวแดง อำเภอจัตุรัส อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอเทพสถิต อำเภอภูเขียว อำเภอบ้านแท่น อำเภอแก้งคร้อ อำเภอกอนสาร อำเภอภักดีชุมพล อำเภอเนินสง่า และอำเภอซับใหญ่

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 238,407 ไร่ หรือร้อยละ 2.98 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยหมู่บ้านจัดสรรสร้าง มีเนื้อที่ 342 ไร่ และหมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 238,065 ไร่ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยโดยทั่วไปนอกจากตัวเมือง มักกระจายกันอยู่บนโคกเนินที่สูงที่แวดล้อมไปด้วยที่ลุ่มต่ำที่ใช้เป็นแหล่งเพาะปลูกและที่เก็บน้ำ ด้วยเหตุนี้รูปแบบชุมชนในจังหวัดชัยภูมิจึงมีลักษณะเป็นกระจุกรวมกันอยู่อย่างหนาแน่น

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 33,858 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยศูนย์ราชการ หน่วยงานของรัฐ วัด และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังพบสถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ร้าง มีเนื้อที่ 56 ไร่

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 3,330 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด มีระบบคมนาคมที่สำคัญ คือ สนามบิน มีเนื้อที่ 121 ไร่ และถนน มีเนื้อที่ 3,209 ไร่

5) พื้นที่อุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 23,459 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ที่สามารถจำแนกขอบเขตได้ในมาตราส่วนของแผนที่ 1: 25,000 ประกอบด้วย พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง 141 ไร่ โรงงานอุตสาหกรรม 15,200 ไร่ ซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในจังหวัด เป็นอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานในลักษณะการแปรรูปผลผลิต ทางด้านการเกษตรเบื้องต้น และส่งต่อไปยังโรงงานอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯ และจังหวัดอื่น ๆ โรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง โรงงานมันสำปะหลังอัดเม็ด โรงงานน้ำตาล โรงสีข้าว โรงงานผลิตเอทานอล โรงงานผลิตชิ้นไม้สับ นอกนั้นเป็นอุตสาหกรรม

ที่ผลิตสินค้า เพื่อสนองความต้องการของตลาดภายในท้องถิ่น รวมทั้งลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร 8,118 ไร่

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 6,481 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่ร้าง 233 ไร่ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 1,614 ไร่ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามกีฬา และสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งมีกระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ 2,503 ไร่ สุสานและป่าช้า 1,647 ไร่ และสถานบริการน้ำมัน 485 ไร่

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 307 ไร่

2.2.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ทั้งหมด 4,454,155 ไร่ หรือร้อยละ 55.78 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย

1) นาข้าว (A1) มีเนื้อที่ 1,617,294 ไร่ หรือร้อยละ 20.25 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย นาร้าง 12,341 ไร่ และนาข้าว 1,562,340 ไร่ พันธุ์ข้าวที่นิยมปลูก ได้แก่ กข6 ขาวดอกมะลิ 105 กข15 และกข10 โดยส่วนมากปลูกข้าวเจ้าเพื่อการจำหน่าย ส่วนข้าวเหนียวนิยมปลูกน้อยเพราะใช้ในการบริโภคเท่านั้น นอกจากนี้มีการปลูกพืชฤดูแล้งตามหลังทำนา ได้แก่ ข้าวโพดมันสำปะหลัง ยาสูบ ถั่วเหลือง ถั่วลิสง มันแกว แตงโม พริก ผัก และไม้ดอก ไม้ประดับ มีเนื้อที่ 32,287 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่จังหวัด นอกจากนี้ยังพบว่ามีการทำนาในพื้นที่ลุ่ม 10,326 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 2,458,638 ไร่ หรือร้อยละ 30.79 ของเนื้อที่จังหวัด พืชไร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดชัยภูมิ คือ ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง และสับปะรด

(1) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 1,254,436 ไร่ หรือร้อยละ 15.71 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอภูเขียว อำเภอเกษตรสมบูรณ์ และอำเภอหนองบัวแดง ซึ่งพื้นที่ปลูกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีโรงงานน้ำตาลรองรับผลผลิต 2 โรงงานใหญ่ คือ โรงงานน้ำตาลมิตรผล ตั้งอยู่ที่อำเภอภูเขียว โรงงานน้ำตาลระยอง ตั้งอยู่ที่อำเภอบำเหน็จณรงค์

(2) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 1,132,326 ไร่ หรือร้อยละ 14.18 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเทพสถิต อำเภอหนองบัวระเหว และอำเภอบำเหน็จณรงค์

(3) ไร่ร้าง (A201) มีเนื้อที่ 39,171 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่จังหวัด

(4) สับปะรด (A205) มีเนื้อที่ 18,883 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอเมืองชัยภูมิ และอำเภอแก้งคร้อ

(5) ข้าวโพด (A202) มีเนื้อที่ 12,827 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอจัตุรัส อำเภอคอนสาร และอำเภอบำเหน็จณรงค์

(6) พืชไร่อื่น ๆ มีเนื้อที่รวม 995 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พืชไร่ผสม 502 ไร่ พืชไร่ผสมตามด้วยพืชผัก 28 ไร่ ข้าวโพดตามด้วยพืชผัก 38 ไร่ ยาสูบ 34 ไร่ ปอแก้ว ปอกระเจา 41 ไร่ มันแกว 16 ไร่ แตงโม 35 ไร่ กะหล่ำปลี 47 ไร่ พริก 241 ไร่ และเผือก 13 ไร่

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 281,444 ไร่ หรือร้อยละ 3.53 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ยืนต้นที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส และสัก

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 179,711 ไร่ หรือร้อยละ 2.25 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นพืชที่มีการปลูกกันอย่างกว้างขวางกระจายทั่วจังหวัด แหล่งผลิตที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอกอนสาร และอำเภอเกษตรสมบูรณ์

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 72,459 ไร่ หรือร้อยละ 0.91 ของเนื้อที่จังหวัด ยูคาลิปตัสมีปลูกทุกอำเภอ แหล่งปลูกที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอแก้งคร้อ และอำเภอกอนสวรรค์

(3) ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม (A301) มีเนื้อที่ 7,218 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด

(4) สัก (A305) มีเนื้อที่ 6,361 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเทพสถิต อำเภอภูเขียว และอำเภอกอนสาร

(5) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 6,679 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นพืชที่มีการปลูกกันอย่างกว้างขวางกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอกอนสาร และอำเภอเทพสถิต

(6) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ มีเนื้อที่รวม 9,016 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วย ไม้ยืนต้นผสม 773 ไร่ สะเดา 657 ไร่ สนประดิพัทธ์ 107 ไร่ กระจิน 81 ไร่ ประดู่ 118 ไร่ กาแฟ 97 ไร่ หม่อน 5,232 ไร่ ไม้ปลูกเพื่อการค้า 1,579 ไร่ และหมาก 372 ไร่

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 68,701 ไร่ หรือร้อยละ 0.85 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ผลที่สำคัญ ได้แก่ มะม่วง และมะขาม

(1) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 26,939 ไร่ หรือร้อยละ 0.34 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอหนองบัวแดง อำเภอเมืองชัยภูมิ และอำเภอเทพสถิต

(2) มะขาม (A412) มีเนื้อที่ 21,383 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอภักดีชุมพล อำเภอกอนสาร และอำเภอเกษตรสมบูรณ์

(3) กล้วย (A411) มีเนื้อที่ 4,713 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด

(4) ลำไย (A413) มีเนื้อที่ 3,972 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอภักดีชุมพล อำเภอกอนสาร และอำเภอเกษตรสมบูรณ์

(5) ส้มโอ (A427) มีเนื้อที่ 2,683 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ และอำเภอบ้านแท่น

(6) ไม้ผลอื่น ๆ มีเนื้อที่รวม 9,011 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ได้แก่ พื้นที่ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม 745 ไร่ ไม้ผลผสม 3,914 ไร่ ส้ม 455 ไร่ ทูเรียน 418 ไร่ เงาะ 32 ไร่ มะพร้าว 1,147 ไร่ ลิ้นจี่ 114 ไร่ มะม่วงหิมพานต์ 22 ไร่ พุทรา 115 ไร่ น้อยหน่า 259 ไร่ ฝรั่ง 274 ไร่ มะละกอ 113 ไร่ ขนุน 228 ไร่ ชมพู่ 12 ไร่ มะนาว 211 ไร่ ไม้ผลเมืองหนาว 14 ไร่ มะขามเทศ 240 ไร่ แก้วมังกร 474 ไร่ ละมุด 37 ไร่ มะปราง มะยงชิด 95 ไร่ และมะไฟ ละไม 92 ไร่

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 2,389 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นพื้นที่ปลูกพืชสวนผสม 33 ไร่ พืชผัก 1,983 ไร่ ไม้ดอก ไม้ประดับ 105 ไร่ พริกไทย 21 ไร่ เสาวรส 16 ไร่ พืชสมุนไพร 108 ไร่ หน่อไม้ฝรั่ง 79 ไร่ และเห็ด 33 ไร่

6) ฟungหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 14,740 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่โรงเรือนร้าง 372 ไร่ ฟungหญ้าเลี้ยงสัตว์ 2,091 ไร่ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า 6,231 ไร่ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก 4,103 ไร่ และโรงเรือนเลี้ยงสุกร 1,943 ไร่

7) พืชน้ำ (A8) มีเนื้อที่ 115 ไร่ ประกอบด้วย กก 36 ไร่ และบัว 79 ไร่

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 9,501 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง 637 ไร่ และสถานที่เพาะเลี้ยงปลา 8,864 ไร่

9) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 1,333 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นการทำการเกษตรผสมผสานหรือไร่นาสวนผสม

2.2.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) โดยมีเนื้อที่ทั้งหมด 2,698,039 ไร่ หรือร้อยละ 33.78 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย

1) ป่าไม่ผลัดใบ (F1) มีเนื้อที่รวม 949,616 ไร่ หรือร้อยละ 11.89 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ 942,947 ไร่ หรือร้อยละ 11.81 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู 6,669 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่บริเวณทางด้านทิศตะวันตกของจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่อุทยานแห่งชาติไทรทอง อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตะแบก-ห้วยใหญ่ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าผาผึ้ง

2) ป่าผลัดใบ (F2) มีเนื้อที่รวม 1,733,079 ไร่ หรือร้อยละ 21.70 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ป่าผลัดใบสมบูรณ์ 1,451,960 ไร่ หรือร้อยละ 18.18 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู 281,119 ไร่ หรือร้อยละ 3.52 ของเนื้อที่จังหวัด โดยจะกระจายตัวทั่วจังหวัด และมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติตาไถ่ อุทยานแห่งชาติน้ำพอง อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว อุทยานแห่งชาติไทรทอง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตะแบก-ห้วยใหญ่ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าผาผึ้ง

3) ป่าปลูก (F5) มีเนื้อที่ 15,344 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ป่าปลูกสมบูรณ์ 9,471 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู 5,873 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด โดยกระจายตัวทั่วจังหวัด และมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติไทรทอง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว

2.2.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 228,832 ไร่ หรือร้อยละ 2.87 ของเนื้อที่จังหวัด โดยกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ประกอบด้วย

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) มีเนื้อที่รวม 132,444 ไร่ หรือร้อยละ 1.66 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วยแม่น้ำ ลำคลอง 82,251 ไร่ หรือร้อยละ 1.03 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีแม่น้ำหลักที่สำคัญคือ ลำน้ำชี ลำน้ำพรม ลำน้ำประหาเว ลำน้ำคันธุ ลำน้ำชีลอง ลำน้ำสามหมอ ลำน้ำเชิญ และลำน้ำกล้า ส่วนหนอง บึง ทะเลสาบ มีเนื้อที่ 50,193 ไร่ หรือร้อยละ 0.63 ของเนื้อที่จังหวัด ซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วจังหวัด โดยมีบึงที่สำคัญ ได้แก่ บึงละหาน ตั้งอยู่ในเขตตำบลละหาน อำเภอจักรีร์ส

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) มีเนื้อที่รวม 96,388 ไร่ หรือร้อยละ 1.21 ของเนื้อที่จังหวัด ซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วจังหวัด ได้แก่ บ่อน้ำในไร่นา มีเนื้อที่ 45,662 ไร่ หรือร้อยละ 0.57 ของเนื้อที่จังหวัด คลองชลประทาน มีเนื้อที่ 6,131 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด อ่างเก็บน้ำ มีเนื้อที่ 44,595 ไร่หรือร้อยละ 0.56 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีเขื่อนที่สำคัญ คือ เขื่อนจุฬาภรณ์ ที่ใช้ประโยชน์ด้านพลังงานและเกษตรกรรม และบ่อน้ำในไร่นา มีเนื้อที่ 38,279 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของเนื้อที่จังหวัด

2.2.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 269,798 ไร่ หรือร้อยละ 3.39 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยทุ่งหญ้าธรรมชาติ 65,177 ไร่ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ 160,403 ไร่ ไร่ป่า ไร่หนาม 1,986 ไร่ พื้นที่ลุ่ม 16,376 ไร่ พื้นที่ลุ่มตามด้วยข้าวโพด 35 ไร่ พื้นที่ลุ่มตามด้วยอ้อย 237 ไร่ เหมืองเก่าและบ่อขุดเก่า 417 ไร่ บ่อลูกรัง 1,673 ไร่ บ่อดิน 3,319 ไร่ พื้นที่กองวัสดุ 19 ไร่ ที่หินโผล่ 17,172 ไร่ พื้นที่ถม 2,455 ไร่ ที่หินโผล่ 17,509 ไร่ นาเกลือ 75 ไร่ และที่ทิ้งขยะ 454 ไร่ โดยพื้นที่เบ็ดเตล็ดจะมีสภาพพื้นที่เป็นไม้ละเมาะมากที่สุด ซึ่งพบกระจายอยู่ทั่วไปทั้งจังหวัด

ตารางที่ 2 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดชัยภูมิ ปี พ.ศ. 2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	335,605	4.18
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	29,763	0.37
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	342	-
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	238,065	2.98
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ว่าง	56	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	33,802	0.42
U401	สนามบิน	121	-
U405	ถนน	3,209	0.04
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	141	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	15,200	0.19
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	8,118	0.10
U600	สถานที่ว่าง	232	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	1,614	0.02
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	2,503	0.03
U603	สุสาน ป่าช้า	1,647	0.02
U605	สถานีบริการน้ำมัน	485	0.01
U701	สนามกอล์ฟ	307	-
A	พื้นที่เกษตรกรรม	4,454,155	55.78
A1	พื้นที่นา	1,617,294	20.25
A100	นาร้าง	12,341	0.15
A101	นาข้าว	1,562,340	19.56
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	1,668	0.02
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	21,373	0.27
A101+A206	นาข้าว+ยาสูบ	779	0.01
A101+A209	นาข้าว+ถั่วเหลือง	5,631	0.07
A101+A210	นาข้าว+ถั่วลิสง	10	-
A101+A218	นาข้าว+มันแกว	10	-
A101+A220	นาข้าว+แตงโม	70	-
A101+A229	นาข้าว+พริก	403	0.01

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A101+A236	นาข้าว+ฝือก	14	-
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	2,302	0.03
A101+A503	นาข้าว+ไม้ดอก ไม้ประดับ	27	-
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	10,326	0.13
A2	พืชไร่	2,458,638	30.79
A200	ไร่อ้อย	39,171	0.49
A201	พืชไร่ผสม	502	0.01
A201+A502	พืชไร่ผสม+พืชผัก	28	-
A202	ข้าวโพด	12,827	0.16
A202+A502	ข้าวโพด+พืชผัก	38	-
A203	อ้อย	1,254,436	15.71
A204	มันสำปะหลัง	1,132,326	14.18
A205	สับปะรด	18,883	0.24
A206	ยาสูบ	34	-
A211	ปอแก้ว ปอกระเจา	41	-
A218	มันแกว	16	-
A220	แตงโม	35	-
A223	กะหล่ำปลี	47	-
A229	พริก	241	-
A236	ฝือก	13	-
A3	ไม้ยืนต้น	281,444	3.53
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	7,218	0.09
A301	ไม้ยืนต้นผสม	773	0.01
A302	ยางพารา	179,711	2.25
A303	ปาล์มน้ำมัน	6,679	0.08
A304	ยูคาลิปตัส	72,459	0.91
A305	สัก	6,361	0.08
A306	สะเดา	657	0.01
A307	สนประดิพัทธ์	107	-

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A308	กระถิน	81	-
A309	ประดู่	118	-
A312	กาแพ	97	-
A314	หม่อน	5,232	0.07
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	1,579	0.02
A317	หมาก	372	0.01
A4	ไม้ผล	68,701	0.85
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	745	0.01
A401	ไม้ผลผสม	3,914	0.05
A402	ส้ม	455	0.01
A403	ทุเรียน	418	0.01
A404	เงาะ	32	-
A405	มะพร้าว	1,147	0.01
A406	ลิ้นจี่	114	-
A407	มะม่วง	26,939	0.34
A408	มะม่วงหิมพานต์	22	-
A409	พุทรา	115	-
A410	น้อยหน่า	259	-
A411	กล้วย	4,713	0.06
A412	มะขาม	21,383	0.27
A413	ลำไย	3,972	0.05
A414	ฝรั่ง	274	-
A415	มะละกอ	113	-
A416	ขนุน	228	-
A418	ชมพู	12	-
A422	มะนาว	211	-
A423	ไม้ผลเมืองหนาว	14	-
A424	มะขามเทศ	240	-
A426	แก้วมังกร	474	0.01

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A427	ส้มโอ	2,683	0.03
A428	ละมุด	37	-
A429	มะปราง มะยงชิด	95	-
A430	มะไฟ ละไม	92	-
A5	พืชสวน	2,389	0.03
A501	พืชสวนผสม	33	-
A502	พืชผัก	1,983	-
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	105	-
A504	องุ่น	11	-
A505	พริกไทย	21	-
A507	เสาวรส	16	-
A509	พืชสมุนไพร	108	-
A514	หน่อไม้ฝรั่ง	79	-
A515	เห็ด	33	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	14,740	0.19
A700	โรงเรือนร้าง	372	0.01
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	2,091	0.03
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	6,231	0.08
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	4,103	0.05
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	1,943	0.02
A8	พืชน้ำ	115	-
A802	กก	36	-
A803	บัว	79	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	9,501	0.12
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	637	0.01
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	8,864	0.11
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,333	0.02
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,333	0.02

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
F	พื้นที่ป่าไม้	2,698,039	33.78
F100	ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	6,669	0.08
F101	ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์	942,947	11.81
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	281,119	3.52
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	1,451,960	18.18
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	5,873	0.07
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	9,471	0.12
W	พื้นที่น้ำ	228,832	2.87
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	82,251	1.03
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	50,193	0.63
W201	อ่างเก็บน้ำ	44,595	0.56
W202	บ่อน้ำในไร่นา	45,662	0.57
W203	คลองชลประทาน	6,131	0.08
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	269,798	3.39
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	65,177	0.82
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	160,403	2.01
M103	ไผ่ป่า ไผ่หนาม	1,986	0.02
M201	พื้นที่ลุ่ม	16,376	0.21
M201+A202	พื้นที่ลุ่ม+ข้าวโพด	35	-
M201+A204	พื้นที่ลุ่ม+อ้อย	237	-
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	417	0.01
M302	บ่อลูกรัง	1,673	0.02
M304	บ่อดิน	3,319	0.04
M401	พื้นที่กองวัสดุ	19	-
M403	ที่หินโผล่	17,172	0.22
M405	พื้นที่ถม	2,455	0.03
M501	นาเกลือ	75	-
M701	ที่ทิ้งขยะ	454	0.01
รวมทั้งหมด		7,986,429	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.3 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดนครพนม มีเนื้อที่ทั้งหมด 3,445,418 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 219,316 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.37 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 2,299,177 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 66.73 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 531,599 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.43 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 234,028 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.79 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 161,298 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.68 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 3 และ ตารางที่ 3) ดังนี้

2.3.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 219,316 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.37 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ สนามบิน สถานีขนส่ง ถนน พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง โรงงานอุตสาหกรรมลานตาก และแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 13,987 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย 12 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนครพนม อำเภอศรีสงคราม อำเภอนาหว้า อำเภอบ้านแพง อำเภอนาทม อำเภอลาปาก อำเภอโพนสวรรค์ อำเภอท่าอุเทน อำเภอนาแก อำเภอธาตุพนม อำเภอเรณูนคร และอำเภอวังยาง

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 127,992 ไร่ หรือร้อยละ 3.71 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 127,980 ไร่ หรือร้อยละ 3.71 ของเนื้อที่จังหวัด และหมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง มีเนื้อที่ 12 ไร่

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 47,280 ไร่ หรือร้อยละ 1.37 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการ โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยนครพนม เขตทหาร โรงเรียน และวัดต่าง ๆ

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 22,742 ไร่ หรือร้อยละ 0.66 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ถนน ท่าอากาศยานนครพนม และสถานีขนส่งจังหวัดนครพนม มีเนื้อที่ 16,535 6,195 และ 12 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 0.18 และ 0 ของเนื้อที่จังหวัด ตามลำดับ

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 4,920 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร และพื้นที่อุตสาหกรรมร้าง มีเนื้อที่ 4,285 542 และ 93 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 0.02 และ 0 ของเนื้อที่จังหวัด ตามลำดับ

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 2,249 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สุสาน ป่าช้า รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ และสถานีบริการน้ำมัน มีเนื้อที่ 790 654 593 และ 212 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 0.02 0.02 และ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 146 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองนครพนม

2.3.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 2,299,177 ไร่ หรือร้อยละ 66.73 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชไร่และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชไร่ สานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 1,588,260 ไร่ หรือร้อยละ 46.10 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 1,484,553 ไร่ หรือร้อยละ 43.09 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกในทุกอำเภอ นอกจากนี้ยังมีการปลูกข้าวตามด้วยพืชหลังนาต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด พืชผัก ยาสูบ พริก มะเขือเทศ มันแกว แตงโม ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก และพืชสวนผสม มีเนื้อที่ 10,516 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายตัวอยู่ในทุกอำเภอ รวมถึงพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และปลูกข้าวในฤดูแล้ง 87,222 ไร่ หรือร้อยละ 2.53 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอศรีสงคราม นอกจากนี้ยังพบพื้นที่นาร้าง คือพื้นที่นาข้าวที่ไม่มีการทำนาติดต่อกันเกิน 3 ปี แต่ยังคงเห็นร่องรอยของคันนาอยู่ มีเนื้อที่ 5,969 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอเมืองนครพนม

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 139,793 ไร่ หรือร้อยละ 4.06 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีพืชไร่ที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย และสับปะรด

(1) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่รวม 107,908 ไร่ หรือร้อยละ 3.13 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ และพบมากในอำเภอปลาปาก อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอโพนสวรรค์

(2) อ้อย (A203) มีเนื้อที่รวม 15,783 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ และพบมากในอำเภอเมืองนครพนม อำเภอปลาปาก และอำเภอธาตุพนม

(3) สับปะรด (A205) มีเนื้อที่ 4,950 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายในพื้นที่ตอนบนของจังหวัด ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ปัตตาเวีย ปลูกมากในเขตอำเภอโพนสวรรค์ อำเภอท่าอุเทน และอำเภอเมืองนครพนม โดยสับปะรดท่าอุเทนได้รับเครื่องหมายมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา สับปะรดท่าอุเทน คือ สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย มีเนื้อละเอียด แน่น สีเหลืองเข้ม ตาตื้น รสชาติหวานฉ่ำ ไม่กัดลิ้น ซึ่งปลูกในพื้นที่อำเภอท่าอุเทนและอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่รวม 546,151 ไร่ หรือร้อยละ 15.85 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีไม้ยืนต้นที่สำคัญ คือ ยางพารา ยูคาลิปตัส และปาล์มน้ำมัน

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 471,323 ไร่ หรือร้อยละ 13.68 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ และพบมากในอำเภอท่าอุเทน อำเภอศรีสงคราม และอำเภอนาทม

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 48,775 ไร่ หรือร้อยละ 1.42 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ และพบมากในอำเภอศรีสงคราม อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอนาหว้า

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 16,869 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ และพบมากในอำเภอนาทม อำเภอท่าอุเทน และอำเภอบ้านแพง

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 10,804 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีไม้ผลที่สำคัญ ได้แก่ ไม้ผลผสม ลิ้นจี่ มะม่วง และกล้วย ทั้งนี้จากการสำรวจพบว่าจังหวัดนครพนม มีเนื้อที่ปลูกทุเรียน 339 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายตัวอยู่เกือบทุกอำเภอ พบมากในอำเภอศรีสงคราม อำเภอปลาปาก และอำเภอท่าอุเทน

(1) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 2,717 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ พบมากในอำเภอเมืองนครพนม อำเภอธาตุพนม และอำเภอนาแก

(2) ลิ้นจี่ (A406) มีเนื้อที่ 2,634 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ พบมากในอำเภอธาตุพนม อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอท่าอุเทน ซึ่งเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญของ ลิ้นจี่พันธุ์ นพ.1 หรือชาวบ้านเรียกว่า ลิ้นจี่พันธุ์นาโดน มีลักษณะเปลือกสีแดงอมชมพู ผลขนาดใหญ่ ทรงรูปไข่ เนื้อผลแห้งสีขาวขุ่น รสชาติหวานอมเปรี้ยว ไม่มีรสฝาด โดยลิ้นจี่ นพ.1 ที่ปลูกในพื้นที่ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนมนั้น มีรสชาติอร่อย เป็นเอกลักษณ์ เนื้อผลมีน้ำน้อย รสชาติชัดเจน ผลโต ใหญ่ผลกว้าง หนามทุ้มและห่าง จึงได้รับเครื่องหมายมาตรฐาน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา

(3) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 1,510 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ พบมากในอำเภอปลาปาก อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอนาแก

(4) กล้วย (A411) มีเนื้อที่ 1,194 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวทุกอำเภอ พบมากในอำเภอธาตุพนม อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอบ้านแพง ส่วนมากนิยมปลูก กล้วยน้ำว่า และกล้วยหอมทอง

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 4,926 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีพืชสวนที่สำคัญ ได้แก่ พืชผัก มีเนื้อที่ 4,642 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด พืชผักที่สำคัญ ได้แก่ ผักชีฝรั่ง หอมแบ่ง ผักบุ้ง กวางตุ้ง คะน้า กะเพรา และโหระพา ปลูกมากในอำเภอเมืองนครพนม อำเภอศรีสงคราม และอำเภอเรณูนคร

6) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 5,074 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด โดยประเภทการใช้ที่ดินทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญ ได้แก่ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสุกร โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

(1) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 3,038 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอศรีสงคราม อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอนาหว้า

(2) โรงเรือนเลี้ยงสุกร (A704) มีเนื้อที่ 873 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอเมืองนครพนม อำเภอเรณูนคร และอำเภอนาหว้า

(3) โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า (A702) มีเนื้อที่ 586 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวในทุกอำเภอ พบมากในอำเภอเมืองนครพนม อำเภอปลาปาก และอำเภอวังยาง ส่วนมากเป็นโรงเรือนเลี้ยงโค

(4) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก (A703) มีเนื้อที่ 475 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวทุกอำเภอ พบมากในอำเภอเมืองนครพนม อำเภอศรีสงคราม และอำเภอเรณูนคร

7) พีชน้ำ (A8) มีเนื้อที่ 13 ไร่ ได้แก่ บัว (A803) มีเนื้อที่ 13 ไร่ พบในอำเภอธาตุพนม
 8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 2,989 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม และสถานที่เพาะเลี้ยงปู หอย

(1) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ปลา (A902) มีเนื้อที่ 2,743 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอธาตุพนม อำเภอปลาปาก อำเภอเมืองนครพนม

(2) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง (A900) มีเนื้อที่ 188 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอเมืองนครพนม อำเภอปลาปาก และอำเภอนาหว้า

(3) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม (A901) มีเนื้อที่ 44 ไร่ พบในอำเภอเรณูนคร อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอนาแก

(4) สถานที่เพาะเลี้ยงปู หอย (A905) มีเนื้อที่ 14 ไร่ ได้แก่ ฟาร์มปูนา พบในอำเภอท่าอุเทน

9) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) คือ พื้นที่ที่มีการทำการเกษตรมากกว่า 2 ประเภท ในพื้นที่เดียวกัน มีเนื้อที่ 512 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอเรณูนคร อำเภอนาหว้า และอำเภอเมืองนครพนม

2.3.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 531,599 ไร่ หรือร้อยละ 15.43 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยป่าไม่ผลัดใบ ป่าผลัดใบ และป่าปลูก

1) ป่าไม่ผลัดใบ (F1) มีเนื้อที่ 134,550 ไร่ หรือร้อยละ 3.91 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายตัวอยู่บริเวณทิศตะวันออกของจังหวัด อำเภอโพนสวรรค์ อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอท่าอุเทน ประกอบด้วยป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) มีเนื้อที่ 125,986 ไร่ หรือร้อยละ 3.66 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F100) มีเนื้อที่ 8,564 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของเนื้อที่จังหวัด

2) ป่าผลัดใบ (F2) มีเนื้อที่ 396,326 ไร่ หรือร้อยละ 11.50 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวอยู่ในทุกอำเภอ และพบมากบริเวณอำเภอนาแก อำเภอปลาปาก และอำเภอเมืองนครพนม ประกอบด้วยป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 325,193 ไร่ หรือร้อยละ 9.44 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F200) มีเนื้อที่ 71,133 ไร่ หรือร้อยละ 2.06 ของเนื้อที่จังหวัด

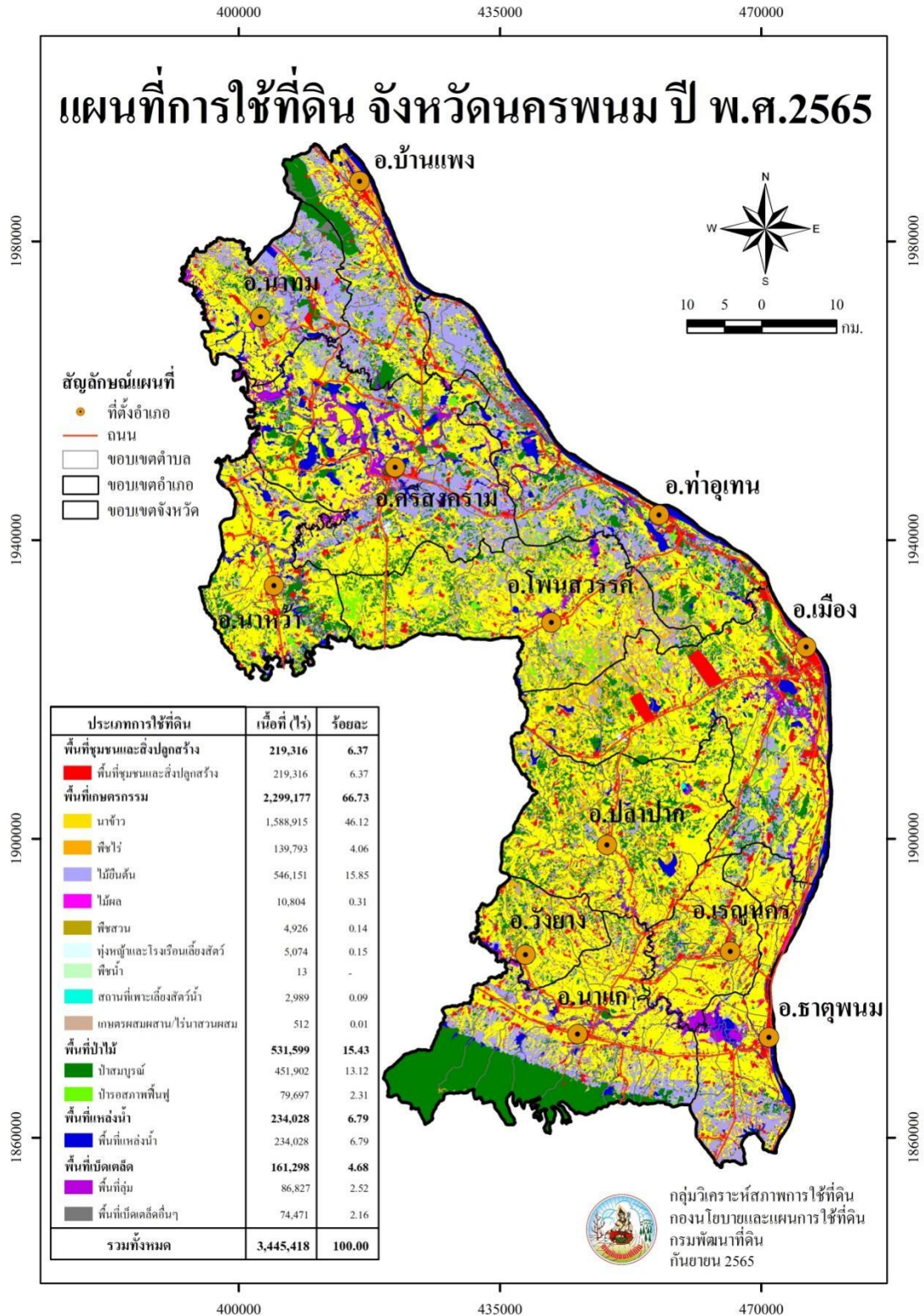
3) ป่าปลูก (F5) พบเป็นป่าปลูกสมบูรณ์ (F501) มีเนื้อที่ 723 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

2.3.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 234,028 ไร่ หรือร้อยละ 6.79 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง และหนอง บึง มีเนื้อที่ 130,355 ไร่ หรือร้อยละ 3.78 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำโขง ลำน้ำสงคราม ลำน้ำยาม ลำน้ำอูน และลำน้ำก่ำ

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 103,673 ไร่ หรือร้อยละ 3.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายตัวทั่วทั้งจังหวัด โดยมีอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยแคน อ่างเก็บน้ำห้วยก้านเหลือง และอ่างเก็บน้ำห้วยกะเบา

2.3.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 161,298 ไร่ หรือร้อยละ 4.68 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พุงหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) 60,681 ไร่ พื้นที่ลุ่ม (M2) 86,827 ไร่ เหมืองแร่และบ่อขุด (M3) 3,757 ไร่ หาดทราย 801 ไร่ ที่ทิ้งขยะ 313 ไร่ และพื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่นๆ 8,919 ไร่

ภาพที่ 3 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 3 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	219,316	6.37
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	13,987	0.41
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	12	-
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	127,980	3.71
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	47,280	1.37
U401	สนามบิน	6,195	0.18
U403	สถานีขนส่ง	12	-
U405	ถนน	16,535	0.48
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	93	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	4,285	0.12
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	542	0.02
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	790	0.02
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	593	0.02
U603	สุสาน ป่าช้า	654	0.02
U605	สถานีบริการน้ำมัน	212	0.01
U701	สนามกอล์ฟ	146	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	2,299,177	66.73
A1	พื้นที่นา	1,588,260	46.10
A100	นาร้าง	5,969	0.17
A101	นาข้าว	1,484,553	43.09
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	552	0.02
A101+A202/A502	นาข้าว+ข้าวโพด/พืชผัก	53	-
A101+A206	นาข้าว+ยาสูบ	7,772	0.23
A101+A206/A229	นาข้าว+ยาสูบ/พริก	12	-
A101+A218	นาข้าว+มันแกว	284	0.01
A101+A220	นาข้าว+แตงโม	56	-
A101+A224	นาข้าว+มะเขือเทศ	367	0.01
A101+A229	นาข้าว+พริก	388	0.01
A101+A501	นาข้าว+พืชสวนผสม	19	-

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	985	0.03
A101+A503	นาข้าว+ไม้ดอก ไม้ประดับ	28	-
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	87,222	2.53
A2	พืชไร่	139,793	4.06
A200	ไร่อ่าง	3,228	0.09
A201	พืชไร่ผสม	71	-
A202	ข้าวโพด	3,030	0.09
A203	อ้อย	15,783	0.46
M201+A203	พื้นที่ลุ่ม+อ้อย	37	-
A204	มันสำปะหลัง	107,908	3.13
M201+A204	พื้นที่ลุ่ม+มันสำปะหลัง	75	-
A205	สับปะรด	4,950	0.14
A206	ยาสูบ	3,624	0.12
A220	แตงโม	686	0.02
M201+A220	พื้นที่ลุ่ม+แตงโม	142	-
A224	มะเขือเทศ	16	-
A229	พริก	243	0.01
A3	ไม้ยืนต้น	546,151	15.85
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	5,075	0.15
A301	ไม้ยืนต้นผสม	968	0.03
A302	ยางพารา	471,323	13.68
A303	ปาล์มน้ำมัน	16,869	0.49
A304	ยูคาลิปตัส	48,775	1.42
A305	สัก	2,444	0.07
A306	สะเดา	10	-
A309	ประดู่	13	-
A312	กาแฟ	36	-
A314	หม่อน	29	-

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	390	0.01
A318	จามจุรี	57	-
A322	กฤษณา	55	-
A323	ตะกุง	107	-
A4	ไม้ผล	10,804	0.31
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	455	0.01
A401	ไม้ผลผสม	2,717	0.08
A402	ส้ม	11	-
A403	ทุเรียน	339	0.01
A404	เงาะ	73	-
A405	มะพร้าว	479	0.01
A406	ลิ้นจี่	2,634	0.08
A407	มะม่วง	1,510	0.04
A408	มะม่วงหิมพานต์	130	-
A409	พุทรา	41	-
A411	กล้วย	1,194	0.04
A412	มะขาม	509	0.02
A413	ลำไย	181	0.01
A414	ฝรั่ง	60	-
A415	มะละกอ	36	-
A416	ขนุน	16	-
A417	กระท้อน	14	-
A419	มังคุด	11	-
A420	ลางสาด ลองกอง	11	-
A422	มะนาว	175	0.01
A424	มะขามเทศ	17	-
A426	แก้วมังกร	84	-
A427	ส้มโอ	30	-
A428	ละมุด	15	-

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A429	มะปราง มะยงชิด	62	-
A5	พืชสวน	4,926	0.14
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	117	-
A502	พืชผัก	4,642	0.14
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	22	-
A509	พืชสมุนไพร	38	-
A511	หวาย	107	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	5,074	0.15
A700	โรงเรือนร้าง	102	-
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	3,038	0.09
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	586	0.02
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	475	0.01
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	873	0.03
A8	พืชน้ำ	13	-
A803	บัว	13	-
F	พื้นที่ป่าไม้	531,599	15.43
F100	ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	8,564	0.25
F101	ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์	125,986	3.66
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	71,133	2.06
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	325,193	9.44
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	723	0.02
W	พื้นที่น้ำ	234,028	6.79
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	102,614	2.98
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	27,741	0.80
W201	อ่างเก็บน้ำ	70,266	2.04
W202	บ่อน้ำในไร่นา	30,840	0.90
W203	คลองชลประทาน	2,567	0.07

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	161,298	4.68
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	7,884	0.23
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	52,740	1.53
M103	ไผ่ป่า ไผ่หนาม	57	-
M201	พื้นที่ลุ่ม	86,827	2.52
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	560	0.02
M301	เหมืองแร่	361	0.01
M302	บ่อลูกรัง	639	0.02
M303	บ่อทราย	1,001	0.03
M304	บ่อดิน	1,196	0.04
M401	พื้นที่กองวัสดุ	109	-
M403	ที่หินโผล่	6,281	0.18
M405	พื้นที่ถม	2,529	0.07
M601	หาดทราย	801	0.02
M701	ที่ทิ้งขยะ	313	0.01
รวมทั้งหมด		3,445,418	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.4 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดบุรีรัมย์ มีเนื้อที่ทั้งหมด 6,451,178 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 481,217 ไร่ หรือร้อยละ 7.46 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,956,613 ไร่ หรือร้อยละ 76.83 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 621,262 ไร่ หรือร้อยละ 9.63 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 287,657 ไร่ หรือร้อยละ 4.46 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 104,429 ไร่ หรือร้อยละ 1.62 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภท มีรายละเอียด (ภาพที่ 4 และตารางที่ 4) ดังนี้

2.4.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 481,217 ไร่ หรือร้อยละ 7.46 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สนามบิน ถนน ทางรถไฟ พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่ร้าง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 27,433 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอนาโพธิ์ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ อำเภอพุทไธสง อำเภอแคนดง อำเภอคูเมือง อำเภอสตึก อำเภอบ้านด่าน อำเภอลำปลายมาศ อำเภอห้วยราช อำเภอหนองหงส์ อำเภอกระสัง อำเภอขาม อำเภอพลับพลาชัย อำเภอหนองกี่ อำเภอนางรอง อำเภอประคำ อำเภอโนนสุวรรณ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอปะโคนชัย อำเภอละหานทราย อำเภอบ้านกรวด อำเภอโนนดินแดง

2) หมู่บ้าน (U2) ได้แก่ หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง มีเนื้อที่ 202 ไร่ และหมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 330,228 ไร่ หรือร้อยละ 5.12 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชน ซึ่งกระจายอยู่ในทุกอำเภอ

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 65,464 ไร่ หรือร้อยละ 1.02 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน วัดต่างๆ เช่น วัดเขาพระอังคาร วัดหงส์ วัดป่าเขาน้อย วัดป่าละหานทราย วัดกลาง และสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์

4) เส้นทางคมนาคม (U4) ได้แก่ สนามบิน มีเนื้อที่ 2,535 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ถนน มีเนื้อที่ 33,200 ไร่ หรือร้อยละ 0.51 ของเนื้อที่จังหวัด ทางรถไฟ มีเนื้อที่ 404 ไร่หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 17,012 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง มีเนื้อที่ 90 ไร่ โรงงานอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 15,627 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของเนื้อที่จังหวัด ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 1,295 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่จังหวัด ตามลำดับ

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 4,739 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน

2.4.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,956,613 ไร่ หรือร้อยละ 76.83 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชไร่และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชไร่ สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 3,172,989 ไร่ หรือร้อยละ 49.19 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว (A101) มีเนื้อที่ 3,165,899 ไร่ หรือร้อยละ 49.08 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอปะโคนชัย อำเภอลำปลายมาศ และอำเภอกระสัง นาไร่ (A100) คือ พื้นที่นาข้าวที่ไม่มีการทำนาติดต่อกันเกิน 3 ปี แต่ยังคงเห็นร่องรอยของคันนาอยู่ มีเนื้อที่ 3,993 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอโนนดินแดง และอำเภอสตึก

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 1,196,358 ไร่ หรือร้อยละ 18.54 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด และไร่ร้าง

(1) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 659,140 ไร่ หรือร้อยละ 10.22 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอสตึก อำเภอหนองหงส์ อำเภอหนองกี่ อำเภอคูเมือง และอำเภอลำปลายมาศ

(2) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 521,735 ไร่ หรือร้อยละ 8.09 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอปะคำ อำเภอนางรอง อำเภอโนนสุวรรณ และอำเภอสตึก

(3) ไร่ร้าง (A200) มีเนื้อที่ 12,597 ไร่ พบมากในอำเภอโนนดินแดง

(4) ข้าวโพด (A202) มีเนื้อที่ 2,084 ไร่ พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอปะคำ อำเภอโนนสุวรรณ และอำเภอละหานทราย

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 535,588 ไร่ หรือร้อยละ 8.30 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้นผสม และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 378,079 ไร่ หรือร้อยละ 5.86 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ปลูกมากในอำเภอคูเมือง อำเภอบ้านกรวด อำเภอแคนดง และอำเภอละหานทราย

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 131,108 ไร่ หรือร้อยละ 2.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอสตึก อำเภอละหานทราย อำเภอโนนดินแดง และอำเภอแคนดง

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 11,871 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอละหานทราย อำเภอปะคำ อำเภอโนนดินแดง และอำเภอบ้านกรวด

(4) ไม้ยืนต้นผสม (A301) มีเนื้อที่ 9,117 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ปลูกมากในอำเภอประโคนชัย อำเภอหนองกี่ และอำเภอเมืองบุรีรัมย์

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 26,614 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไม้ผลผสม มะม่วง ลำไย ทูเรียน กัลย และไม้ผลอื่น ๆ

(1) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 16,646 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอหนองกี่ อำเภอปะคำ อำเภอโนนสุวรรณ และอำเภอพุทไธสง

(2) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 2,544 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอละหานทราย อำเภอปะคำ อำเภอนางรอง และอำเภอพุทไธสง

(3) ลำไย (A413) มีเนื้อที่ 2,471 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย อำเภอโนนดินแดง อำเภอโนนสุวรรณ

(4) ทูเรียน (A403) มีเนื้อที่ 1,935 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอโนนสุวรรณ อำเภอปะคำ และอำเภอหนองกี่

(5) กัลย (A411) มีเนื้อที่ 977 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกมากในอำเภอปะคำ อำเภอละหานทราย อำเภอกระสัง และอำเภอโนนสุวรรณ

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 2,767 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พืชผัก เสาวรส ไม้ดอก ไม้ประดับ พืชสวนผสม และพืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม

(1) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 1,651 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ปลูกมากในอำเภอหนองกี่ อำเภอหนองหงส์ อำเภอสตึก อำเภอลำปลายมาศ และพบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด

(2) เสาวรส (A507) มีเนื้อที่ 720 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอโนนดินแดง อำเภอปะคำ และอำเภอละหานทราย

(3) ไม้ดอก ไม้ประดับ (A503) มีเนื้อที่ 134 ไร่ พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอบ้านกรวด อำเภอละหานทราย และอำเภอสตึก

6) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 14,130 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงเรือนร้าง พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสุกร

(1) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก (A703) มีเนื้อที่ 8,473 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอลำปลายมาศ อำเภอหนองกี่ อำเภอนางรอง และอำเภอเมืองบุรีรัมย์

(2) โรงเรือนเลี้ยงสุกร (A704) มีเนื้อที่ 2,629 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอกระสัง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ และอำเภอหนองกี่

(3) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 2,038 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอปะคำ อำเภอประโคนชัย อำเภอเมืองบุรีรัมย์ และอำเภอลำปลายมาศ

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 5,988 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง มีเนื้อที่ 1,177 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม 203 ไร่ และสถานที่เพาะเลี้ยงปลา (A902) มีเนื้อที่ 4,608 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอกระสัง อำเภอนางรอง

2.4.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 621,262 ไร่ หรือร้อยละ 9.63 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วย ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพพื้นที่ฟู ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพพื้นที่ฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าปลูกรอสภาพพื้นที่ฟู ป่าปลูกสมบูรณ์

1) ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) มีเนื้อที่ 359,378 ไร่ หรือร้อยละ 5.57 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายในอำเภอบ้านกรวด อำเภอละหานทราย อำเภอโนนดินแดง และอำเภอปะคำ

2) ป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 221,859 ไร่ หรือร้อยละ 3.44 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายในอำเภอนางรอง อำเภอโนนสุวรรณ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอละหานทราย

3) ป่าผลัดใบรอสภาพพื้นที่ฟู (F200) มีเนื้อที่ 22,781 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายในอำเภอโนนดินแดง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอกระสัง และอำเภอละหานทราย

4) ป่าปลูกสมบูรณ์ (F501) มีเนื้อที่ 16,423 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายในอำเภอบ้านกรวด อำเภอโนนดินแดง และอำเภอคูเมือง

5) ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพพื้นที่ฟู (F100) มีเนื้อที่ 593 ไร่ หรือร้อยละ 0.55 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด

6) ป่าปลูกรอสภาพพื้นที่ฟู (F500) มีเนื้อที่ 228 ไร่พบในอำเภอบ้านกรวด อำเภอคูเมือง

2.4.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 287,657 ไร่ หรือร้อยละ 4.46 ของเนื้อที่จังหวัด โดยกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ประกอบด้วย

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) เช่น แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ มีเนื้อที่รวม 131,415 ไร่ หรือร้อยละ 2.04 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีแม่น้ำสายหลักและคลองสำคัญ คือ แม่น้ำมูล ลำชี ลำนางรอง ลำปลายมาศ ลำจันทน์ เป็นต้น

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่รวม 156,242 ไร่ หรือร้อยละ 2.42 ของเนื้อที่จังหวัด มีเขื่อนและอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ คือ เขื่อนลำนางรอง (อำเภอโนนดินแดง) อ่างเก็บน้ำลำจันทน์ (อำเภอละหานทราย) อ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มาก (อำเภอเมืองบุรีรัมย์) เป็นต้น

2.4.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 104,429 ไร่ หรือร้อยละ 1.62 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พุ่หญ้าธรรมชาติ พุ่หญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า เหมืองแร่ บ่อลูกรัง บ่อทราย บ่อดิน พื้นที่ถม ที่ทิ้งขยะ พบกระจายอยู่ทั่วจังหวัด

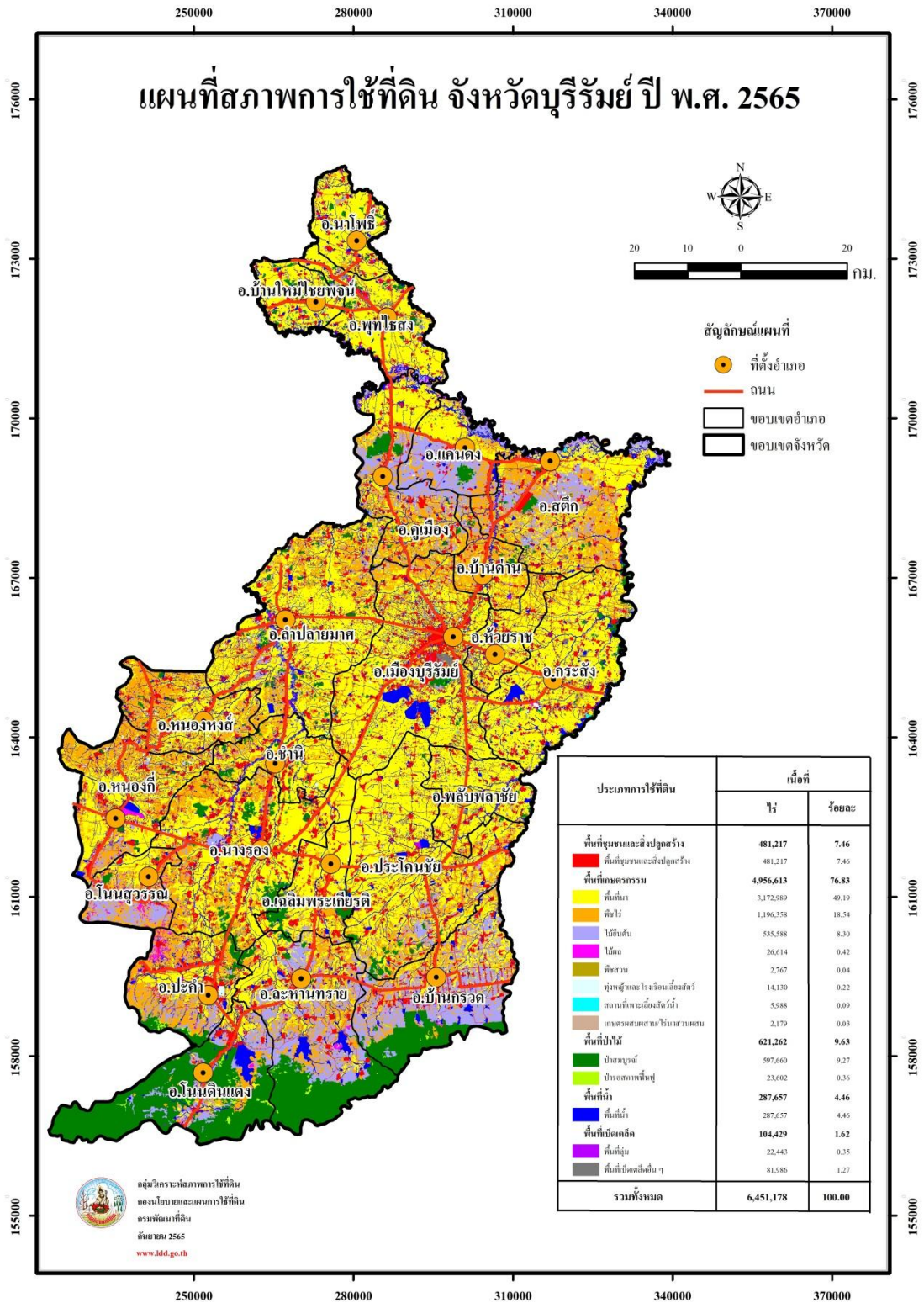
1) พุ่หญ้าธรรมชาติ (M1) เช่น พุ่หญ้าธรรมชาติ พุ่หญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ มีเนื้อที่ 67,580 ไร่ หรือร้อยละ 1.05 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอกระสัง และอำเภอนางรอง

2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 22,443 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่จังหวัด

3) เหมืองแร่ บ่อขุด (M3) เช่น เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า เหมืองแร่ บ่อลูกรัง บ่อทราย บ่อดิน มีเนื้อที่ 7,966 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอคูเมือง และอำเภอประโคนชัย

4) พื้นที่ลุ่มเบ็ดเตล็ดอื่นๆ (M4) ได้แก่ พื้นที่กองวัสดุ พื้นที่ถม มีเนื้อที่ 6,155 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด

5) ที่ทิ้งขยะ (M7) มีเนื้อที่ 285 ไร่

ภาพที่ 4 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 4 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	481,217	7.46
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	27,433	0.43
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	202	-
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	330,228	5.12
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	65,464	1.02
U401	สนามบิน	2,535	0.04
U405	ถนน	33,200	0.51
U406	ทางรถไฟ	404	0.01
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	90	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	15,627	0.24
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	1,295	0.02
U600	สถานที่ร้าง	95	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	2,763	0.04
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	853	0.01
U603	สุสาน ป่าช้า	336	0.01
U605	สถานีบริการน้ำมัน	692	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	4,956,613	76.83
A1	พื้นที่นา	3,172,989	49.19
A100	นาร้าง	3,993	0.06
A101	นาข้าว	3,165,899	49.08
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	3,097	0.05
A2	พืชไร่	1,196,358	18.54
A200	ไร่อ้อย	12,597	0.20
A201	พืชไร่ผสม	228	-
A202	ข้าวโพด	2,084	0.03
A203	อ้อย	659,140	10.22
A204	มันสำปะหลัง	521,735	8.09
A206	ยาสูบ	14	-
A208	ถั่วเขียว	83	-
A209	ถั่วเหลือง	14	-

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A210	ถั่วลิสง	28	-
A215	งา	27	-
A219	มันเทศ	65	-
A220	แตงโม	141	-
A224	มะเขือเทศ	71	-
A229	พริก	110	-
A230	ข้าวสาลี	21	-
A3	ไม้ยืนต้น	535,588	8.30
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	1,980	0.03
A301	ไม้ยืนต้นผสม	9,117	0.14
A302	ยางพารา	378,079	5.86
A303	ปาล์มน้ำมัน	11,871	0.18
A304	ยูคาลิปตัส	131,108	2.03
A305	สัก	2,450	0.04
A306	สะเดา	314	0.01
A308	กระถิน	29	-
A309	ประดู่	23	-
A314	หม่อน	368	0.01
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	171	-
A317	หมาก	13	-
A322	กฤษณา	10	-
A323	ตะกั่ว	55	-
A4	ไม้ยืนต้น	26,614	0.42
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	440	0.01
A401	ไม้ผลผสม	16,646	0.26
A402	ส้ม	23	-
A403	ทุเรียน	1,935	0.03
A404	เงาะ	11	-

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A405	มะพร้าว	480	0.01
A406	ลิ้นจี่	29	-
A407	มะม่วง	2,544	0.04
A408	มะม่วงหิมพานต์	63	-
A409	พุทรา	17	-
A411	กล้วย	977	0.02
A412	มะขาม	111	-
A413	ลำไย	2,471	0.04
A414	ฝรั่ง	408	0.01
A415	มะละกอ	102	-
A416	ขนุน	155	-
A422	มะนาว	87	-
A426	แก้วมังกร	27	-
A427	ส้มโอ	50	-
A429	มะปราง มะยงชิด	22	-
A430	มะไฟ ละไม	16	-
A5	พืชสวน	2,767	0.04
A501	พืชสวนผสม	59	-
A502	พืชผัก	1,651	0.03
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	134	-
A504	องุ่น	66	-
A507	เสาวรส	720	0.01
A509	พืชสมุนไพร	10	-
A510	นาหญ้า	49	-
A512	สตรอเบอรี่	30	-
A514	หน่อไม้ฝรั่ง	17	-
A515	เห็ด	31	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	14,130	0.22
A700	โรงเรือนร้าง	57	-

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	2,038	0.03
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	933	0.02
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	8,473	0.13
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	2,629	0.04
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	5,988	0.09
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	1,177	0.02
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	203	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	4,608	0.07
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	2,179	0.03
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	2,179	0.03
F	พื้นที่ป่าไม้	621,262	9.63
F100	ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	593	0.01
F101	ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์	359,378	5.57
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	22,781	0.35
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	221,859	3.44
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	228	-
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	16,423	0.26
W	พื้นที่น้ำ	287,657	4.46
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	87,545	1.36
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	43,870	0.68
W201	อ่างเก็บน้ำ	84,106	1.30
W202	บ่อน้ำในไร่นา	64,054	0.99
W203	คลองชลประทาน	8,082	0.13
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	104,429	1.62
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	12,825	0.20
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	54,755	0.85
M201	พื้นที่ลุ่ม	22,443	0.35
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	624	0.01
M301	เหมืองแร่	3,948	0.06

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M302	บ่อลูกรัง	775	0.01
M303	บ่อทราย	111	-
M304	บ่อดิน	2,508	0.04
M405	พื้นที่ถม	6,155	0.10
M701	ที่ทิ้งขยะ	285	-
รวมทั้งหมด		6,451,178	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.5 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดมหาสารคาม มีเนื้อที่ทั้งหมด 3,307,302 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินได้
ออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 248,359 ไร่ หรือร้อยละ 7.52
ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 2,713,858 ไร่ หรือร้อยละ 82.02 ของเนื้อที่จังหวัด
พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 126,772 ไร่ หรือร้อยละ 3.83 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่
137,892 ไร่ หรือร้อยละ 4.17 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 80,421 ไร่ หรือร้อยละ
2.46 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 5 และ
ตารางที่ 5) ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 248,359 ไร่ หรือร้อยละ 7.52 ของเนื้อที่
จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง สถานที่
ราชการและสถาบันต่าง ๆ ถนน โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่
พักผ่อนหย่อนใจ สุสาน,ป่าช้า และสถานบริการน้ำมัน

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 24,411 ไร่ หรือร้อยละ 0.74 ของเนื้อที่จังหวัด
ประกอบด้วยอำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอแกดำ อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอกันทรวิชัย อำเภอเชียง
ยืน อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอนาป่า อำเภอวาปีปทุม อำเภอนาคู อำเภอเกษตร
อำเภอยางสีสุราช และอำเภอชื่นชม

2) หมู่บ้าน (U2) ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบและหมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง มีเนื้อที่
164,981 ไร่ หรือร้อยละ 4.99 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนซึ่งกระจายตัว
อยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ และหมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง มีเนื้อที่ 160 ไร่

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 40,095 ไร่ หรือร้อยละ 1.21
ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ และสถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ร้าง

เช่น สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน และวัด มีการขยายตัวของสถานที่ราชการโดยเฉพาะ สถาบันการศึกษาหลายแห่งได้ขยายวิทยาเขตมาตั้งในจังหวัดนี้ เช่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม เป็นต้น

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 8,554 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัด

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 7,637 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง โรงงานอุตสาหกรรม และสถานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 38 6,805 และ 794 ไร่ หรือร้อยละ 0.00 0.21 และ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 2,505 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่ร้าง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสานป่าช้า และสถานีบริการน้ำมัน

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 2,713,858 ไร่ หรือร้อยละ 82.02 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชน้ำ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 1,988,556 ไร่ หรือร้อยละ 60.12 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 1,819,433 ไร่ หรือร้อยละ 55.01 ของเนื้อที่จังหวัด นาข้าวในพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 143,117 ไร่ หรือร้อยละ 4.33 ของเนื้อที่จังหวัด และนาร้าง มีเนื้อที่ 23,172 ไร่ หรือร้อยละ 0.70 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด และยังมีพื้นที่นาที่มีการปลูกพืชตามหลังทำนาด้วย เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง ยาสูบ ถั่วลิสง งา และพืชผัก เป็นต้น มีเนื้อที่ 2,834 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 550,159 ไร่ หรือร้อยละ 16.63 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไร่ร้าง พืชไร่ผสม ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ยาสูบ ถั่วลิสง งา มันแกว แตงโม และพริก

(1) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 383,502 ไร่ หรือร้อยละ 11.60 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอกุฉินาร อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอบรบือ และอำเภอนาเชือก

(2) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 144,993 ไร่ หรือร้อยละ 4.38 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกในอำเภอกุฉินาร อำเภอกุสุมาลย์ และอำเภอชื่นชม

(3) แตงโม (A220) มีเนื้อที่ 2,264 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด

(4) พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ พืชไร่ผสม ข้าวโพด ยาสูบ ถั่วลิสง งา มันแกว พริก และไร่ร้าง มีเนื้อที่ 19,400 ไร่ หรือร้อยละ 0.58 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 72,106 ไร่ หรือร้อยละ 2.16 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก สะเดา สนประดิพัทธ์ กระถิน ประดู่ หม่อน ไม้ปลูกเพื่อการค้า และตะกู

(1) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 52,033 ไร่ หรือร้อยละ 1.57 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายทั่วทั้งจังหวัด

(2) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 14,433 ไร่ หรือร้อยละ 0.44 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอกันทรวิชัย อำเภอเชียงยืน และอำเภอนาปีพุม

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 307 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายทั่วทั้งจังหวัด

(4) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม สัก สะเดา สนประดิพัทธ์ กระถิน ประดู่ หม่อน ไม้ปลูกเพื่อการค้า และตะกู มีเนื้อที่ 5,333 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 7,865 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไม้ผลผสม ทูเรียน มะพร้าว มะม่วง มะม่วงหิมพานต์ พุทรา กล้วย มะขาม ลำไย ฝรั่ง มะละกอ มะนาว มะขามเทศ แก้วมังกร และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม

(1) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 4,541 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด

(2) กล้วย (A411) มีเนื้อที่ 1,206 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด

(3) ไม้ผลอื่นๆ ได้แก่ ไม้ผลผสม ทูเรียน มะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ พุทรา มะขาม ลำไย ฝรั่ง มะละกอ มะนาว มะขามเทศ แก้วมังกร และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 2,118 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 4,967 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่สุดเป็นพื้นที่ปลูกพืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 4,625 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด

6) ท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 77,037 ไร่ หรือร้อยละ 2.33 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนร้าง โดยมีโรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า มีเนื้อที่ 53,747 ไร่ หรือร้อยละ 1.63 ของเนื้อที่จังหวัด

7) พืชน้ำ (A8) มีเนื้อที่ 121 ไร่ ได้แก่ บัว

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 12,570 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงปลา และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสมร้าง มีเนื้อที่ 12,247 และ 323 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 และ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอโกสุมพิสัย

9) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม มีเนื้อที่ 477 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

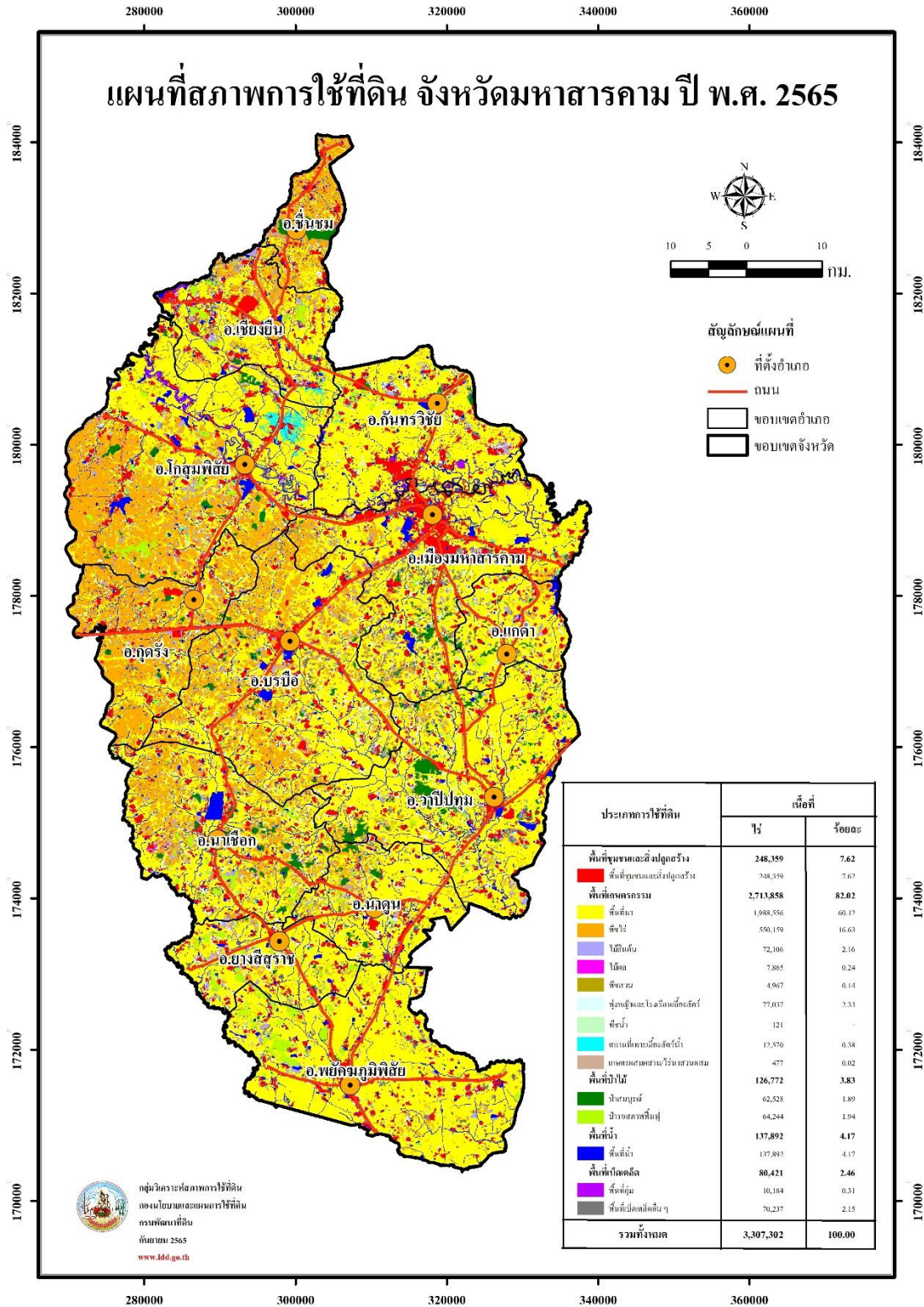
2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 126,772 ไร่ หรือร้อยละ 3.83 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู และ ป่าปลูกสมบูรณ์ มีเนื้อที่ 1,436 62,733 43,798 75 และ 18,730 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 1.90 1.32 0.00 และ 0.57 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดูนลำพัน และวนอุทยานโกสัมพี

2.5.4 พื้นที่น้ำ (W) จังหวัดมหาสารคามมีแหล่งน้ำมากมายหลายประเภท กระจายอยู่ทุกอำเภอ มีเนื้อที่ 137,892 ไร่ หรือร้อยละ 4.17 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) เช่น แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง และทะเลสาบ มีเนื้อที่ 77,351 ไร่ หรือร้อยละ 2.34 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีแม่น้ำสายหลักและคลองสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำชี ลำห้วยต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ลำพังชู

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 60,541 ไร่ หรือร้อยละ 1.83 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยค้อ อ่างเก็บน้ำหนองแวง และอ่างเก็บน้ำห้วยแอ่ง

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) ในจังหวัดมหาสารคามมี 80,421 ไร่ หรือร้อยละ 2.46 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ โดยอาจจะเป็นพื้นที่ที่สร้างไม่ได้ใช้งานเป็นที่นาถูกทิ้งร้าง จนหญ้ารก ได้แก่ พุ่มหญ้าธรรมชาติ พุ่มหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม พื้นที่ลุ่ม+อ้อย พื้นที่ลุ่ม+พืชผัก เหมือนเก่า บ่อขุดเก่า เหมือนแร่ บ่อลูกรัง บ่อทราย บ่อดิน พื้นที่ถม นาเกลือ และที่ทิ้งซึ่งส่วนใหญ่ พบว่าเป็นพุ่มหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ มีเนื้อที่ 58,050 ไร่ หรือร้อยละ 1.76 ของเนื้อที่จังหวัด

ภาพที่ 5 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมหาสารคามปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 5 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	248,359	7.52
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	24,411	0.74
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	160	0.01
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	164,981	4.99
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ร้าง	16	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	40,095	1.21
U405	ถนน	8,554	0.26
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	38	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	6,805	0.21
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	794	0.02
U600	สถานที่ร้าง	60	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	841	0.03
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	745	0.02
U603	สุสาน ป่าช้า	372	0.01
U605	สถานีบริการน้ำมัน	487	0.02
A	พื้นที่เกษตรกรรม	2,713,858	82.02
A1	พื้นที่นา	1,988,556	60.12
A100	นาร้าง	23,172	0.70
A101	นาข้าว	1,819,433	55.01
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	143	-
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	2,034	0.06
A101+A206	นาข้าว+ยาสูบ	577	0.02
A101+A210	นาข้าว+ถั่วลิสง	13	-
A101+A215	นาข้าว+งา	40	-
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	27	-
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	143,117	4.33
A2	พืชไร่	550,159	16.63
A200	ไร่ร้าง	18,422	0.56
A201	พืชไร่ผสม	53	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A202	ข้าวโพด	259	0.01
A203	อ้อย	144,993	4.38
A204	มันสำปะหลัง	383,502	11.60
A206	ยาสูบ	467	0.01
A210	ถั่วลิสง	22	-
A215	งา	124	-
A218	มันแกว	33	-
A220	แตงโม	2,264	0.07
A229	พริก	20	-
A3	ไม้ยืนต้น	72,106	2.16
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	2,387	0.07
A301	ไม้ยืนต้นผสม	752	0.02
A302	ยางพารา	14,433	0.44
A303	ปาล์มน้ำมัน	307	0.01
A304	ยูคาลิปตัส	52,033	1.57
A305	สัก	422	0.01
A306	สะเดา	48	-
A307	สนประดิพัทธ์	12	-
A308	กระถิน	35	-
A309	ประดู่	770	0.02
A314	หม่อน	365	0.01
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	471	0.01
A323	ตะกู่	71	-
A4	ไม้ผล	7,865	0.24
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	276	0.01
A401	ไม้ผลผสม	1,060	0.03
A403	ทุเรียน	40	-
A405	มะพร้าว	319	0.01

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A407	มะม่วง	4,541	0.14
A408	มะม่วงหิมพานต์	15	-
A409	พุทรา	110	-
A411	กล้วย	1,206	0.05
A412	มะขาม	85	-
A413	ลำไย	15	-
A414	ฝรั่ง	10	-
A415	มะละกอ	24	-
A422	มะนาว	133	-
A424	มะขามเทศ	10	-
A426	แก้วมังกร	21	-
A5	พืชสวน	4,967	0.14
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	78	-
A502	พืชผัก	4,625	0.14
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	130	-
A509	พืชสมุนไพร	13	-
A511	หวาย	10	-
A512	แคนตาลูป	61	-
A515	เห็ด	50	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	77,037	2.33
A700	โรงเรือนร้าง	428	0.01
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	20,583	0.62
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	53,747	1.63
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	1,701	0.05
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	578	0.02
A8	พืชน้ำ	121	-
A803	บัว	121	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	12,570	0.38
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	323	0.01
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	12,247	0.37
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	477	0.02
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	477	0.02
F	พื้นที่ป่าไม้	126,772	3.83
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	1,436	0.04
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	62,733	1.90
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	43,798	1.32
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	75	-
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	18,730	0.57
W	พื้นที่น้ำ	137,892	4.17
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	42,458	1.28
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	34,893	1.06
W201	อ่างเก็บน้ำ	22,764	0.69
W202	บ่อน้ำในไร่นา	29,057	0.88
W203	คลองชลประทาน	8,720	0.26
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	80,421	2.46
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	7,250	0.22
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	58,050	1.76
M201	พื้นที่ลุ่ม	10,100	0.31
M201+A203	พื้นที่ลุ่ม+อ้อย	57	-
M201+A502	พื้นที่ลุ่ม+พืชผัก	27	-
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	1,799	0.06
M301	เหมืองแร่	182	0.01
M302	บ่อลูกรัง	80	-
M303	บ่อทราย	150	0.01

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M304	บ่อดิน	107	-
M405	พื้นที่ถม	2,230	0.07
M501	นาเกลือ	195	0.01
M701	ที่ทิ้งขยะ	194	0.01
รวมทั้งหมด		3,307,302	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.6 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดร้อยเอ็ด มีเนื้อที่ทั้งหมด 5,187,156 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 366,170 ไร่ หรือร้อยละ 7.06 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,237,397 ไร่ หรือร้อยละ 81.69 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 267,187 ไร่ หรือร้อยละ 5.16 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 175,090 ไร่ หรือร้อยละ 3.37 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 141,312 ไร่ หรือร้อยละ 2.72 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทยังมีรายละเอียด (ภาพที่ 6 และตารางที่ 6) ดังนี้

2.6.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 366,170 ไร่ หรือร้อยละ 7.06 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานีคมนาคม ถนน โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 40,732 ไร่ หรือร้อยละ 0.79 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย 19 อำเภอ คือ อำเภอเมยวดี อำเภอหนองพอก อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเชียงขวัญ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเสลภูมิ อำเภอจังหาร อำเภอศรีสมเด็จ อำเภอธวัชบุรี อำเภอจตุรพักตรพิมาน อำเภอเมืองสรวง อำเภออาจสามารถ อำเภอพนมไพร อำเภอหนองฮี อำเภอโพธิ์ทราย อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอเกษตรวิสัย และอำเภอปทุมรัตต์

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 252,823 ไร่ หรือร้อยละ 4.87 ของเนื้อที่จังหวัด

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 48,802 ไร่ หรือร้อยละ 0.94 ของเนื้อที่จังหวัด สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ เช่น สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน และวัดต่าง ๆ เป็นต้น

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 10,500 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่จังหวัด สถานีคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ สนามบิน มีเนื้อที่ 2,558 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ถนน มีเนื้อที่ 7,942 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พื้นที่อุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 10,440 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง มีเนื้อที่ 213 ไร่ โรงงานอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 8,810 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด และลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 1,417 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

6) สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 2,873 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน

2.6.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,237,397 ไร่ หรือร้อยละ 81.69 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชไร่และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 3,557,951 ไร่ หรือร้อยละ 68.60 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาร้าง มีเนื้อที่ 9,596 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด นาข้าว มีเนื้อที่ 3,545,695 ไร่ หรือร้อยละ 68.36 ของเนื้อที่จังหวัด นอกจากนี้ มีพื้นที่ที่มีการปลูกพืชหลังการทำนา เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง ยาสูบ และพืชผัก และพบว่ามีการทำนาปรังในพื้นที่ลุ่มอีก 1,279 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด จังหวัดร้อยเอ็ดมีพื้นที่ปลูกข้าวอยู่ในทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ทำนามากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมยวดี อำเภอโพนทอง อำเภอเชียงขวัญ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเสลภูมิ อำเภอจังหาร อำเภอศรีสมเด็จ อำเภอธวัชบุรี อำเภอจตุรพักตรพิมาน อำเภอเมืองสรวง อำเภออาจสามารถ อำเภอพนมไพร อำเภอหนองฮี อำเภอโพนทราย อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอเกษตรวิสัย และอำเภอปทุมรัตต์

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 401,735 ไร่ หรือร้อยละ 7.74 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกอ้อย มีเนื้อที่ 239,287 ไร่ หรือร้อยละ 4.61 ของเนื้อที่จังหวัด มีพื้นที่ปลูกมากในอำเภอหนองพอก อำเภอโพนทอง อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเสลภูมิ และอำเภอเมยวดี มันสำปะหลัง มีเนื้อที่ 157,262 ไร่ หรือร้อยละ 3.03 ของเนื้อที่จังหวัด มีพื้นที่ปลูกมากในอำเภอโพนทอง อำเภอหนองพอก อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเสลภูมิ และอำเภอสุวรรณภูมิ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกพืชไร่อื่นๆ ได้แก่ ไร่ร้าง มีเนื้อที่ 3,661 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พืชไร่ผสม มีเนื้อที่ 1,361 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พริก มีเนื้อที่ 72 ไร่ ยาสูบ มีเนื้อที่ 54 ไร่ ข้าวโพด มีเนื้อที่ 23 ไร่

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 220,754 ไร่ หรือร้อยละ 4.27 ของเนื้อที่จังหวัด โดยส่วนใหญ่ที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 136,352 ไร่ หรือร้อยละ 2.63 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด อำเภอที่มีการปลูกยางพารามากที่สุด ได้แก่ อำเภอหนองพอก อำเภอโพนทอง อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเสลภูมิ และอำเภอสุวรรณภูมิ

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 75,604 ไร่ หรือร้อยละ 1.46 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด อำเภอที่มีการปลูกยูคาลิปตัสมากที่สุด ได้แก่ อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอหนองพอก อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอโพนทอง และอำเภอเสลภูมิ

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 3,393 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีพื้นที่ปลูกอยู่ในอำเภอหนองพอก อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอโพนทอง อำเภอเสลภูมิ อำเภอเมยวดี อำเภอสวรรณภูมิ อำเภออาจสามารถ อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอจตุรพักตรพิมาน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอธวัชบุรี อำเภอเมืองสรวง อำเภอพนมไพร และอำเภอเชียงขวัญ

(4) ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม (A300) มีเนื้อที่ 2,494 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด

(5) ไม้ยืนต้นผสม (A301) มีเนื้อที่ 1,422 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 33,089 ไร่ หรือร้อยละ 0.63 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกไม้ผลผสม โดยมีไม้ผลที่เป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ได้แก่ มะม่วง และไม้ผลอื่นๆ

(1) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 28,430 ไร่ หรือร้อยละ 0.55 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในพื้นที่อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอหนองพอก อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอจตุรพักตรพิมาน และอำเภอโพนทอง ทั้งนี้ พบว่า จังหวัดร้อยเอ็ดมีพื้นที่ปลูกอินทผลัมเพิ่มมากขึ้น อำเภอที่มีการปลูกอินทผลัมมากที่สุด อำเภอหนองพอก อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอโพนทอง และอำเภอทุ่งเขาหลวง

(2) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 3,013 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด อำเภอที่มีการปลูกมะม่วงมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโพนทอง อำเภอหนองพอก อำเภอเสลภูมิ อำเภอเกษตรวิสัย และอำเภออาจสามารถ

(3) ไม้ผลอื่น ๆ มีเนื้อที่ 1,646 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรมส้ม มะม่วงหิมพานต์ กัลยัม มะขาม มะนาว ลำไย มะพร้าว แก้วมังกร มะละกอ ทุเรียน ฝรั่ง พุทรา ขนุน ส้ม น้อยหน่า เงาะ กระท้อน และมะกอกน้ำ มะกอกฝรั่ง

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 3,691 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่คือพืชผัก มีเนื้อที่ 3,538 ไร่ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกพืชสวนอื่นๆ ได้แก่ พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม พืชสวนผสม หวาย พืชสมุนไพร เห็ด และไม้ดอก ไม้ประดับ

6) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 6,866 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสุกร โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า และโรงเรือนร้าง

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 10,601 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง

8) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 2,710 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด

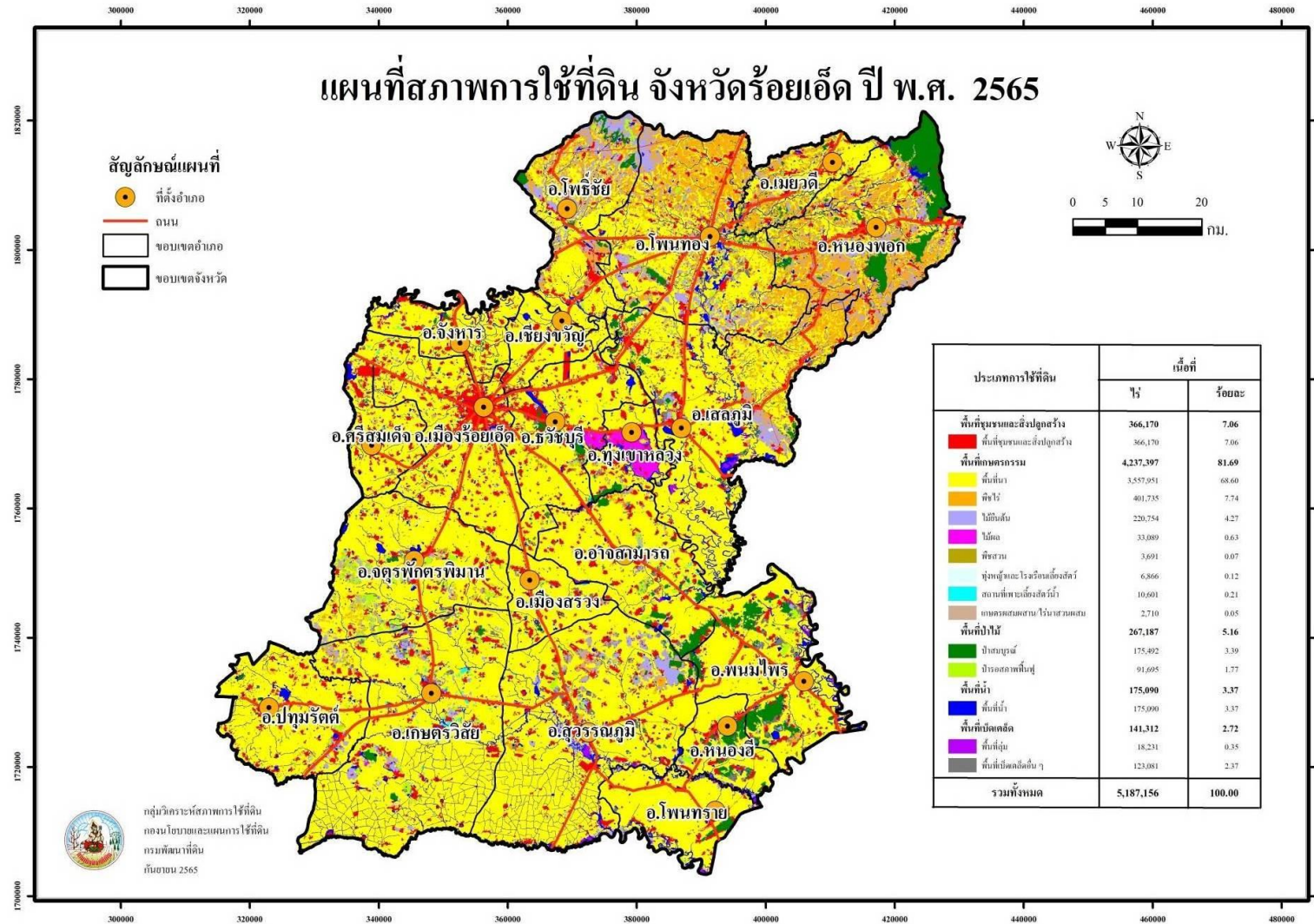
2.6.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 267,187 ไร่ หรือร้อยละ 5.16 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยป่าไม่ผลัดใบรอสภาพพื้นที่ ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพพื้นที่ และป่าผลัดใบสมบูรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นป่าผลัดใบสมบูรณ์ มีเนื้อที่ 158,045 ไร่ หรือร้อยละ 3.05 ของเนื้อที่จังหวัด

2.6.4 พื้นที่น้ำ (W) จังหวัดมีแหล่งน้ำมากมายหลายประเภท กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ มีเนื้อที่ 175,090 ไร่ หรือร้อยละ 3.37 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) เช่น แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ มีเนื้อที่ 61,518 ไร่ หรือร้อยละ 1.19 ของเนื้อที่จังหวัด

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 51,066 ไร่ หรือร้อยละ 0.98 ของเนื้อที่จังหวัด

2.1.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) ในจังหวัด มีเนื้อที่ 141,312 ไร่ หรือ ร้อยละ 2.72 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ โดยพบว่าเป็นพื้นที่ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ มากที่สุด มีเนื้อที่ 108,896 ไร่ หรือร้อยละ 2.10 ของเนื้อที่จังหวัด

ภาพที่ 6 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 6 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. 2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	366,170	7.06
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	40,732	0.79
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	252,823	4.87
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	48,802	0.94
U401	สนามบิน	2,558	0.05
U405	ถนน	7,942	0.15
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	213	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	8,810	0.17
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	1,417	0.03
U600	สถานที่ร้าง	87	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	1,429	0.03
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	765	0.02
U603	สุสาน ป่าช้า	163	-
U605	สถานีบริการน้ำมัน	429	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	4,237,349	81.69
A1	พื้นที่นา	3,557,951	68.60
A100	นาร้าง	9,596	0.19
A101	นาข้าว	3,545,695	68.36
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	182	-
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	151	-
A101+A206	นาข้าว+ยาสูบ	935	0.02
A101+A208	นาข้าว+ถั่วเขียว	23	-
A101+A220	นาข้าว+แตงโม	12	-
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	78	-
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	1,279	0.03
A2	พืชไร่	401,735	7.74
A200	ไร่อ้อย	3,661	0.07
A201	พืชไร่ผสม	1,376	0.03

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A202	ข้าวโพด	23	-
A203	อ้อย	239,287	4.61
A204	มันสำปะหลัง	157,262	3.03
A206	ยาสูบ	54	-
A229	พริก	72	-
A3	ไม้ยืนต้น	220,754	4.27
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	2,494	0.05
A301	ไม้ยืนต้นผสม	1,422	0.03
A302	ยางพารา	136,352	2.63
A303	ปาล์มน้ำมัน	3,393	0.07
A304	ยูคาลิปตัส	75,604	1.46
A305	สัก	875	0.02
A308	กระถิน	42	-
A309	ประดู่	54	-
A314	หม่อน	171	-
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	314	0.01
A322	กฤษณา	16	-
A323	ตะกั่ว	17	-
A4	ไม้ผล	33,089	0.63
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	656	0.01
A401	ไม้ผลผสม	28,430	0.55
A402	ส้ม	10	-
A403	ทุเรียน	24	-
A405	มะพร้าว	39	-
A407	มะม่วง	3,013	0.06
A408	มะม่วงหิมพานต์	282	0.01
A409	พุทรา	18	-

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A411	กล้วย	178	-
A412	มะขาม	151	-
A413	ลำไย	88	-
A414	ฝรั่ง	20	-
A415	มะละกอ	27	-
A416	ขนุน	13	-
A422	มะนาว	108	-
A426	แก้วมังกร	32	-
A5	พืชสวน	3,691	0.07
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	65	-
A502	พืชผัก	3,545	0.07
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	10	-
A509	พืชสมุนไพร	12	-
A511	หวาย	45	-
A515	เห็ด	14	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	6,866	0.12
A700	โรงเรือนร้าง	142	-
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	3,333	0.06
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	1,083	0.02
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	1,117	0.02
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	1,191	0.02
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	10,601	0.21
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	574	0.01
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	9,661	0.19
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	366	0.01
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	2,710	0.05
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	2,710	0.05

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
F	พื้นที่ป่าไม้	267,187	5.16
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	44	-
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	88,226	1.70
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	158,045	3.05
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	3,425	0.07
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	17,447	0.34
W	พื้นที่น้ำ	175,090	3.37
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	61,518	1.19
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	51,066	0.98
W201	อ่างเก็บน้ำ	28,179	0.54
W202	บ่อน้ำในไร่นา	22,383	0.43
W203	คลองชลประทาน	11,944	0.23
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	141,312	2.72
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	8,924	0.17
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	108,896	2.10
M201	พื้นที่ลุ่ม	18,231	0.35
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	983	0.02
M302	บ่อลูกรัง	150	-
M303	บ่อทราย	158	-
M304	บ่อดิน	886	0.02
M401	พื้นที่กองวัสดุ	21	-
M403	ที่หินโผล่	14	-
M405	พื้นที่ถม	2,946	0.06
M701	ที่ทิ้งขยะ	103	-
รวมทั้งหมด		5,187,156	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.7 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดเลย มีเนื้อที่ทั้งหมด 7,140,382 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 229,074 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.22 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,192,824 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 58.69 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 2,450,410 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.33 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 107,247 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.50 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 160,827 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.26 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภท มีรายละเอียด (ภาพที่ 7 และตารางที่ 7) ดังนี้

2.7.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 229,074 ไร่ หรือร้อยละ 3.22 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สนามบิน ถนน ทางรถไฟ พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง นิคมอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่ร้าง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 20,746 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวอำเภอเมืองเลย อำเภอปากชม อำเภอเชียงคาน อำเภอท่าลี่ อำเภอนาดูน อำเภอเอราวัณ อำเภอวังสะพุง อำเภอภูเรือ อำเภอด่านซ้าย อำเภอนาแห้ว อำเภอภูหลวง อำเภอหนองหิน อำเภอผาขาว และอำเภอภูกระดึง

2) หมู่บ้าน (U2) ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 131,654 ไร่ หรือร้อยละ 1.84 ของเนื้อที่จังหวัด และหมู่บ้านชาวไทยภูเขา มีเนื้อที่ 431 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 53,273 ไร่ หรือร้อยละ 0.75 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน วัดต่าง ๆ ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติโพธิ์ชัย วัดป่าห้วยลาด วัดพระพุทธรบาทภูควายเงิน และวัดพระธาตุศรีสองรัก เป็นต้น และสถานศึกษาต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาราชวิทยาลัย โรงเรียนเลยพิทยาคม เป็นต้น

4) เส้นทางคมนาคม (U4) ได้แก่ ถนน มีเนื้อที่ 2,311 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด สนามบิน มีเนื้อที่ 1,084 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พื้นที่อุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 13,320 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง โดยมีเนื้อที่ 8,243 4,521 556 ไร่ ตามลำดับ หรือร้อยละ 0.12 0.06 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ตามลำดับ

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 6,102 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน โดยแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเลย ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูกระดึง อุทยานแห่งชาติภูเรือ ภูทอก และภูลมโกล

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 119 ไร่ พบมากในอำเภอด่านซ้าย อำเภอเมืองเลย และอำเภอภูเรือ

2.7.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,192,824 ไร่ หรือร้อยละ 58.69 ของเนื้อที่จังหวัด โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่พืชไร่ ไม้ยืนต้น พื้นที่นา ไม้ผล พืชสวน พืชไร่และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 508,477 ไร่ หรือร้อยละ 7.11 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 454,371 ไร่ นาไร่ มีเนื้อที่ 3,465 ไร่ ปลูกมากในพื้นที่อำเภอเมืองเลย อำเภอวังสะพุงและอำเภอท่าลี่ ปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอของจังหวัด และยังมีพื้นที่นาที่มีการปลูกพืชตามหลังทำนาด้วย เช่น ข้าวโพด ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวฟ่าง พืชผัก เป็นต้น

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 1,842,286 ไร่ หรือร้อยละ 25.80 ของเนื้อที่จังหวัด พืชไร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดเลย ได้แก่ ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับประรด ข้าวไร่ ฝรั่ง และกะหล่ำปลี

(1) ข้าวโพด (A202) มีเนื้อที่ 690,268 ไร่ หรือร้อยละ 9.67 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอด่านซ้าย อำเภอภูเรือ และอำเภอปากชม เนื่องจากมีโรงงานและแหล่งรับซื้อขนาดใหญ่รองรับซื้อผลผลิตเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนไทรงาม จำกัด บริษัท กิจรุ่งโรจน์ พืชผล และเอราวัณพืชผล

(2) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 659,072 ไร่ หรือร้อยละ 9.23 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอวังสะพุง อำเภอผาขาว และอำเภอเอราวัณ เนื่องจากมีโรงงานน้ำตาลขนาดใหญ่รองรับผลผลิต 2 โรงงาน คือ โรงงานน้ำตาลขอนแก่น โรงงานน้ำตาลมิตรภูหลวง ซึ่งทั้ง 2 โรงงานตั้งอยู่ในอำเภอวังสะพุง

(3) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 377,865 ไร่ หรือร้อยละ 5.29 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอท่าลี่ อำเภอเมืองเลย และอำเภอเชียงคาน โดยมี บริษัท จ.เจริญมาร์เก็ตติ้ง จำกัด ตั้งอยู่ในอำเภอเชียงคาน ซึ่งเป็นแหล่งรับซื้อและแปรรูปผลผลิตจากมันสำปะหลัง

(4) สับประรด (A205) มีเนื้อที่ 25,891 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอนาแห้ว อำเภอด่านซ้ายและอำเภอเมืองเลย

(5) ข้าวไร่ (A216) มีเนื้อที่ 7,397 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอด่านซ้าย อำเภอภูหลวงและอำเภอนาแห้ว

(6) กะหล่ำปลี (A223) มีเนื้อที่ 6,581 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอด่านซ้าย และอำเภอนาดัง

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 1,431,311 ไร่ หรือร้อยละ 20.04 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ยืนต้นที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ยางพารา สัก ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 1,300,930 ไร่ หรือร้อยละ 18.22 ของเนื้อที่จังหวัด เป็นพืชที่มีการปลูกกันอย่างกว้างขวางกระจายทั่วจังหวัด แหล่งผลิตที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเมืองเลย อำเภอปากชม และอำเภอวังสะพุง โดยมีแหล่งรับซื้อและโรงงานแปรรูปยางพารา

ในจังหวัดขนาดใหญ่ ได้แก่ บริษัทเจริญโภคภัณฑ์การเกษตร จำกัด ตั้งอยู่ในอำเภอวังสะพุง และบริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองเลย

(2) สัก (A305) มีเนื้อที่ 64,631 ไร่ หรือร้อยละ 0.91 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองเลย อำเภอวังสะพุง และอำเภอเชียงคาน

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 35,554 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเชียงคาน อำเภอเมืองเลย และอำเภอปากชม

(4) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 12,289 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอภูกระดึง อำเภอผาขาว และอำเภอวังสะพุง

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 390,385 ไร่ หรือร้อยละ 5.44 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ผลที่สำคัญ ได้แก่ กล้วย มะขาม มะม่วง แก้วมังกร ลำไย และไม้ผลผสม

(1) กล้วย (A411) มีเนื้อที่ 119,515 ไร่ หรือร้อยละ 1.67 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปากชม อำเภอเชียงคาน และอำเภอท่าลี่

(2) มะขาม (A412) มีเนื้อที่ 86,664 ไร่ หรือร้อยละ 1.21 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุดในอำเภอภูหลวง อำเภอเมืองเลย และอำเภอท่าลี่

(3) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 79,925 ไร่ หรือร้อยละ 1.12 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุดในอำเภอเชียงคาน และอำเภอปากชม

(4) แก้วมังกร (A426) มีเนื้อที่ 35,159 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุดในอำเภอด่านซ้าย และอำเภอภูเรือ

(5) ลำไย (A413) มีเนื้อที่ 26,410 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุดในอำเภอปากชม อำเภอเมืองเลย และอำเภอภูเรือ

(6) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 24,279 ไร่ หรือร้อยละ 0.34 ของเนื้อที่จังหวัด ไม้ผลผสมส่วนใหญ่ในจังหวัดเลยปลูกกล้วย มะม่วง มะขามและแก้วมังกรผสมรวมกัน พบมากในอำเภอเมืองเลย อำเภอปากชม และอำเภอด่านซ้าย

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 7,770 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด พืชสวนที่สำคัญของจังหวัดได้แก่ พืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ เสาวรส และองุ่น

(1) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 3,307 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุดในอำเภอวังสะพุง อำเภอเมืองเลย และอำเภอผาขาว

(2) ไม้ดอก ไม้ประดับ (A503) มีเนื้อที่ 2,628 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากที่สุดในอำเภอภูเรือ และอำเภอด่านซ้าย

(3) เสาวรส (A507) มีเนื้อที่ 481 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากที่สุด ในอำเภอด่านซ้ายและอำเภอภูเรือ

(4) องุ่น (A504) มีเนื้อที่ 405 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกในอำเภอภูเรือเพียงอำเภอเดียวเท่านั้น

6) ไร่มุขเวียน (A6) มีเนื้อที่ 597 ไร่ ไร่มุขเวียนของจังหวัดส่วนใหญ่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวไร่ โดยพบพื้นที่มากในอำเภอด่านซ้าย

7) พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 8,037 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โดยพบกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอของจังหวัด

8) พืชน้ำ (A8) มีเนื้อที่ 15 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกบัว (A803) มีเนื้อที่เพาะปลูก 15 ไร่ โดยปลูกอยู่ในอำเภอเมืองเลย อำเภอเชียงคาน และอำเภอวังสะพุง

9) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 2,754 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด โดยส่วนใหญ่เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงปลา (A902) มีเนื้อที่ 2,671 ไร่ พบกระจายทั่วทั้งจังหวัดโดยพบมากในอำเภอวังสะพุง อำเภอเมืองเลย และอำเภอผาขาว

2.7.3 พื้นที่น้ำ (W) จังหวัดเลย มีแหล่งน้ำมากมายหลายประเภท กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ มีเนื้อที่ 107,247 ไร่ หรือร้อยละ 1.50 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) เช่น แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ โดยมีเนื้อที่เท่ากับ 59,267 ไร่ หรือร้อยละ 0.83 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีแม่น้ำสายหลัก และคลองสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำเลย ลำน้ำหมาน ลำน้ำลาย และลำน้ำฮวย

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 47,980 ไร่ หรือร้อยละ 0.67 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอของจังหวัด โดยอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยชม อ่างเก็บน้ำห้วยกระทิง อ่างเก็บน้ำห้วยโป่ง อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำสวย และโครงการอ่างเก็บน้ำน้ำเลย

2.7.4 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 2,450,410 ไร่ หรือร้อยละ 34.33 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วย ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพพื้นที่ฟู ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพพื้นที่ฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์ และป่าปลูกสมบูรณ์

1) ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพพื้นที่ฟู (F100) มีเนื้อที่ 297 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ และกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอของจังหวัด

2) ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) มีเนื้อที่ 363,746 ไร่ หรือร้อยละ 5.10 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุดในอำเภอวังสะพุง อำเภอด่านซ้าย และอำเภอภูหลวง

3) ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F200) มีเนื้อที่ 248,956 ไร่ หรือร้อยละ 3.49 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุดในอำเภอด่านซ้าย อำเภอเมืองเลย และอำเภอนาแห้ว

4) ป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 1,803,797 ไร่ หรือร้อยละ 25.26 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายทั่วจังหวัด พื้นที่ปลูกมากที่สุดในอำเภอภูกระดึง อำเภอด่านซ้าย และอำเภอท่าลี่

2.7.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 160,827 ไร่ หรือร้อยละ 2.26 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า บ่อทราย บ่อดิน พื้นที่ถม ที่ทิ้งขยะ กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ

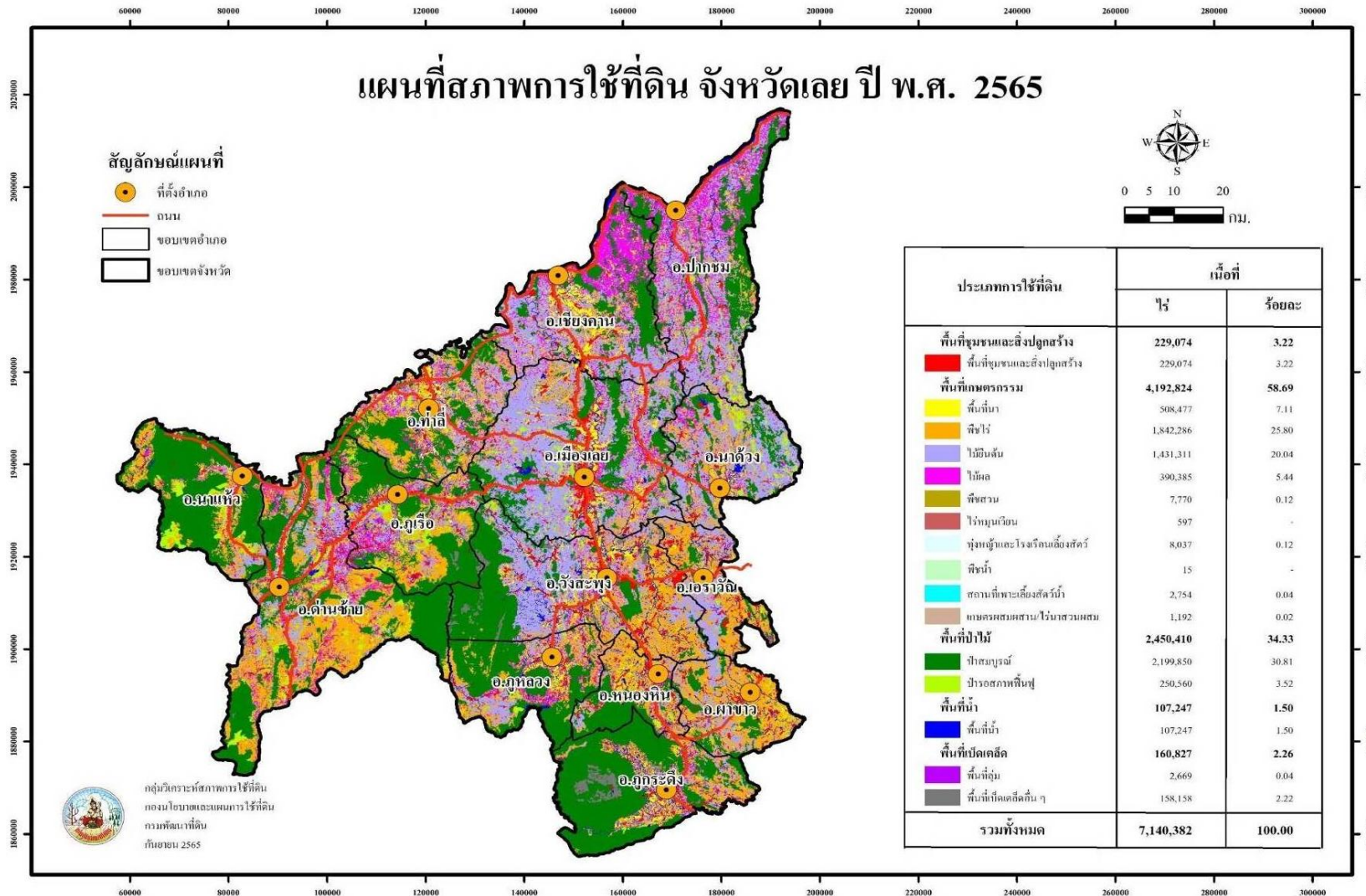
1) ทุ่งหญ้าธรรมชาติ (M1) เช่น ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ ไร่ป่าไผ่หนาม มีเนื้อที่เท่ากับ 146,284 ไร่ หรือร้อยละ 2.06 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอภูกระดึง อำเภอวังสะพุง และอำเภอภูเรือ

2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 2,669 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในอำเภอวังสะพุง อำเภอภูเรือ และอำเภอด่านซ้าย

3) เหมืองแร่ บ่อขุด (M3) เช่น เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า เหมืองแร่ บ่อทราย บ่อดิน มีเนื้อที่เท่ากับ 8,733 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีบริษัทเหมืองแร่ขนาดใหญ่ในจังหวัด ได้แก่ โรงโม่หินสหศิลาเลย ตั้งอยู่ในอำเภอวังสะพุง โรงโม่หิน ป.ศรีวิไลลักษณะการศิลา โรงโม่หินใจแอนท์ร็อค 1990 โรงโม่หินเพชรเมืองเลย ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอเอราวัณ

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) ได้แก่ พื้นที่กองวัสดุ ที่หินโผล่ พื้นที่ถม มีเนื้อที่ 2,392 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

5) ที่ทิ้งขยะ (M7) มีเนื้อที่ 150 ไร่ พบมากในอำเภอเมืองเลย อำเภอเอราวัณ และอำเภอท่าลี่

ภาพที่ 7 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดเลยปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 7 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	229,074	3.22
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	20,746	0.29
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	131,654	1.84
U202	หมู่บ้านชาวไทยภูเขา	431	0.01
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ว่าง	34	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	53,273	0.75
U401	สนามบิน	1,084	0.02
U405	ถนน	2,311	0.03
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมว่าง	556	0.01
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	8,243	0.12
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	4,521	0.06
U600	สถานที่ว่าง	241	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	1,094	0.02
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	4,190	0.06
U603	สุสาน ป่าช้า	321	0.01
U605	สถานีบริการน้ำมัน	256	-
U701	สนามกอล์ฟ	119	-
A	พื้นที่เกษตรกรรม	4,192,824	58.69
A1	พื้นที่นา	508,477	7.11
A100	นาว่าง	3,465	0.05
A101	นาข้าว	454,371	6.36
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	49,536	0.69
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	26	-
A101+A208	นาข้าว+ถั่วเขียว	737	0.01
A101+A209	นาข้าว+ถั่วเหลือง	47	-
A101+A219	นาข้าว+มันเทศ	10	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A101+A223	นาข้าว+กะหล่ำปลี	96	-
A101+A229	นาข้าว+พริก	23	-
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	166	-
A2	พืชไร่	1,842,286	25.80
A200	ไร่อ้อย	72,454	1.02
A202	ข้าวโพด	690,268	9.67
A202+A204	ข้าวโพด+มันสำปะหลัง	196	-
A202+A210	ข้าวโพด+ถั่วลิสง	126	-
A202+A216	ข้าวโพด+ข้าวไร่	294	0.01
A202+A223	ข้าวโพด+กะหล่ำปลี	24	-
A203	อ้อย	659,072	9.23
A204	มันสำปะหลัง	377,865	5.29
A205	สับปะรด	25,891	0.36
A206	ยาสูบ	48	-
A207	ฝ้าย	18	-
A210	ถั่วลิสง	34	-
A216	ข้าวไร่	7,397	0.10
A217	มันฝรั่ง	88	-
A219	มันเทศ	22	-
A220	แตงโม	87	-
A221	ลูกเดือย	406	0.01
A222	ชิง	1,268	0.02
A223	กะหล่ำปลี	6,581	0.09
A224	มะเขือเทศ	13	-
A229	พริก	115	-
A234	กล้วยชา กล้วยขง	19	-
A3	ไม้ยืนต้น	1,431,311	20.04
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	5,898	0.08
A301	ไม้ยืนต้นผสม	3,636	0.05
A302	ยางพารา	1,300,930	18.22

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A303	ป่าลมน้ำมัน	35,554	0.50
A304	ยูคาลิปตัส	12,289	0.17
A305	สัก	64,631	0.91
A306	สะเดา	22	-
A307	สนประดิพัทธ์	29	-
A308	กระถิน	900	0.01
A309	ประดู่	522	0.01
A312	กาแฟ	1,267	0.02
A313	ชา	13	-
A314	หม่อน	1,386	0.02
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	3,876	0.05
A317	หมาก	27	-
A318	จามจุรี	117	-
A319	ดินเปิด	18	-
A321	ยมหอม มะฮอกกานี	12	-
A322	กฤษณา	86	-
A323	ตะกั่ว	98	-
A4	ไม้ผล	390,385	5.44
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	5,020	0.07
A401	ไม้ผลผสม	24,279	0.34
A402	ส้ม	478	0.01
A403	ทุเรียน	961	0.01
A404	เงาะ	977	0.01
A405	มะพร้าว	894	0.01
A406	ลิ้นจี่	2,593	0.04
A407	มะม่วง	79,925	1.12
A408	มะม่วงหิมพานต์	160	-
A409	พุทรา	259	-
A410	น้อยหน่า	177	-
A411	กล้วย	119,515	1.67
A412	มะขาม	86,664	1.21

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A413	ลำไย	26,410	0.37
A414	ฝรั่ง	190	-
A415	มะละกอ	239	-
A416	ขนุน	105	-
A417	กระเทียม	63	-
A418	ชมพู	31	-
A419	มังคุด	12	-
A420	กลางสาต ลองกอง	38	-
A421	ระกำ สละ	16	-
A422	มะนาว	349	0.01
A423	ไม้ผลเมืองหนาว	5,263	0.07
A424	มะขามเทศ	16	-
A426	แก้วมังกร	35,159	0.49
A427	ส้มโอ	463	0.01
A428	ละมุด	27	-
A429	มะปราง มะยงชิด	89	-
A430	มะไฟ ละไม	13	-
A5	พืชสวน	7,770	0.12
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	633	0.01
A501	พืชสวนผสม	40	-
A502	พืชผัก	3,307	0.05
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	2,628	0.04
A504	องุ่น	405	0.01
A505	พริกไทย	89	-
A506	สตอเบอรี่	126	-
A507	เสาวรส	481	0.01
A509	พืชสมุนไพร	43	-
A514	หน่อไม้ฝรั่ง	18	-
A6	ไร่หมุนเวียน	597	-
A600	ไร่หมุนเวียนร้าง	222	-
A601	พืชไร่ผสม (ไร่หมุนเวียน)	54	-

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A602	ข้าวโพด (ไร่มุมนเวียน)	163	-
A616	ข้าวไร่ (ไร่มุมนเวียน)	158	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	8,037	0.12
A700	โรงเรือนร้าง	97	-
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	6,892	0.10
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	406	0.01
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	565	0.01
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	77	-
A8	พืชน้ำ	15	-
A803	บัว	15	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	2,754	0.04
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	83	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	2,671	0.04
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,192	0.02
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,192	0.02
F	พื้นที่ป่าไม้	2,450,410	34.33
F100	ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	297	0.01
F101	ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์	363,746	5.10
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	248,956	3.49
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	1,803,797	25.26
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	1,307	0.02
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	32,307	0.45
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	107,247	1.50
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	54,774	0.77
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	4,493	0.06
W201	อ่างเก็บน้ำ	25,117	0.35
W202	บ่อน้ำในไร่นา	21,915	0.31
W203	คลองชลประทาน	948	0.01
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	160,827	2.26
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	36,119	0.51
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	106,750	1.50

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M103	ไผ่ป่า ไผ่หนาม	3,415	0.05
M201	พื้นที่ลุ่ม	2,669	0.04
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	910	0.01
M301	เหมืองแร่	7,252	0.10
M302	บ่อลูกรัง	571	0.01
M303	บ่อทราย	58	-
M304	บ่อดิน	541	0.01
M401	พื้นที่กองวัสดุ	159	-
M403	ที่หินโผล่	35	-
M405	พื้นที่ถม	2,198	0.03
M701	ที่ทิ้งขยะ	150	-
รวมทั้งหมด		7,140,382	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.8 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดศรีสะเกษ มีเนื้อที่ทั้งหมด 5,524,984 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 324,161 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.86 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,262,680 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 77.16 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้(F) มีเนื้อที่ 622,566 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.27 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 175,982 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.19 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 139,595 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.52 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภท มีรายละเอียด (ภาพที่ 8 และ ตารางที่ 8) ดังนี้

2.8.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 324,161 ไร่ หรือร้อยละ 5.86 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ สนามบิน ถนน ทางรถไฟ พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่ร้าง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 25,380 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวอำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอขุขันธ์ อำเภอไพรบึง อำเภอปรางค์กู่ อำเภอขุนหาญ อำเภอราชใหญ่ อำเภออุทุมพรพิสัย อำเภอเบ็ญจบุรินทร์

อำเภอห้วยทับทัน อำเภอโนนคูณ อำเภอศรีรัตน อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอวังหิน อำเภอภูสิงห์ อำเภอเมืองจันทร์ อำเภอเบญจลักษ์ อำเภอพยุห์ อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ อำเภอศีลาลาด

2) หมู่บ้าน (U2) ได้แก่ หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง มีเนื้อที่ 32 ไร่ หมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 242,977 ไร่ หรือร้อยละ 4.40 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชน ซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 40,522 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน วัดต่างๆ ได้แก่ วัดพระธาตุสุพรรณหงส์ วัดไพรพัฒนา วัดมหาพุทธาราม วัดศรีบึงบูรพ์ วัดพระธาตุเรืองรอง วัดป่ามหาเจดีย์แก้ว เป็นต้น และสถานศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหงสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยศรีสะเกษ เป็นต้น

4) เส้นทางคมนาคม (U4) ได้แก่ สนามบิน มีเนื้อที่ 7 ไร่ ถนน มีเนื้อที่ 3,895 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ทางรถไฟ มีเนื้อที่ 782 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 8,106 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง มีเนื้อที่ 154 ไร่ โรงงานอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 6,811 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 1,141 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

6) สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 2,460 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสถานที่ร้าง

2.8.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,262,680 ไร่ หรือร้อยละ 77.16 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน พืชไร่และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 3,324,130 ไร่ หรือร้อยละ 60.17 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 3,318,834 ไร่ หรือร้อยละ 60.07 ของเนื้อที่จังหวัด นาร้าง มีเนื้อที่ 5,296 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกในทุกอำเภอ โดยมีการปลูกข้าวตามด้วยพืชหลังนาต่างๆ มีเนื้อที่ 86,901 ไร่ หรือร้อยละ 1.57 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 294,628 ไร่ หรือร้อยละ 5.34 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย พริก ข้าวโพด และพืชไร่อื่น ๆ

(1) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 240,590 ไร่ หรือร้อยละ 4.36 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกในทุกอำเภอ

(2) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 25,892 ไร่ หรือร้อยละ 0.47 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด โดยปลูกมากในอำเภอปรังค์ภู และอำเภอภูสิงห์

(3) พริก (A229) มีเนื้อที่ 8,725 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอกันทรารมย์

(4) ข้าวโพด (A202) มีเนื้อที่ 7,801 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอกันทรลักษ์ และอำเภอศรีรัตนะ

(5) พืชไร่อื่นๆ ได้แก่ พืชไร่ผสม มันเทศ ถั่วลิสง ถั่วเขียว แตงโม กระจับปี่แดง ปอแก้ว ปอกระเจา ถั่วดำ ถั่วแดง มันแกว ถั่วเหลือง และไร่ร้าง มีเนื้อที่ 11,620 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 548,839 หรือร้อยละ 9.93 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน ไม้ปลูกเพื่อการค้า สัก หมากรุก กฤษณา ตะกู กาแฟ หม่อน สะเดา สน ประติพัทธ์ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม และไม้ยืนต้นผสม

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 484,466 ไร่หรือ ร้อยละ 8.77 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยปลูกมากในอำเภอกันทรลักษ์ และอำเภอขุนหาญ

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 32,906 ไร่ หรือร้อยละ 0.60 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยปลูกมากในอำเภอกันทรารมย์

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 20,506 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด โดยปลูกมากที่อำเภอกันทรลักษ์

(4) ไม้ปลูกเพื่อการค้า (A315) มีเนื้อที่ 2,074 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอกันทรารมย์

(5) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ สัก หมากรุก กฤษณา ตะกู กาแฟ หม่อน สะเดา สน ประติพัทธ์ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม และไม้ยืนต้นผสม มีเนื้อที่ 8,887 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 51,000 ไร่ หรือร้อยละ 0.93 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ทูเรียน มะม่วงหิมพานต์ กัลย ไม้ผลผสม มะม่วง เงาะ ฝรั่ง ลำไย มะขาม มะละกอ มะนาว มะพร้าว มังคุด มะปราง มะยงชิด แก้วมังกร ส้ม ฝรั่ง ลางสาด ลองกอง มะกอกน้ำ มะกอกฝรั่ง พุทรา น้อยหน่า ส้มโอ ขนุน และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม

(1) ทูเรียน (A403) มีเนื้อที่ 18,919 ไร่ หรือร้อยละ 0.34 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอกันทรลักษ์ และอำเภอขุนหาญ

(2) มะม่วงหิมพานต์ (A408) มีเนื้อที่ 6,242 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอขุนหาญ และอำเภอน้ำเกลี้ยง

(3) กัลย (A411) มีเนื้อที่ 4,890 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอกันทรลักษ์

(4) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ผลผสม มะม่วง เงาะ ฝรั่ง ลำไย มะขาม มะละกอ มะนาว มะพร้าว มังคุด มะปราง มะยงชิด แก้วมังกร ส้ม ฝรั่ง ลางสาด ลองกอง มะกอกน้ำ มะกอกฝรั่ง พุทรา น้อยหน่า ส้มโอ ขนุน และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 20,949 ไร่ หรือร้อยละ 0.39 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 38,609 ไร่ หรือร้อยละ 0.69 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ เห็ด พืชสวนผสม นาหญ้า พืชสมุนไพร และพืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม

(1) พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 38,235 ไร่ หรือร้อยละ 0.69 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอกันทรารมย์ และอำเภอยางชุมน้อย

(2) พืชสวนอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ดอก ไม้ประดับ เห็ด พืชสวนผสม นาหญ้า พืชสมุนไพร และพืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 374 ไร่

6) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 3,362 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสุกร โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า และโรงเรือนร้าง

(1) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 1,608 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

(2) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก (A703) มีเนื้อที่ 855 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

(3) โรงเรือนเลี้ยงสุกร (A704) มีเนื้อที่ 554 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

(4) โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า (A702) มีเนื้อที่ 267 ไร่ หรือร้อยละ 0.01

ของเนื้อที่จังหวัด

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 1,433 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงปลา และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง

(1) สถานที่เพาะเลี้ยงปลา (A902) มีเนื้อที่ 1,313 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

(2) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง (A900) มีเนื้อที่ 120 ไร่

8) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 679 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

2.8.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 622,566 ไร่ หรือร้อยละ 11.27 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วย ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู ป่าปลูกสมบูรณ์

1) ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F100) มีเนื้อที่ 15,409 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายตัวอยู่ในอำเภอกันทรลักษ์ อำเภอบึงสามพัน อำเภอภูสิงห์ และอำเภอชุมพวง

2) ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) มีเนื้อที่ 410,754 ไร่ หรือร้อยละ 7.44 ของเนื้อที่จังหวัด อยู่ในอำเภอกันทรลักษ์ อำเภอภูสิงห์ อำเภอบึงสามพัน และอำเภอชุมพวง

3) ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F200) มีเนื้อที่ 92,676 ไร่ หรือร้อยละ 1.68 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอกันทรารมย์ และอำเภอกันทรลักษ์

4) ป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 90,704 ไร่ หรือร้อยละ 1.64 ของเนื้อที่จังหวัด โดยกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอกันทรลักษ์ อำเภอราชสีห์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ และอำเภอกันทรารมย์

5) ป่าปลูกกรอสภาพฟื้นฟู (F500) มีเนื้อที่ 144 ไร่ อยู่ในอำเภอขุนหาญ อำเภอศีลาลาด และอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ

6) ป่าปลูกสมบูรณ (F501) มีเนื้อที่ 12,879 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่จังหวัด โดยกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอกันทรารมย์ อำเภอบึงบูรพ์ อำเภอขุนหาญ และอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ

2.8.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 175,982 ไร่ หรือร้อยละ 3.19 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) เช่น แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ โดยมีเนื้อที่เท่ากับ 89,876 ไร่ หรือร้อยละ 1.63 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีแม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำมูล และแม่น้ำชี

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 86,106 ไร่ หรือร้อยละ 1.56 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีเขื่อนที่สำคัญ ได้แก่ เขื่อนราษีไศล

2.8.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 139,595 ไร่ หรือร้อยละ 2.52 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วย ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า เหมืองแร่ บ่อทราย บ่อดิน พื้นที่กองวัสดุ ที่หินโผล่ พื้นที่ถม และที่ทิ้งขยะ

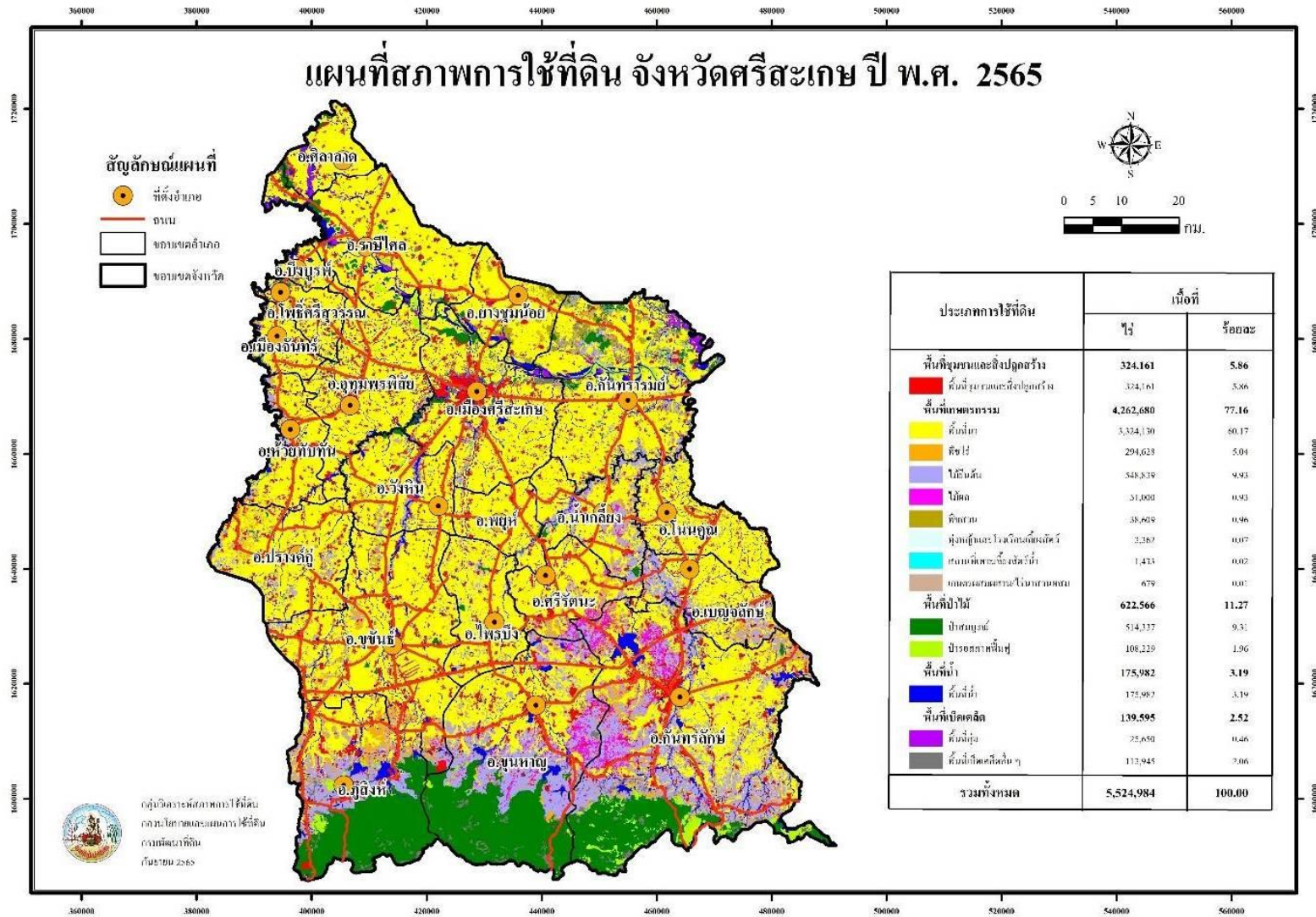
1) ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) ได้แก่ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ มีเนื้อที่เท่ากับ 89,797 ไร่ หรือร้อยละ 1.63 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 25,650 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่จังหวัด

3) เหมืองแร่ บ่อขุด (M3) ได้แก่ เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า เหมืองแร่ บ่อทราย บ่อดิน มีเนื้อที่เท่ากับ 2,950 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่นๆ (M4) ได้แก่ พื้นที่กองวัสดุ ที่หินโผล่ พื้นที่ถม มีเนื้อที่ 21,138 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของเนื้อที่จังหวัด

5) ที่ทิ้งขยะ (M7) มีเนื้อที่ 60 ไร่

ภาพที่ 8 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 8 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	324,161	5.86
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	25,380	0.46
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	32	-
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	242,977	4.40
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	40,522	0.73
U401	สนามบิน	7	-
U405	ถนน	3,895	0.07
U406	ทางรถไฟ	782	0.01
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	154	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	6,811	0.12
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	1,141	0.02
U600	สถานที่ร้าง	94	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	1,006	0.02
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	330	0.01
U603	สุสาน ป่าช้า	653	0.01
U605	สถานีบริการน้ำมัน	377	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	4,262,680	77.16
A1	พื้นที่นา	3,324,130	60.17
A100	นาร้าง	5,296	0.10
A101	นาข้าว	3,194,525	57.82
A101+A201	นาข้าว+พืชไร่ผสม	222	-
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	16,949	0.31
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	56,080	1.02
A101+A206	นาข้าว+ยาสูบ	10	-
A101+A208	นาข้าว+ถั่วเขียว	1,741	0.03
A101+A210	นาข้าว+ถั่วลิสง	140	-

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A101+A212	นาข้าว+ถั่วดำ ถั่วแดง	27	-
A101+A218	ข้าว+มันแกว	127	-
A101+A219	นาข้าว+มันเทศ	93	-
A101+A220	นาข้าว+แตงโม	55	-
A101+A229	นาข้าว+พริก	14	-
A101+A235	นาข้าว+กระเจี๊ยบแดง	76	-
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	11,367	0.21
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	37,408	0.68
A2	พืชไร่	294,628	5.34
A200	ไร่ร้าง	7,023	0.13
A201	พืชไร่ผสม	2,798	0.05
A202	ข้าวโพด	7,801	0.14
A203	อ้อย	25,892	0.47
A204	มันสำปะหลัง	240,590	4.36
A208	ถั่วเขียว	221	-
A209	ถั่วเหลือง	15	-
A210	ถั่วลิสง	306	0.01
A211	ปอแก้ว ปอกระเจา	78	-
A212	ถั่วดำ ถั่วแดง	38	-
A218	มันแกว	25	-
A219	มันเทศ	894	0.02
A220	แตงโม	117	-
A229	พริก	8,725	0.16
A235	กระเจี๊ยบแดง	105	-
A3	ไม้ยืนต้น	548,839	9.93
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	3,938	0.07

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A301	ไม้ยืนต้นผสม	3,336	0.06
A302	ยางพารา	484,466	8.77
A303	ปาล์มน้ำมัน	20,506	0.37
A304	ยูคาลิปตัส	32,906	0.60
A305	สัก	1,206	0.02
A306	สะเดา	24	-
A307	สนประดิพัทธ์	11	-
A312	กาแฟ	55	-
A314	หม่อน	39	-
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	2,074	0.04
A317	หมาก	119	-
A322	กฤษณา	83	-
A323	ตะกู	76	-
A4	ไม้ผล	51,000	0.93
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	423	0.01
A401	ไม้ผลผสม	13,093	0.24
A402	ส้ม	69	-
A403	ทุเรียน	18,919	0.34
A404	เงาะ	1,091	0.02
A405	มะพร้าว	270	0.01
A407	มะม่วง	2,629	0.05
A408	มะม่วงหิมพานต์	6,242	0.11
A409	พุทรา	39	-
A410	น้อยหน่า	27	-
A411	กล้วย	4,890	0.09
A412	มะขาม	441	0.01

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A413	ลำไย	736	0.01
A414	ฝรั่ง	929	0.02
A415	มะละกอ	398	0.01
A416	ขนุน	13	-
A419	มังคุด	144	-
A420	กลางสาด ลองกอง	64	-
A422	มะนาว	285	0.01
A425	มะกอกน้ำ มะกอกฝรั่ง	53	-
A426	แก้วมังกร	97	-
A427	ส้มโอ	22	-
A429	มะปราง มะยงชิด	126	-
A5	พืชสวน	38,609	0.69
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	213	-
A501	พืชสวนผสม	27	-
A502	พืชผัก	38,235	0.69
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	55	-
A509	พืชสมุนไพร	20	-
A510	นาหญ้า	21	-
A515	เห็ด	38	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	3,362	0.07
A700	โรงเรือนร้าง	78	-
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	1,608	0.03
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	267	0.01
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	855	0.02
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	554	0.01

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	1,433	0.02
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	120	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	1,313	0.02
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	679	0.01
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	679	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	622,566	11.27
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	15,409	0.28
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	410,754	7.44
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	92,676	1.68
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	90,704	1.64
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	144	-
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	12,879	0.23
W	พื้นที่น้ำ	175,982	3.19
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	49,670	0.90
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	40,206	0.73
W201	อ่างเก็บน้ำ	61,471	1.11
W202	บ่อน้ำในไร่นา	16,933	0.31
W203	คลองชลประทาน	7,702	0.14
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	139,595	2.52
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	7,513	0.14
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	82,284	1.49
M201	พื้นที่ลุ่ม	25,557	0.46
M201+A201	พื้นที่ลุ่ม+พืชไร่ผสม	18	-
M201+A204	พื้นที่ลุ่ม/มันสำปะหลัง	75	-
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	1,736	0.03
M301	เหมืองแร่	736	0.01

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M303	บ่อทราย	104	-
M304	บ่อดิน	374	0.01
M401	พื้นที่กองวัสดุ	158	-
M403	ที่หินโผล่	18,047	0.33
M405	พื้นที่ถม	2,933	0.05
M701	ที่ทิ้งขยะ	60	-
รวมทั้งหมด		5,524,984	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.9 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดจังหวัดสกลนคร มีเนื้อที่ทั้งหมด 6,003,602 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 360,292 ไร่ หรือร้อยละ 5.98 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 3,886,841 ไร่ หรือร้อยละ 64.75 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 1,179,943 ไร่ หรือร้อยละ 19.66 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 332,775 ไร่ หรือร้อยละ 5.54 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 243,751 ไร่ หรือร้อยละ 4.07 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 9 และตารางที่ 9) ดังนี้

2.9.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 360,292 ไร่ หรือร้อยละ 5.98 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยหมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ตัวเมืองและย่านการค้า โรงงานอุตสาหกรรม และถนน ตามลำดับ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 25,375 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยย่านเมืองเก่าอำเภอเมือง อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอสว่างแดนดิน และอำเภอมารวิลาส เป็นต้น

2) หมู่บ้าน (U2) ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบมีเนื้อที่ 234,925 ไร่ หรือร้อยละ 3.91 ของเนื้อที่จังหวัด หมู่บ้านบนพื้นราบเนื้อที่จังหวัดส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ

3) สถานที่ราชการและสถานบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 78,845 ไร่ หรือร้อยละ 1.31 ของเนื้อที่จังหวัด เช่น สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน และวัดต่างๆ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น ศาลากลางจังหวัดสกลนคร สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสกลนคร และที่ทำการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นต้น

4) เส้นทางคมนาคม (U4) ได้แก่ ถนน มีเนื้อที่ 5,069 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมมีเนื้อที่ 8,315 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 898 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) ได้แก่ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีเนื้อที่ 6,169 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด สุสาน ป่าช้า มีเนื้อที่ 1,953 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด และรีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ มีเนื้อที่ 1,413 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด และสถานบริการน้ำมัน มีเนื้อที่ 375 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

2.9.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 3,886,841 ไร่ หรือร้อยละ 64.75 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชไร่และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชสวน สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม ตามลำดับ

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 2,482,837 ไร่ หรือร้อยละ 41.36 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 2,414,669 ไร่ หรือร้อยละ 40.22 ของเนื้อที่จังหวัด นาไร่ มีเนื้อที่ 13,199 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่นาข้าวปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอของจังหวัด

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 578,299 ไร่ หรือร้อยละ 9.63 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง แตงโม พริก และพืชไร่อื่น ๆ

(1) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 399,931 ไร่ หรือร้อยละ 6.66 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอกุสุมาลย์ และอำเภอกุดบาก

(2) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 170,492 ไร่ หรือร้อยละ 2.84 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอส่องดาว อำเภอบ้านม่วง และอำเภอกุสุมาลย์

(3) ไร่ร้าง (A200) มีเนื้อที่ 3,468 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภวาริชภูมิ และอำเภอสว่างแดนดิน

(4) แตงโม (A220) มีเนื้อที่ 3,122 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอพังโคน อำเภอพรรณานิคม และอำเภวารินนิคม

(5) พริก (A229) มีเนื้อที่ 447 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอกุสุมาลย์ และอำเภอเมืองสกลนคร

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 767,094 ไร่ หรือร้อยละ 12.78 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก กฤษณา และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 622,895 ไร่ หรือร้อยละ 10.38 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่มีการปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอของจังหวัด

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 91,055 ไร่ หรือร้อยละ 1.52 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอวนรนิวาส อำเภออากาศอำนวย และอำเภอภูพาน

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 41,071 ไร่ หรือร้อยละ 0.69 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอกุดบาก อำเภอบ้านม่วง และอำเภอวนรนิวาส

(4) สัก (A305) มีเนื้อที่ 6,709 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอสว่างแดนดิน อำเภอภูพาน และอำเภอวนรนิวาส

(5) กฤษณา (A322) มีเนื้อที่ 2,031 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเมืองสกลนคร และอำเภอบ้านม่วง

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 24,437 ไร่ หรือร้อยละ 0.39 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ มะม่วง ลำไย น้อยหน่า มะขาม และไม้ผลอื่น ๆ

(1) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 7,948 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่มีการปลูกกระจายทั่วทุกอำเภอของจังหวัด

(2) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 5,278 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัดส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภวาริชภูมิ อำเภอโพนนาแก้ว และอำเภอพรรณานิคม

(3) ลำไย (A413) มีเนื้อที่ 4,292 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอภูพาน อำเภอโคกศรีสุพรรณ และอำเภอวนรนิวาส

(4) มะขาม (A412) มีเนื้อที่ 1,962 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัดส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอพรรณานิคม อำเภอโคกศรีสุพรรณและอำเภวาริชภูมิ

(5) น้อยหน่า (A410) มีเนื้อที่ 1,092 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเมืองสกลนคร และอำเภอบ้านม่วง

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 9,861 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พืชผัก (A502) มีเนื้อที่ 5,831 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด หวาย (A511) มีเนื้อที่ 3,400 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด นอกจากนี้ยังประกอบด้วย พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม (A500) ไม้ดอกไม้ประดับ (A503) และนาหญ้า (A510)

6) ท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 13,191 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 6,433 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า (A702) มีเนื้อที่ 5,907 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด นอกจากนี้ยังพบโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก (A703) โรงเรือนเลี้ยงสุกร (A704) และโรงเรือนร้าง (A700)

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 9,403 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงปลา (A902) มีเนื้อที่ 8,840 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง (A900) มีเนื้อที่ 486 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

8) เกษตรผสมผสานไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 1,719 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

2.9.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 1,179,943 ไร่ หรือร้อยละ 19.66 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม่ผลัดใบ ป่าผลัดใบ และป่าปลูก

1) ป่าไม่ผลัดใบ (F1) มีเนื้อที่ 264,802 ไร่ หรือร้อยละ 4.41 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F100) มีเนื้อที่ 10,237 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) มีเนื้อที่ 254,529 ไร่ หรือร้อยละ 4.24 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอภูพาน อำเภอต่างอย และอำเภอเมืองสกลนคร

2) ป่าผลัดใบ (F2) มีเนื้อที่ 914,204 ไร่ หรือร้อยละ 15.23 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F200) มีเนื้อที่ 287,957 ไร่ หรือร้อยละ 4.80 ของเนื้อที่จังหวัด และป่าผลัดใบสมบูรณ์ (F201) มีเนื้อที่ 626,247 ไร่ หรือร้อยละ 10.43 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอภูพาน และอำเภอเมืองสกลนคร

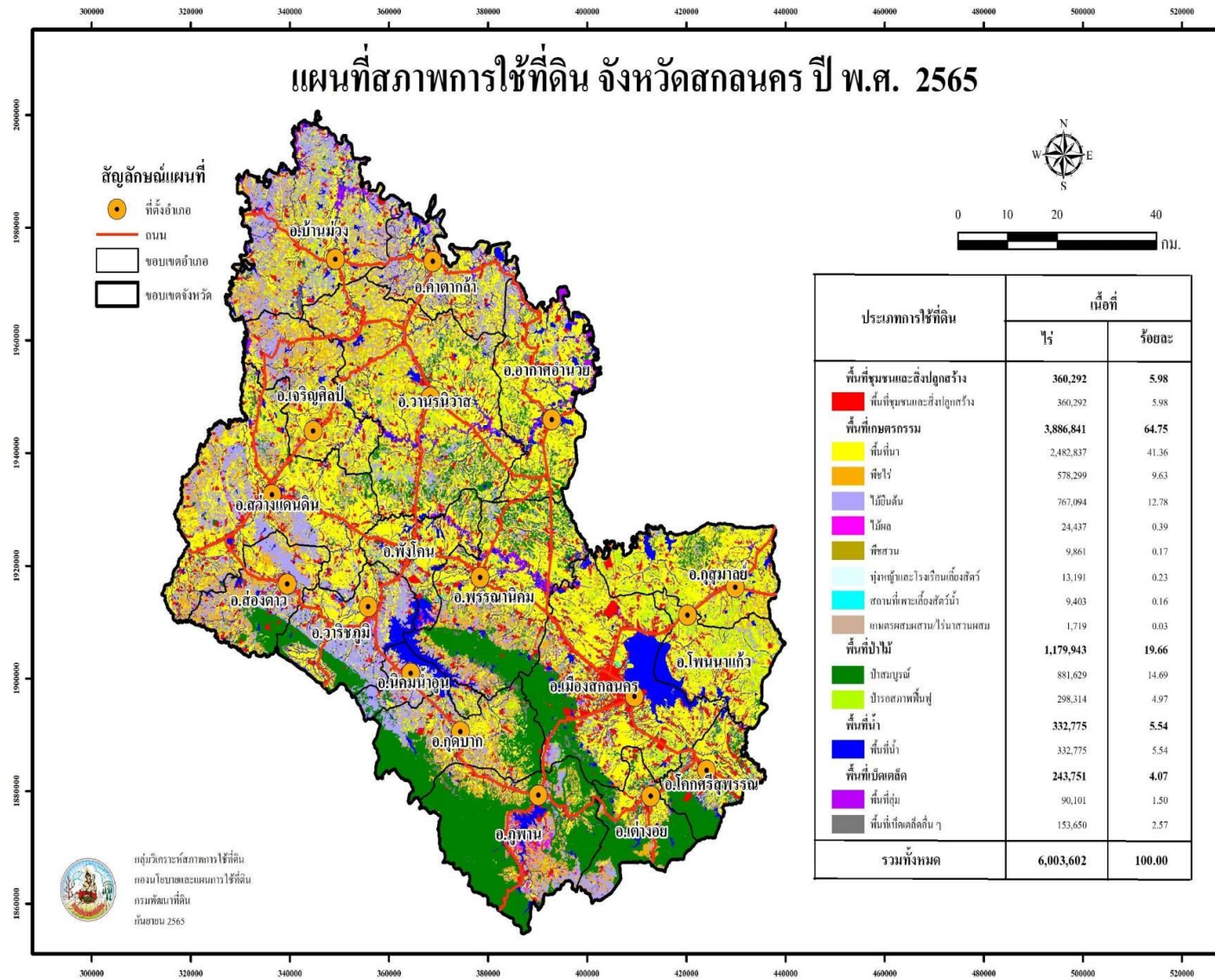
3) ป่าปลูก (F5) มีเนื้อที่ 937 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู (F500) มีเนื้อที่ 84 ไร่ ป่าปลูกสมบูรณ์ (F501) มีเนื้อที่ 853 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบพื้นที่ปลูกมากในอำเภอภูพาน อำเภอเมืองสกลนคร และอำเภอกุด้บาก

2.9.4 พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 332,775 ไร่ หรือร้อยละ 5.54 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) เช่น แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง (W101) มีเนื้อที่ 62,495 ไร่ หรือร้อยละ 1.04 ของเนื้อที่จังหวัด หนอง บึง และทะเลสาบ (W102) มีเนื้อที่ 106,903 ไร่ หรือร้อยละ 1.78 ของเนื้อที่จังหวัด แม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำสงคราม เป็นแม่น้ำสำคัญไหลลงแม่น้ำโขงและมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาภูพาน ลำน้ำก่ำ ต้นกำเนิดที่หนองหานและลุ่มน้ำห้วยน้ำอูน

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ (W201) มีเนื้อที่ 127,745 ไร่หรือร้อยละ 2.13 ของเนื้อที่จังหวัด บ่อน้ำในไร่นา (W202) มีเนื้อที่ 33,700 ไร่ หรือร้อยละ 0.56 ของเนื้อที่จังหวัด และคลองชลประทาน (W203) มีเนื้อที่ 1,932 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด เชื่อนที่สำคัญ ได้แก่ เชื่อน้ำพุง เชื่อน้ำอูน และอ่างเก็บน้ำห้วยทรายขมิ้น

2.9.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 243,751 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.07 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ ได้แก่ พุ่มหญ้าธรรมชาติ พุ่มหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ (M102) มีเนื้อที่ 103,271 ไร่หรือร้อยละ 1.72 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ลุ่ม (M201) มีเนื้อที่ 89,431 ไร่ หรือร้อยละ 1.49 ของเนื้อที่จังหวัด พุ่มหญ้าธรรมชาติ (M101) มีเนื้อที่ 28,943 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของเนื้อที่จังหวัด ที่หินโผล่ (M403) มีเนื้อที่ 10,540 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า เหมืองแร่ บ่อลูกรัง บ่อทราย บ่อดิน พื้นที่กองวัสดุ พื้นที่ถม หาดทราย และที่ทิ้งขยะ

ภาพที่ 9 แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดสกลนคร พ.ศ.2565

ตารางที่ 9 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	360,292	5.98
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	25,375	0.42
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง	528	0.01
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	234,925	3.91
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	78,845	1.31
U401	สนามบิน	744	0.01
U405	ถนน	4,325	0.07
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	82	-
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	8,315	0.14
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	898	0.01
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	2,428	0.04
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	1,413	0.02
U603	สุสาน ป่าช้า	1,953	0.03
U605	สถานีบริการน้ำมัน	375	0.01
U701	สนามกอล์ฟ	86	-
A	พื้นที่เกษตรกรรม	3,886,841	64.75
A1	พื้นที่นา	2,482,837	41.36
A100	นาร้าง	13,199	0.22
A101	นาข้าว	2,414,669	40.22
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	63	-
A101+A206	นาข้าว+ยาสูบ	252	0.01
A101+A224	นาข้าว+มะเขือเทศ	3,438	0.06
A101+A229	นาข้าว+พริก	350	0.01
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	135	-
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	50,731	0.85

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A2	พืชไร่	578,299	9.63
A200	ไร่ร้าง	3,468	0.06
A201	พืชไร่ผสม	150	-
A202	ข้าวโพด	145	-
A203	อ้อย	170,492	2.84
A204	มันสำปะหลัง	399,391	6.66
A205	สับปะรด	56	-
A216	ข้าวไร่	26	-
A217	มันฝรั่ง	211	-
A220	แตงโม	3,122	0.05
A224	มะเขือเทศ	251	0.01
A229	พริก	447	0.01
A3	ไม้ยืนต้น	767,094	12.78
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	1,927	0.03
A301	ไม้ยืนต้นผสม	421	0.01
A302	ยางพารา	622,895	10.38
A303	ปาล์มน้ำมัน	41,071	0.69
A304	ยูคาลิปตัส	91,055	1.52
A305	สัก	6,704	0.11
A309	ประดู่	76	-
A314	หม่อน	95	-
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	571	0.01
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	571	0.01
A318	จามจุรี	24	-
A322	กฤษณา	2,031	0.03
A323	ตะกู	219	-

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A4	ไม้ผล	24,437	0.39
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	225	0.01
A401	ไม้ผลผสม	7,948	0.13
A403	ทุเรียน	38	-
A404	เงาะ	22	-
A405	มะพร้าว	226	-
A406	ลิ้นจี่	59	-
A407	มะม่วง	5,278	0.09
A408	มะม่วงหิมพานต์	211	-
A409	พุทรา	187	-
A410	น้อยหน่า	1,092	0.02
A411	กล้วย	820	0.01
A412	มะขาม	1,962	0.03
A413	ลำไย	4,292	0.07
A414	ฝรั่ง	113	-
A415	มะละกอ	120	-
A416	ขนุน	44	-
A417	กระท้อน	47	-
A422	มะนาว	638	0.01
A424	มะขามเทศ	17	-
A426	แก้วมังกร	759	0.01
A427	ส้มโอ	101	-
A429	มะปราง มะยงชิด	238	-
A5	พืชสวน	9,861	0.17
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	280	0.01
A502	พืชผัก	5,831	0.10

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	143	-
A504	อุนุ่น	46	-
A507	เสาวรศ	11	-
A509	พืชสมุนไพร	24	-
A510	นาหญ้า	113	-
A511	หวาย	3,400	0.06
A515	เห็ด	13	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	13,191	0.23
A700	โรงเรือนร้าง	29	-
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	6,433	0.11
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	5,907	0.10
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	490	0.01
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	332	0.01
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	9,403	0.16
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	486	0.01
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	64	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	8,840	0.15
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	13	-
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,719	0.03
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,719	0.03
F	พื้นที่ป่าไม้	1,179,943	19.66
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	10,273	0.17
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	254,529	4.24

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	287,957	4.80
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	626,247	10.43
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	84	-
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	853	0.02
W	พื้นที่น้ำ	332,775	5.54
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	62,495	1.04
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	106,903	1.78
W201	อ่างเก็บน้ำ	127,745	2.13
W202	บ่อน้ำในไร่นา	33,700	0.56
W203	คลองชลประทาน	1,932	0.03
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	243,751	4.07
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	28,943	0.48
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	103,271	1.72
M103	ไผ่ป่า ไผ่หนาม	1,540	0.03
M201	พื้นที่ลุ่ม	89,431	1.49
M201+A203	พื้นที่ลุ่ม+อ้อย	453	0.01
M201+A204	พื้นที่ลุ่ม+มันสำปะหลัง	54	-
M201+A502	พื้นที่ลุ่ม+พืชผัก	163	-
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	1,548	0.03
M301	เหมืองแร่	88	-
M302	บ่อลูกรัง	102	-
M303	บ่อทราย	16	-
M304	บ่อดิน	836	0.01
M401	พื้นที่กองวัสดุ	42	-

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M403	ที่หินโผล่	10,540	0.18
M405	พื้นที่ถม	2,117	0.04
M501	นาเกลือ	4,126	0.07
M601	หาดทราย	91	-
M701	ที่ทิ้งขยะ	390	0.01
รวมทั้งหมด		6,003,602	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.10 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดสุรินทร์ มีเนื้อที่ทั้งหมด 5,077,535 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 167,928 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.33 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,082,481 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80.37 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 559,590 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.02 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 152,739 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.01 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 114,797 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.27 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 10 และตารางที่ 10) ดังนี้

2.10.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 167,928 ไร่ หรือร้อยละ 3.33 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ รั้ว สถานที่ราชการและสถาบันต่าง สนามบิน ถนน ทางรถไฟ พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง โรงงานอุตสาหกรรมร้าง โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน,ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 25,047 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่จังหวัด มี 17 อำเภอ ประกอบด้วยตัวอำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอลำดวน อำเภอเขวาสินรินทร์ อำเภอศรีณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ อำเภอปราสาท อำเภอพนมดงรัก อำเภอกาบเชิง อำเภอสังขะ อำเภอบัวเขต อำเภอสำโรงทาบ อำเภอรัตนบุรี อำเภอจอมพระ อำเภอท่าตูม อำเภอสนม อำเภอโนนนารายณ์ และอำเภอชุมพลบุรี

2) หมู่บ้าน (U2) ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 67,032 ไร่ หรือร้อยละ 1.32 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 29,040 ไร่ หรือร้อยละ 0.57 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง เช่น สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน วัดต่าง ๆ และสถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ว่าง

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 32,337 ไร่ หรือร้อยละ 0.64 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ สนามบิน ถนน และทางรถไฟ

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 11,132 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง โรงงานอุตสาหกรรม และลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ มีเนื้อที่ 3,340 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

2.10.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 4,082,481 ไร่ หรือร้อยละ 80.37 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน ท่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 3,776,929 ไร่ หรือร้อยละ 74.39 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 3,775,031 ไร่ หรือร้อยละ 74.35 ของเนื้อที่จังหวัด และนาร้าง มีเนื้อที่ 1,898 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 124,781 ไร่ หรือร้อยละ 2.45 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไร่นา พืชไร่ผสม ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ถั่วเขียว ถั่วลิสง ปอแก้ว ปอกระเจา แตงโม และพริก

(1) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 62,945 ไร่ หรือร้อยละ 1.24 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอทับช้าง อำเภอปราสาท และอำเภอบัวเขต ตามลำดับ เนื่องจากมีโรงงานน้ำตาลสุรินทร์อยู่ในตำบลโคกสะอาด อำเภอปราสาท นอกจากนั้นก็มีการกระจายปลูกในหลายอำเภอ ได้แก่ อำเภอพนมดงรัก อำเภอศรีณรงค์ อำเภอศรีขรภูมิ และอำเภอสังขะ

(2) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 59,798 ไร่ หรือร้อยละ 1.18 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอบัวเขต อำเภอสังขะ และ อำเภอทับช้าง ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกพืชไร่อื่นๆ ได้แก่ ไร่นา มีเนื้อที่ 1,375 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ถั่วเขียว มีเนื้อที่ 210 ไร่ พืชไร่ผสม มีเนื้อที่ 170 ไร่ ข้าวโพด มีเนื้อที่ 111 ไร่ พริก มีเนื้อที่ 84 ไร่ แตงโม เนื้อที่ 40 ไร่ ปอแก้ว ปอกระเจา มีเนื้อที่ 37 ไร่ และถั่วลิสง มีเนื้อที่ 11 ไร่

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 165,650 ไร่ หรือร้อยละ 3.25 ของเนื้อที่จังหวัด โดยส่วนใหญ่ที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส และไม้ยืนต้นอื่นๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 95,833 ไร่ หรือร้อยละ 1.89 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอสังขะ อำเภอบัวเขต อำเภอพนมดงรัก และอำเภอศรีณรงค์

(2) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 3,257 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอทับช้าง อำเภอพนมดงรัก และอำเภอสังขะ

(3) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 60,586 ไร่ หรือร้อยละ 1.19 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอท่าตูม อำเภอชุมพลบุรี และอำเภอรัตนบุรี

(4) ไม้ยืนต้นอื่นๆ (A301) มีเนื้อที่ 5,974 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายทั่วทั้งจังหวัด ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง ไม้ยืนต้นผสม สัก สะเดา สนประติพัทธ์ กระถิน ประดู่ ไม้ปลูกเพื่อการค้า หม่อน หมาก กฤษณา และตะกั่ว

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 3,517 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไม้ผลร้าง /เชื่อมโทรม ไม้ผลผสม ทูเรียน มะพร้าว มะม่วง มะม่วงหิมพานต์ พุทรา กล้วย ลำไย ฝรั่ง มะละกอ และมะนาว

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 1,311 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พืชสวนร้าง/เชื่อมโทรม พืชสวนผสม พืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ แคนตาลูป และเห็ด

6) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 3,368 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนร้าง

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 5,119 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม มีเนื้อที่ 4,674 376 54 และ 15 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 0.01 0.00 และ 0.00 ของเนื้อที่จังหวัด ตามลำดับ

8) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม (A0) มีเนื้อที่ 1,806 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ทำเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม ใน อำเภอชุมพลบุรี อำเภอเมือง และอำเภอสังขะ

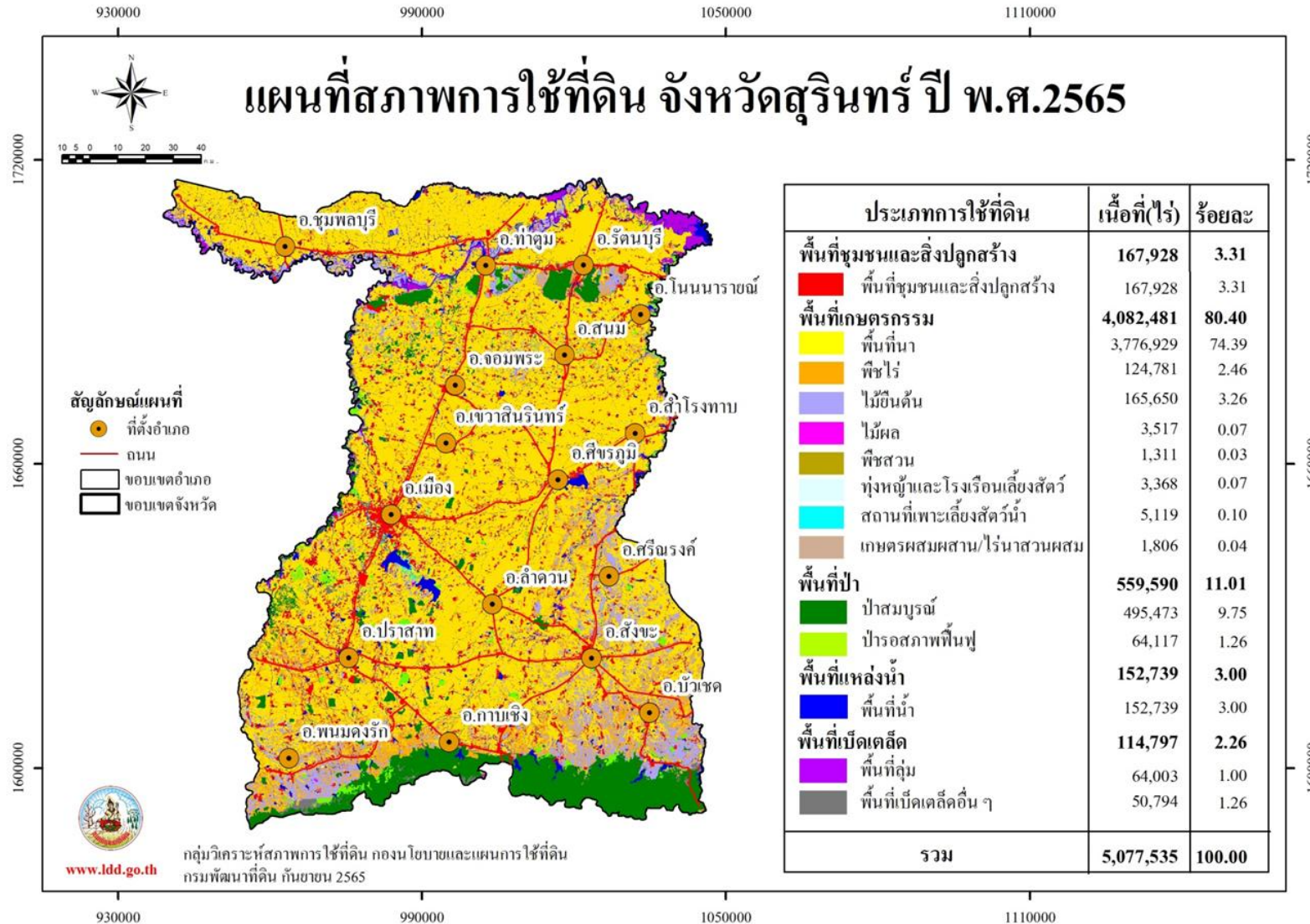
2.10.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 559,590 ไร่ หรือร้อยละ 11.02 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าปลูก รอสภาพฟื้นฟู และป่าปลูกสมบูรณ์ ส่วนใหญ่เป็นป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ มีเนื้อที่ 332,227 ไร่ หรือร้อยละ 6.54 ของเนื้อที่จังหวัด ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ พื้นที่ส่วนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่อำเภอพนมดงรัก อำเภอกาบเชิง อำเภอสังขะ และอำเภอบัวเขต ซึ่งเป็นพื้นที่รอยต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา

2.10.4 พื้นที่น้ำ (W) จังหวัดสุรินทร์มีแหล่งน้ำมากมายหลายประเภท กระจายอยู่ทุกอำเภอ มีเนื้อที่ 152,739 ไร่ หรือร้อยละ 3.01 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) เช่น ทะเล แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง และทะเลสาบ มีเนื้อที่ 65,168 ไร่ หรือร้อยละ 1.28 ของเนื้อที่จังหวัด ลำน้ำซีเป็นลำน้ำที่ต้นน้ำเกิดจากเขาพนมดงรัก เป็นลำน้ำที่แบ่งเขตจังหวัดสุรินทร์ กับจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นลำน้ำที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดสุรินทร์ ความยาวทั้งสิ้นประมาณ 90 กิโลเมตร ไหลผ่านจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอปราสาท อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอจอมพระ และไปบรรจบแม่น้ำมูลที่บ้านตากลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 87,571 ไร่ หรือร้อยละ 1.73 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีอ่างเก็บน้ำห้วยเสนงที่สร้างเสร็จ เมื่อ พ.ศ. 2520 มีความสูงจากท้องน้ำ 20 เมตร สันเขื่อนยาว 4.4 กิโลเมตร สามารถกักเก็บน้ำได้ 20.8 ล้านลูกบาศก์เมตร มีการปิดกั้นห้วยเสนงและลำน้ำอำปิลที่บ้านโคกจ๊ะ-บ้านถนน-บ้านเฉนียง ที่รับน้ำมาจาก อ่างเก็บน้ำอำปิลเป็นอ่างแผ่ทางด้านเหนือเขื่อนซึ่งเป็นฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 ชลประทานสุรินทร์ จึงได้ขุดร่องเชื่อมระหว่างอ่างทั้งสอง สร้างขึ้นเพื่อบรรเทาอุทกภัยและเพื่อการเกษตรโดยเฉพาะ

2.10.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) ในจังหวัดสุรินทร์มี 114,797 ไร่ หรือ ร้อยละ 2.27 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบไปด้วยทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า เหมืองแร่ บ่อลูกรัง บ่อทราย บ่อดิน พื้นที่กองวัสดุ ที่หินโผล่ พื้นที่ถม ที่ทิ้งขยะ และพื้นที่ลุ่ม โดยพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 64,003 ไร่ ร้อยละ 1.26 ของเนื้อที่จังหวัด โดยที่พื้นที่ลุ่มพบในอำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอรัตนบุรี และอำเภอโนนนารายณ์ โดยเฉพาะอำเภอชุมพลบุรี และอำเภอท่าตูม อยู่ในที่ราบลุ่มแม่น้ำมูลในเขตของทุ่งกุลาร้องไห้

ภาพที่ 10 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 10 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	167,928	3.33
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	25,047	0.49
U201	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	67,032	1.32
U300	สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ ร้าง	677	0.01
U301	สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง	28,363	0.56
U401	สนามบิน	329	0.01
U405	ถนน	30,902	0.61
U406	ทางรถไฟ	1,106	0.02
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	275	0.01
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	9,396	0.19
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	1,461	0.03
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	2,002	0.04
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	287	0.01
U603	สุสาน ป่าช้า	783	0.02
U605	สถานีบริการน้ำมัน	235	0.01
U701	สนามกอล์ฟ	33	-
A	พื้นที่เกษตรกรรม	4,082,481	80.37
A1	พื้นที่นา	3,776,929	74.39
A100	นาร้าง	1,898	0.04
A101	นาข้าว	3,746,276	73.78
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	18	-
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	421	0.01
A101+A208	นาข้าว+ถั่วเขียว	52	-
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	28,264	0.56

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A2	พืชไร่	124,781	2.45
A200	ไร่ร้าง	1,375	0.03
A201	พืชไร่ผสม	170	-
A202	ข้าวโพด	111	-
A203	อ้อย	62,945	1.24
A204	มันสำปะหลัง	59,798	1.18
A208	ถั่วเขียว	210	-
A210	ถั่วลิสง	11	-
A211	ปอแก้ว ปอกระเจา	37	-
A220	แตงโม	40	-
A229	พริก	84	-
A3	ไม้ยืนต้น	165,650	3.25
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	2,618	0.05
A301	ไม้ยืนต้นผสม	1,691	0.03
A302	ยางพารา	95,833	1.89
A303	ปาล์มน้ำมัน	3,257	0.06
A304	ยูคาลิปตัส	60,586	1.19
A305	สัก	455	0.01
A306	สะเดา	43	-
A307	สนประดิพัทธ์	31	-
A308	กระถิน	14	-
A309	ประดู่	68	-
A314	หม่อน	776	0.02
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	185	-
A317	หมาก	22	-

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A322	กฤษณา	23	-
A323	ตะกั่ว	48	-
A4	ไม้ผล	3,517	0.05
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	97	-
A401	ไม้ผลผสม	1,551	0.03
A403	ทุเรียน	166	-
A405	มะพร้าว	202	-
A407	มะม่วง	666	0.01
A408	มะม่วงหิมพานต์	446	0.01
A409	พุทรา	54	-
A411	กล้วย	182	-
A413	ลำไย	69	-
A414	ฝรั่ง	14	-
A415	มะละกอ	34	-
A422	มะนาว	36	-
A5	พืชสวน	1,311	0.02
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	41	-
A501	พืชสวนผสม	23	-
A502	พืชผัก	1,140	0.02
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	27	-
A512	แคนตาลูป	67	-
A515	เห็ด	13	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	3,368	0.07
A700	โรงเรือนร้าง	47	-
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	1,252	0.03

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	515	0.01
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	633	0.01
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	921	0.02
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	5,119	0.10
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	376	0.01
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	15	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	4,674	0.09
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	54	-
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,806	0.04
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,806	0.04
F	พื้นที่ป่าไม้	559,590	11.02
F100	ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	3,062	0.06
F101	ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์	332,227	6.54
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	50,459	0.99
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	81,537	1.61
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	10,596	0.21
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	81,709	1.61
W	พื้นที่น้ำ	152,739	3.01
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	40,297	0.79
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	24,871	0.49
W201	อ่างเก็บน้ำ	70,329	1.39
W202	บ่อน้ำในไร่นา	2,308	0.05
W203	คลองชลประทาน	14,934	0.29
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	114,797	2.27
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	9,611	0.19
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	26,490	0.52

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M201	พื้นที่ลุ่ม	64,003	1.26
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	812	0.02
M301	เหมืองแร่	3,581	0.07
M302	บ่อลูกรัง	610	0.01
M303	บ่อทราย	472	0.01
M304	บ่อดิน	426	0.01
M401	พื้นที่กองวัสดุ	222	0.01
M403	ที่หินโผล่	2,031	0.04
M405	พื้นที่ถม	6,457	0.13
M701	ที่ทิ้งขยะ	82	-
รวมทั้งหมด		5,077,535	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.11 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุดรธานี ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดอุดรธานี มีเนื้อที่ทั้งหมด 7,331,439 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 496,676 ไร่ หรือร้อยละ 6.79 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 5,424,282 ไร่ หรือร้อยละ 73.98 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 825,910 ไร่ หรือร้อยละ 11.27 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ 300,678 ไร่ หรือร้อยละ 4.10 ของเนื้อที่จังหวัด และ พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 283,893 ไร่ หรือร้อยละ 3.86 ของเนื้อที่จังหวัด โดยการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 11 และตารางที่ 11) ดังนี้

2.11.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 496,676 ไร่ หรือร้อยละ 6.79 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ ราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ร้าง สถานีคมนาคม ถนน ทางรถไฟ พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่ร้าง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 45,928 ไร่ หรือร้อยละ 0.63 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยตัวอำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอกุมภวาปี อำเภอกู่แก้ว อำเภอไชยวาน อำเภอทุ่งฝน อำเภอนายูง อำเภอน้ำโสม อำเภอโนนสะอาด อำเภอบ้านดุง อำเภอบ้านผือ อำเภอเพ็ญ อำเภอประจักษ์ศิลปาคม อำเภอพิบูลย์รักษ์ อำเภอวังสามหมอ อำเภอศรีธาตุ อำเภอสร้างคอม อำเภอหนองวัวซอ อำเภอหนองแสง และอำเภอหนองหาน

2) หมู่บ้าน (U2) ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 274,180 ไร่ หรือร้อยละ 3.74 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ และหมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง มีเนื้อที่ 2,500 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) ได้แก่ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ มีเนื้อที่ 123,873 ไร่ หรือร้อยละ 1.69 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ เช่น สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน และวัดต่าง และสถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ไร่ เช่น โรงเรียนร้าง

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 16,010 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ สนามบิน สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง ถนน และทางรถไฟ

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 22,754 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 17,719 และ 4,424 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 และ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่อุตสาหกรรมร้าง มีเนื้อที่ 611 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

6) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 10,369 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสถานที่ร้าง

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 1,061 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด

2.11.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 5,424,282 ไร่ หรือร้อยละ 73.98 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชน้ำ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 2,079,403 ไร่ หรือร้อยละ 28.36 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาข้าว มีเนื้อที่ 1,913,439 ไร่ หรือร้อยละ 26.10 ของเนื้อที่จังหวัด นาข้าวในพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 122,787 ไร่ หรือร้อยละ 1.68 ของเนื้อที่จังหวัด และนาร้าง มีเนื้อที่ 37,497 ไร่ หรือร้อยละ 0.51 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในพื้นที่อำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอเพ็ญ อำเภอบ้านดุง อำเภอหนองหาน อำเภอบ้านผือ และอำเภอกุมภวาปี และยังมีพื้นที่นาที่มีการปลูกพืชตามหลังทำนาด้วย เช่น มันสำปะหลัง พืชผัก ข้าวโพด และถั่วลิสง และแตงโม เป็นต้น มีเนื้อที่ 5,698 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 2,245,053 ไร่ หรือร้อยละ 30.61 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง และพืชไร่อื่น ๆ

(1) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 1,459,800 ไร่ หรือร้อยละ 19.91 ของเนื้อที่จังหวัด อ้อยโรงงานถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้จังหวัดอุดรธานี ปลูกมากในเขตอำเภอหนองบ้านฝ้อ อำเภอกุมภวาปี อำเภอวังสามหมอ อำเภอโนนสะอาด อำเภอบ้านดุง และอำเภอเพ็ญ

(2) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 772,785 ไร่ หรือร้อยละ 10.54 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในเขตอำเภอศรีธาตุ อำเภอวังสามหมอ อำเภอกุมภวาปี อำเภอโนนสะอาด อำเภอภูแก้ว และอำเภอบ้านฝ้อ

(3) พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ ข้าวโพด สับปะรด ฝ้าย ถั่วลิสง ข้าวไร่ แดงโม ลูกเดือย มะเขือเทศ พริก พืชไร่ผสม และไร่ร้าง มีเนื้อที่ 12,486 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 1,005,379 ไร่ หรือร้อยละ 13.72 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 832,194 ไร่ หรือร้อยละ 11.35 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในเขตอำเภอน้ำโสม อำเภอนาเยือง อำเภอบ้านฝ้อ อำเภอวังสามหมอ อำเภอบ้านดุง และอำเภอภูจุกจับ

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 111,879 ไร่ หรือร้อยละ 1.53 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด โดยนิยมปลูกในพื้นที่แห้งแล้งของจังหวัด พบปลูกมากในเขตอำเภอบ้านดุง อำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอเพ็ญ อำเภอหนองหาน และอำเภอกุมภวาปี

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 43,807 ไร่ หรือร้อยละ 0.60 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พบปลูกมากในเขตอำเภอบ้านฝ้อ อำเภอบ้านดุง อำเภอน้ำโสม และอำเภอหนองวัวซอ

(4) สัก (A305) มีเนื้อที่ 9,698 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ยกเว้นอำเภอประจักษ์ศิลปาคม พบปลูกมากในเขตอำเภอน้ำโสม อำเภอนาเยือง และอำเภอบ้านฝ้อ เป็นแปลงปลูกในรูปแบบสวนป่าและแปลงเอกชนขนาดเล็ก

(5) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ยืนต้นผสม สะเดา กระจิน ประดู่ กาแฟ หม่อน ไม้ปลูกเพื่อการค้า ยมหอม มะฮอกกานี กฤษณา ตะกู และไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 7,801 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ยกเว้นอำเภอประจักษ์ศิลปาคม เป็นแปลงขนาดเล็ก

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 31,119 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ไม้ผลผสม มะม่วง กัลยัม มะขาม ลำไย และไม้ผลอื่นๆ

(1) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 15,024 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด พบปลูกมากในเขตอำเภอหนองวัวซอ อำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอหนองแสง และอำเภอวังสามหมอ พันธุ์มะม่วงที่นิยมปลูก ได้แก่ พันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง น้ำดอกไม้เบอร์ 4 มหาชนก เขียวเสวย ฟ้ายัน และแก้ว โดยส่วนมากปลูกมันสำปะหลังแซมระหว่างแถวในขณะที่มะม่วงยังเล็ก หรือปลูกเป็นสวนหลังบ้าน

(2) ไม้ผลผสม (A401) มีเนื้อที่ 6,795 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกกระจายอยู่ทั่วจังหวัด ยกเว้นอำเภอภูแก้วและอำเภอไชยวาน พบปลูกมากที่อำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอบ้านฝ้อ อำเภอกุมภวาปี อำเภอน้ำโสม และอำเภอหนองวัวซอ

(3) มะขาม (A412) มีเนื้อที่ 2,697 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากในเขตอำเภอน้ำโสม และอำเภอนองแสง

(4) กล้าย (A409) มีเนื้อที่ 2,181 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากในเขตอำเภอนายูง และอำเภอน้ำโสม

(5) ลำไย (A413) มีเนื้อที่ 1,568 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด พบปลูกมากในเขตอำเภอน้ำโสม

(6) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ทูเรียน เงาะ มะพร้าว ลิ้นจี่ มะม่วงหิมพานต์ พุทรา น้อยหน่า ฝรั่ง มะละกอ ขนุน กระท้อน มะนาว แก้วมังกร และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 2,854 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 13,744 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พืชผัก พืชสวนผสม ไม้ดอกไม้ประดับ หวาย แคนตาลูป เห็ด พืชผักในพื้นที่ลุ่ม และพืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม พบปลูกมากที่อำเภอนองแสง อำเภอมืองอุดรธานี และอำเภอนองวัวซอ

6) ท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 26,408 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนร้าง ที่พบส่วนใหญ่เป็นโรงเรือนเลี้ยงโค และท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงโคจะมีอยู่ 2 ประเภท คือ การเลี้ยงโคเนื้อ และการเลี้ยงโคนม พบมากในเขตอำเภอมืองอุดรธานี อำเภอบึงสามพัน อำเภอบ้านผือ และอำเภอเพ็ญ

7) พืชน้ำ (A8) มีเนื้อที่ 283 ไร่ ได้แก่ บัว พบที่อำเภอกุมภวาปี และอำเภอบ้านดุง

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 19,552 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง มีเนื้อที่ 19,003 ไร่ และ 524 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 0.00 และ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด ตามลำดับ พบมากในเขตอำเภอมืองอุดรธานี อำเภอกุมภวาปี และอำเภอนองหาน

9) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม มีเนื้อที่ 3,341 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่พบในเขตอำเภอเพ็ญ

2.11.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 825,910 ไร่ หรือร้อยละ 11.27 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู ป่าปลูกสมบูรณ์ และป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู ที่พบส่วนใหญ่เป็นป่าผลัดใบสมบูรณ์ และป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู มีเนื้อที่ 619,252 ไร่ และ 206,658 ไร่ หรือร้อยละ 8.45 และ 2.82 ของเนื้อที่จังหวัด พบกระจายทั่วทั้งจังหวัด พบมากในเขตอำเภอนองวัวซอ อำเภอนายูง อำเภอบ้านผือ อำเภอวังสามหมอ อำเภอนองแสง และอำเภอเพ็ญ ส่วนใหญ่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ มีมากถึง 21 แห่ง มีอุทยานแห่งชาติ นายูง-น้ำโสม (เตรียมประกาศ) อุทยานแห่งชาติภูหินจอมธาตุ (เตรียมประกาศ) วนอุทยานน้ำตกคอยนาง วนอุทยานวังสามหมอ วนอุทยานภูผาแดง วนอุทยานภูพระบาทบัวบก เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าชุมชน เป็นต้น

2.11.4 พื้นที่น้ำ (W) จังหวัดอุดรธานีอยู่ในเขตลุ่มน้ำใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ลุ่มน้ำคือ ลุ่มน้ำชีและลุ่มน้ำโขง มีแหล่งน้ำกระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ มีเนื้อที่ 300,678 ไร่ หรือ ร้อยละ 4.10 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง และทะเลสาบ มีเนื้อที่ 151,911 ไร่ หรือร้อยละ 2.07 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญได้แก่ หนองหาน กุมภวาปี หนองหมัด หนองหลัก ลำน้ำสงคราม ลำน้ำสวย ลำน้ำปาว ลำห้วยหลวง ลำพันชาด ห้วยน้ำโสม ห้วยคณาน แม่น้ำพาน แม่น้ำโฆง ลำห้วยทราย บึงดอนวัว บึงสังข์ เป็นต้น พบมากในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอบ้านดุง อำเภอเพ็ญ และอำเภอบ้านผือ

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 148,767 ไร่ หรือร้อยละ 2.03 ของเนื้อที่จังหวัด ที่สำคัญ เช่น เขื่อนห้วยหลวง อ่างเก็บน้ำพาน อ่างเก็บน้ำลำปาว อ่างเก็บน้ำลำพันชาด อ่างเก็บน้ำห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ่างเก็บน้ำคำหมากคูณ อ่างเก็บน้ำนาเมืองไทย อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำม้า อ่างเก็บน้ำโพนจาน อ่างเก็บน้ำทุ่งใหญ่ อ่างเก็บน้ำกุดสิงห์ อ่างเก็บน้ำบ้านจั่น อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำม้า อ่างเก็บน้ำห้วยสามพาด อ่างเก็บน้ำบ้านนาเมืองไทย ฝ่ายห้วยกุดคืออันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น พบมากในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอหนองวัวซอ อำเภอวังสามหมอ อำเภอบ้านดุง และอำเภอบ้านผือ

2.11.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 283,893 ไร่ หรือ ร้อยละ 3.86 ของเนื้อที่จังหวัด กระจายทั่วไปทุกอำเภอ ได้แก่ ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองแร่ บ่อขุด พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ นาเกลือ และที่ทิ้งขยะ

1) ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ (M1) มีเนื้อที่ 184,132 ไร่ หรือร้อยละ 2.51 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ และทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ มีเนื้อที่ 27,040 และ 157,092 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 และ 2.14 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในเขตอำเภอเพ็ญ อำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอบ้านผือ อำเภอบ้านดุง และอำเภอหนองหาน

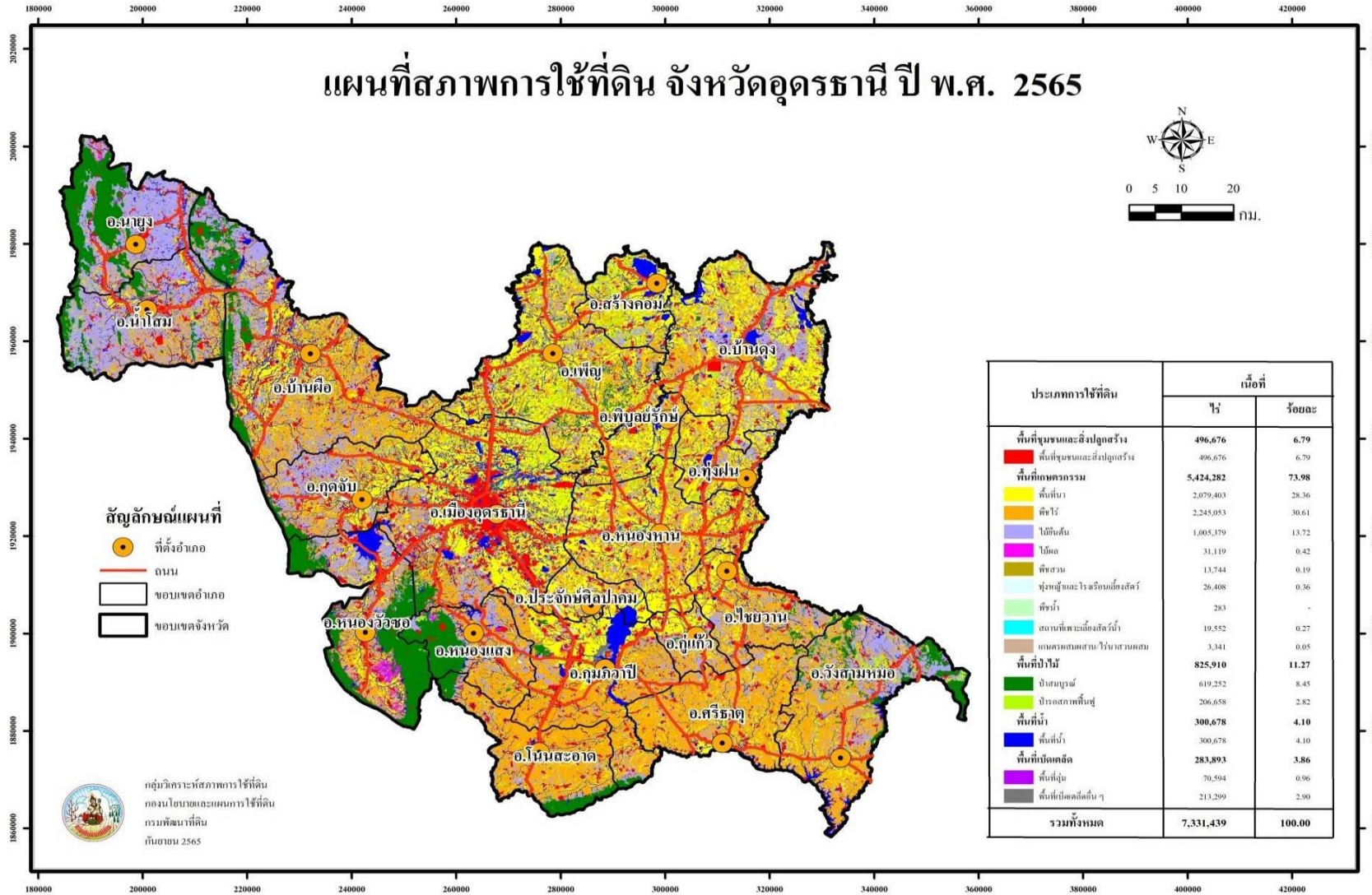
2) พื้นที่ลุ่ม (M2) มีเนื้อที่ 70,594 ไร่ หรือร้อยละ 0.96 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอบ้านดุง อำเภอเพ็ญ และอำเภอกุมภวาปี

3) เหมืองแร่ บ่อขุด (M3) มีเนื้อที่ 12,997 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า บ่อลูกรัง บ่อทราย บ่อดิน และพื้นที่ขุดเจาะน้ำมัน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเหมืองเก่า บ่อขุดเก่า มีเนื้อที่ 10,023 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่พบในเขตอำเภอเมืองอุดรธานี อำเภอน้ำโสม และอำเภอกุมภวาปี

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ (M4) มีเนื้อที่ 10,118 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พื้นที่กองวัสดุ ที่หินโพล์ และพื้นที่ถม มีเนื้อที่ 144 2,385 และ 7,589 ไร่ หรือร้อยละ 0.00 0.03 และ 0.10 ของเนื้อที่จังหวัด ตามลำดับ

5) นาเกลือ (M5) มีเนื้อที่ 5,187 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ นาเกลือร้าง มีเนื้อที่ 37 พบในเขตอำเภอหนองหาน และ นาเกลือ มีเนื้อที่ 5,150 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่จังหวัด พบในเขตอำเภอบ้านดุง และอำเภอบ้านผือ

6) ที่ทิ้งขยะ (M7) มีเนื้อที่ 865 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

ภาพที่ 11 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุดรธานี ปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 11 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุดรธานี ปี พ.ศ.2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	496,676	6.79
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	45,928	0.63
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	2,500	0.04
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	274,180	3.74
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ว่าง	43	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	123,830	1.69
U401	สนามบิน	5,629	0.08
U402	สถานีรถไฟ	8	-
U403	สถานีขนส่ง	59	-
U405	ถนน	9,294	0.13
U406	ทางรถไฟ	1,021	0.01
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	611	0.01
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	17,719	0.24
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	4,424	0.06
U600	สถานที่ว่าง	157	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	3,445	0.05
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮ้าส์	2,381	0.03
U603	สุสาน ป่าช้า	3,793	0.05
U605	สถานีบริการน้ำมัน	593	0.01
U701	สนามกอล์ฟ	1,061	0.02
A	พื้นที่เกษตรกรรม	5,424,282	73.98
A1	พื้นที่นา	2,079,403	28.36
A100	นาร้าง	37,479	0.51
A101	นาข้าว	1,913,439	26.10
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	71	-
A101+A204	นาข้าว+มันสำปะหลัง	5,359	0.07
A101+A210	นาข้าว+ถั่วลิสง	14	-
A101+A220	นาข้าว+พืชผัก	43	-
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	221	-
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	122,787	1.68

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A2	พืชไร่	2,245,053	30.61
A200	ไร่ร้าง	9,347	0.13
A201	พืชไร่ผสม	109	-
A202	ข้าวโพด	2,048	0.03
A203	อ้อย	1,459,800	19.91
A204	มันสำปะหลัง	772,785	10.54
A205	สับปะรด	203	-
A207	ฝ้าย	11	-
A210	ถั่วลิสง	213	-
A216	ข้าวไร่	282	-
A220	แตงโม	179	-
A221	ลูกเดือย	12	-
A224	มะเขือเทศ	46	-
A229	พริก	18	-
A3	ไม้ยืนต้น	1,005,379	13.72
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	3,580	0.05
A301	ไม้ยืนต้นผสม	1,546	0.02
A302	ยางพารา	832,194	11.35
A303	ปาล์มน้ำมัน	43,807	0.60
A304	ยูคาลิปตัส	111,879	1.53
A305	สัก	9,698	0.13
A306	สะเดา	20	-
A308	กระถิน	14	-
A309	ประดู่	634	0.01
A312	กาแพ	136	-
A314	หม่อน	400	0.01
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	782	0.01
A321	ยมหอม มะฮอกกานี	14	-
A322	กฤษณา	417	0.01
A323	ตะกั่ว	258	-

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A4	ไม้ผล	31,119	0.42
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	974	0.01
A401	ไม้ผลผลสม	6,795	0.09
A403	ทุเรียน	306	0.01
A404	เงาะ	48	-
A405	มะพร้าว	579	0.01
A406	ลิ้นจี่	77	-
A407	มะม่วง	15,024	0.21
A408	มะม่วงหิมพานต์	30	-
A409	พุทรา	191	-
A410	น้อยหน่า	115	-
A411	กล้วย	2,181	0.03
A412	มะขาม	2,697	0.04
A413	ลำไย	1,568	0.02
A414	ฝรั่ง	98	-
A415	มะละกอ	44	-
A416	ขนุน	13	-
A417	กระท้อน	14	-
A422	มะนาว	213	-
A423	ไม้ผลเมืองหนาว	15	-
A426	แก้วมังกร	137	-
A5	พืชสวน	13,744	0.19
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	17	-
A501	พืชสวนผลสม	27	-
A502	พืชผัก	13,027	0.18
A503	ไม้ดอกไม้ประดับ	469	0.01
A511	หวาย	126	-
A512	แคนตาลูป	66	-
A515	เห็ด	12	-
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	26,408	0.36
A700	โรงเรือนร้าง	380	0.01

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	5,783	0.08
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	15,574	0.21
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	3,072	0.04
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	1,599	0.02
A8	พืชน้ำ	283	-
A803	บัว	283	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	19,552	0.27
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	524	0.01
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	25	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	19,003	0.26
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	3,341	0.05
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	3,341	0.05
F	พื้นที่ป่าไม้	825,910	11.27
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	216	-
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	67,496	0.92
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	206,329	2.82
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	541,429	7.39
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	113	-
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	10,327	0.14
W	พื้นที่น้ำ	300,678	4.10
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	72,010	0.98
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	79,901	1.09
W201	อ่างเก็บน้ำ	91,918	1.25
W202	บ่อน้ำในไร่นา	53,308	0.73
W203	คลองชลประทาน	3,541	0.05
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	283,893	3.86
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	27,040	0.37
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	157,092	2.14
M201	พื้นที่ลุ่ม	70,550	0.96
M201+A502	พื้นที่ลุ่ม+พืชผัก	44	-

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	10,023	0.14
M302	บ่อลูกรัง	502	0.01
M303	บ่อทราย	46	-
M304	บ่อดิน	2,355	0.03
M305	พื้นที่ขุดเจาะน้ำมัน	71	-
M401	พื้นที่กองวัสดุ	144	-
M403	ที่หินโผล่	2,385	0.03
M405	พื้นที่ถม	7,589	0.10
M500	นาเกลือร้าง	37	-
M501	นาเกลือ	5,150	0.07
M701	ที่ทิ้งขยะ	865	0.01
รวมทั้งหมด		7,170,045	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน-
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

2.12 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2565

จังหวัดอุบลราชธานี มีเนื้อที่ทั้งหมด 9,840,531 ไร่ สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินได้
ออกเป็น 5 ประเภท คือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 543,690 ไร่ หรือร้อยละ 5.53
ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 6,517,765 ไร่ หรือร้อยละ 66.21 ของเนื้อที่จังหวัด
พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 1,730,460 ไร่ หรือร้อยละ 17.59 ของเนื้อที่จังหวัด พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่
387,674 ไร่หรือร้อยละ 3.94 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 660,942 ไร่ หรือ
ร้อยละ 6.73 ของเนื้อที่จังหวัดโดยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แต่ละประเภทมีรายละเอียด (ภาพที่ 12
และตารางที่ 12) ดังนี้

2.12.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ 543,690 ไร่ หรือร้อยละ 5.53 ของเนื้อที่จังหวัด
ประกอบด้วยตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานี
คมนาคม ถนน ทางรถไฟ โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สถานที่
พักผ่อนหย่อนใจ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน และสนามกอล์ฟ

1) ตัวเมืองและย่านการค้า (U1) มีเนื้อที่ 62,557 ไร่ หรือร้อยละ 0.64 ของเนื้อที่
จังหวัด ประกอบด้วยตัวอำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภอศรีเมืองใหม่ อำเภอโขงเจียม อำเภอเขื่องใน
อำเภอเขมราฐ อำเภอเดชอุดม อำเภอนาจะหลวย อำเภอน้ำยืน อำเภอบุญศรี อำเภอตระการพืชผล
อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอม่วงสามสิบ อำเภวารินชำราบ อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอตาลสุ่ม อำเภอ

โพธิ์ไทร อำเภอสำโรง อำเภอดอนมดแดง อำเภอสิรินธร อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอนาเยีย อำเภอ
นาตาล อำเภอเหล่าเสือโก้ก อำเภอสว่างวีระวงศ์ และอำเภอน้ำขุ่น

2) หมู่บ้าน (U2) มีเนื้อที่ 352,577 ไร่ หรือร้อยละ 3.59 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่
หมู่บ้านบนพื้นราบ มีเนื้อที่ 352,103 ไร่ หรือร้อยละ 3.58 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัย
ของประชาชนซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ และพื้นที่หมู่บ้าน/ที่จัดสรรสร้าง มีเนื้อที่ 474 ไร่
หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

3) สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ (U3) มีเนื้อที่ 90,757 ไร่ หรือร้อยละ 0.92
ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ และสถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ราง
เช่น สถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน และวัดต่าง ๆ มีการขยายตัวของสถานที่ราชการ
โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาหลายแห่งได้ขยายวิทยาเขตมาตั้งในจังหวัดนี้ เช่น มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี วิทยาลัยการอาชีพต่างๆ เป็นต้น

4) สถานีคมนาคม (U4) มีเนื้อที่ 9,031 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่จังหวัด เส้นทาง
คมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ สนามบิน สถานีขนส่ง และถนน เป็นต้น

5) ย่านอุตสาหกรรม (U5) มีเนื้อที่ 19,752 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่
โรงงานอุตสาหกรรม ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร มีเนื้อที่ 15,568 และ 3,738 ไร่ หรือ
ร้อยละ 0.16 และ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด และพื้นที่อุตสาหกรรมร้าง มีเนื้อที่ 446 ไร่ หรือร้อยละ
0.01 ของเนื้อที่จังหวัด

6) สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ (U6) มีเนื้อที่ 8,962 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด
ประกอบด้วยสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สุสาน ป่าช้า สถานีบริการน้ำมัน

7) สนามกอล์ฟ (U7) มีเนื้อที่ 54 ไร่

2.12.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ 6,517,765 ไร่ หรือร้อยละ 66.21 ของเนื้อที่จังหวัด
ประกอบด้วยพื้นที่นา พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชน้ำ
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

1) พื้นที่นา (A1) มีเนื้อที่ 4,650,621 ไร่ หรือร้อยละ 47.27 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่
นาข้าว มีเนื้อที่ 4,552,594 ไร่ หรือร้อยละ 46.27 ของเนื้อที่จังหวัด และนาร้าง มีเนื้อที่ 45,337 ไร่
หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่จังหวัด ปลูกมากในพื้นที่อำเภอเดชอุดม อำเภอพิบูลมังสาหาร และ
อำเภอตระการพืชผล และยังมีการทำนาในพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 49,446 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ของเนื้อที่
จังหวัด พบมากในพื้นที่อำเภอเชิงइन อำเภอวารินชำราบ อำเภอเมืองอุบลราชธานี และอำเภอดอน
มดแดง ส่วนพื้นที่นาอื่นๆยังมีการปลูกพืชตามหลังการทำนาด้วย เช่น ข้าวโพด พริก พืชผัก เป็นต้น
มีเนื้อที่ 3,244 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่จังหวัด

2) พืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 814,257 ไร่ หรือร้อยละ 8.27 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ อ้อย
มันสำปะหลัง ข้าวโพด พริก และพืชไร่อื่น ๆ

(1) มันสำปะหลัง (A204) มีเนื้อที่ 777,617 ไร่ หรือร้อยละ 7.90 ของเนื้อที่
จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอน้ำยืน อำเภอตระการพืชผล อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอศรีเมืองใหม่
และอำเภอโขงเจียม

(2) อ้อย (A203) มีเนื้อที่ 14,032 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอเขมราฐ อำเภอเดชอุดม อำเภอสำโรง และอำเภวารินชำราบ

(3) พริก (A229) มีเนื้อที่ 13,551 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอม่วงสามสิบ อำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภอเดชอุดม อำเภอเหล่าเสือโก้ก และอำเภอเชียงใน

(4) พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ ข้าวโพด ปอแก้ว ปอกระเจา แตงโม มะเขือเทศ และไร่ร้าง มีเนื้อที่ 9,057 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด

3) ไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 942,463 ไร่ หรือร้อยละ 9.58 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก และไม้ยืนต้นอื่น ๆ

(1) ยางพารา (A302) มีเนื้อที่ 832,970 ไร่ หรือร้อยละ 8.47 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายอยู่ทั้งจังหวัด มีพื้นที่ปลูกมากในอำเภอบุณฑริก อำเภอเดชอุดม อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอสิรินธร

(2) ยูคาลิปตัส (A304) มีเนื้อที่ 57,533 ไร่ หรือร้อยละ 0.59 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายอยู่ทั้งจังหวัด โดยนิยมปลูกในพื้นที่แห้งแล้งของจังหวัด มีพื้นที่ปลูกมากที่อำเภอสิรินธร อำเภอเชียงใน และอำเภอม่วงสามสิบ

(3) ปาล์มน้ำมัน (A303) มีเนื้อที่ 45,625 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายอยู่ทั้งจังหวัด มีพื้นที่ปลูกมากในอำเภอนาจะหลวย อำเภอน้ำยืน อำเภอบุณฑริก และอำเภอเดชอุดม

(4) สัก (A305) มีเนื้อที่ 1,845 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายอยู่ทั้งจังหวัด ปลูกมากที่อำเภอทุ่งศรีอุดม อำเภอเดชอุดม อำเภอเขมราฐ อำเภอสิรินธร และอำเภอน้ำยืน

(5) ไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ยืนต้นผสม กระถิน ประดู่ หม่อน ไม้ปลูกเพื่อการค้าหมาก จารูรี ตีนเป็ด กฤษณา ตะกั่ว และไม้ยืนต้นผสมร้าง มีเนื้อที่ 4,490 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่จังหวัด

4) ไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 63,934 ไร่ หรือร้อยละ 0.63 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ มะม่วง พุทรา และไม้ผลอื่น ๆ

(1) มะม่วงหิมพานต์ (A408) มีเนื้อที่ 44,104 ไร่ หรือร้อยละ 0.45 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในอำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอสิรินธร อำเภอโขงเจียม และอำเภอนาจะหลวย

(2) มะม่วง (A407) มีเนื้อที่ 5,550 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่จังหวัด ส่วนใหญ่ปลูกกระจายอยู่ทั้งจังหวัด พบปลูกมากในอำเภอตระการพืชผล อำเภอเขมราฐ และอำเภอสว่างวีระวงศ์

(3) ไม้ผลอื่น ๆ ได้แก่ ไม้ผลผสม ส้ม ทูเรียน เงาะ มะพร้าว ลิ้นจี่ พุทรา น้อยหน่า กัลยัม มะขาม ลำไย ฝรั่ง มะละกอ ขนุน กระท้อน ลางสาด ลองกอง มะนาว มะกอกน้ำ แก้วมังกร ส้มโอ มะปราง มะยงชิด มะไฟ และไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม มีเนื้อที่ 14,280 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่จังหวัด

5) พืชสวน (A5) มีเนื้อที่ 12,507 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย พืชสวนผสม พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ พืชสมุนไพร นาหญ้า หวาย หน่อไม้ฝรั่ง และพืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม

6) พืชไร่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (A7) มีเนื้อที่ 12,458 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่จังหวัด ได้แก่ พืชไร่เลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนร้าง

7) พืชไร่ (A8) มีเนื้อที่ 117 ไร่ ได้แก่ บัว (A803) มีเนื้อที่ 107 ไร่ และกก (A802) มีเนื้อที่ 10 ไร่

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (A9) มีเนื้อที่ 12,740 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วยสถานที่เพาะเลี้ยงปลา (A902) มีเนื้อที่ 12,345 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่จังหวัด สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง (A903) 12 ไร่ และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง (A900) มีเนื้อที่ 383 ไร่

9) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม มีเนื้อที่ 8,668 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่จังหวัด

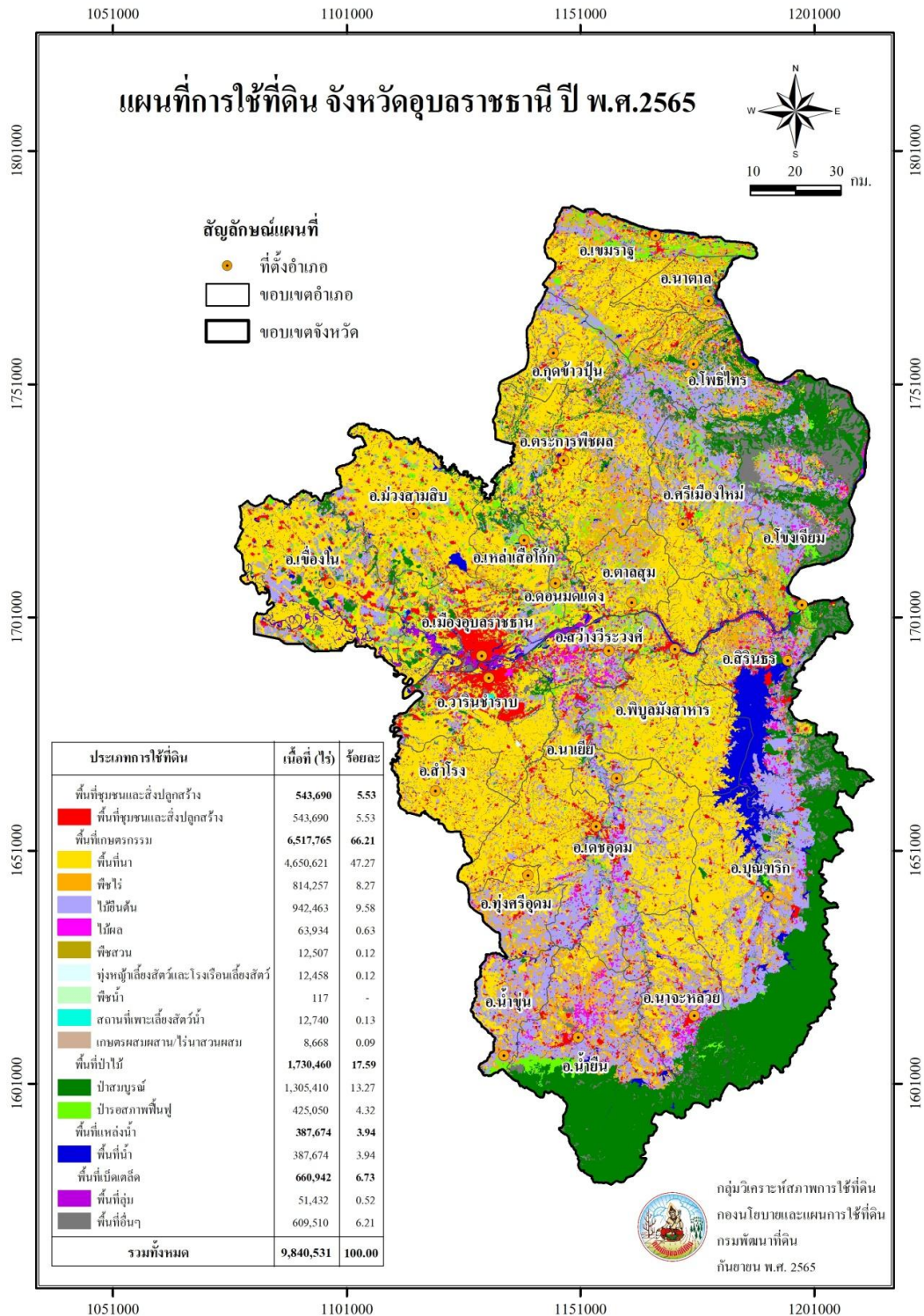
2.12.3 พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 1,730,460 ไร่ หรือร้อยละ 17.59 ของเนื้อที่จังหวัด ประกอบด้วย ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าไม้ผลัดใบรกร้างพื้นที่ฟู ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรกร้างพื้นที่ฟู ป่าปลูกสมบูรณ์ และป่าปลูกรกร้างพื้นที่ฟู ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ มีเนื้อที่ 818,764 ไร่ หรือร้อยละ 8.32 ของเนื้อที่จังหวัด

2.12.4 พื้นที่น้ำ (W) จังหวัดอุบลราชธานีแหล่งน้ำมากมายหลายประเภท กระจายอยู่ทั่วไปทุกอำเภอ มีเนื้อที่ 387,674 ไร่ หรือร้อยละ 3.94 ของเนื้อที่จังหวัด

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ (W1) เช่น แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง และทะเลสาบ มีเนื้อที่ 152,440 ไร่ หรือร้อยละ 1.55 ของเนื้อที่จังหวัด แหล่งน้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำโขง ไหลผ่านอำเภอเขมราฐ อำเภอนาตาล อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอโขงเจียม แม่น้ำมูล ไหลผ่านอำเภวารินชำราบ อำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภอสว่างวีระวงศ์ อำเภอดอนมดแดง อำเภอตาลสุ่ม อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสิรินธร และอำเภอโขงเจียม แม่น้ำชี ไหลผ่านอำเภอเชียงโน และอำเภวารินชำราบ

2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (W2) เช่น อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน มีเนื้อที่ 235,234 ไร่ หรือร้อยละ 2.39 ของเนื้อที่จังหวัด โดยมีเขื่อนสำคัญได้แก่ เขื่อนสิรินธร

2.12.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) ในจังหวัดอุบลราชธานีมีเนื้อที่ 660,942 ไร่ หรือ ร้อยละ 6.73 ของเนื้อที่จังหวัด โดยพบว่าทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ มีเนื้อที่มากที่สุด 309,493 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.15 ของเนื้อที่จังหวัด รองลงมาได้แก่ ที่หินโผล่ มีเนื้อที่ 246,283 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.50 ของเนื้อที่จังหวัด พบมากที่อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอเขมราฐ อำเภอสิรินธร และอำเภอนาตาล นอกจากนั้นพบว่าเป็นที่ลุ่ม เหมือนร้าง เหมือนแระ บ่อลูกรัง บ่อดิน พื้นที่ถม และที่ทิ้งขยะ

ภาพที่ 12 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 12 สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2565

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	543,690	5.53
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	62,557	0.64
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	474	0.01
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	352,103	3.58
U300	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ว่าง	70	-
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	90,687	0.92
U400	สถานีคมนาคมร้าง	46	-
U401	สนามบิน	2,354	0.02
U405	ถนน	6,317	0.06
U406	ทางรถไฟ	314	-
U500	พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	446	0.01
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	15,568	0.16
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	3,738	0.04
U600	สถานที่ร้าง	150	-
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	3,669	0.04
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	1,638	0.02
U603	สุสาน ป่าช้า	3,182	0.03
U605	สถานีบริการน้ำมัน	323	-
U701	สนามกอล์ฟ	54	-
A	พื้นที่เกษตรกรรม	6,517,765	66.21
A1	พื้นที่นา	4,650,621	47.27
A100	นาร้าง	45,337	0.46
A101	นาข้าว	4,552,594	46.27
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	123	-
A101+A229	นาข้าว+พริก	742	0.01
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	2,379	0.03
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	49,446	0.50
A2	พืชไร่	814,257	8.27
A200	ไร่ร้าง	6,777	0.07
A202	ข้าวโพด	1,998	0.02

ตารางที่ 12 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A203	อ้อย	14,032	0.14
A204	มันสำปะหลัง	777,617	7.90
A211	ปอแก้ว ปอกระเจา	82	-
A216	ข้าวไร่	10	-
A220	แตงโม	120	-
A224	มะเขือเทศ	70	-
A229	พริก	13,551	0.14
A3	ไม้ยืนต้น	942,463	9.58
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	2,652	0.03
A301	ไม้ยืนต้นผสม	403	-
A302	ยางพารา	832,970	8.47
A303	ปาล์มน้ำมัน	45,625	0.46
A304	ยูคาลิปตัส	57,533	0.59
A305	สัก	1,845	0.02
A308	กระถิน	22	-
A309	ประดู่	224	-
A314	หม่อน	22	-
A315	ไม้ปลูกเพื่อการค้า	759	0.01
A317	หมาก	21	-
A318	จามจุรี	138	-
A319	ตีนเป็ด	37	-
A322	กฤษณา	111	-
A323	ตะกู่	101	-
A4	ไม้ผล	63,934	0.63
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	618	0.01
A401	ไม้ผลผสม	2,397	0.02
A402	ส้ม	88	-
A405	ทุเรียน	2,118	0.02
A404	เงาะ	1,274	0.01

ตารางที่ 12 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A405	มะพร้าว	339	-
A406	ลิ้นจี่	94	-
A407	มะม่วง	5,550	0.06
A408	มะม่วงหิมพานต์	44,104	0.45
A409	พุทรา	124	-
A410	น้อยหน่า	194	-
A411	กล้วย	1,183	0.01
A412	มะขาม	2,401	0.02
A413	ลำไย	1,601	0.02
A414	ฝรั่ง	78	-
A415	มะละกอ	288	-
A416	ขนุน	66	-
A417	กระท้อน	30	-
A420	กลางสาด ลองกอง	5	-
A422	มะนาว	275	-
A425	มะกอกน้ำ	115	-
A426	แก้วมังกร	788	0.01
A427	ส้มโอ	102	-
A429	มะปราง มะยงชิด	89	-
A430	มะไฟ	13	-
A5	พืชสวน	12,507	0.12
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	29	-
A501	พืชสวนผสม	63	-
A502	พืชผัก	11,118	0.11
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	1,183	0.01
A509	พืชสมุนไพร	25	-
A510	นาหญ้า	38	-
A511	หวาย	23	-
A514	หน่อไม้ฝรั่ง	28	-

ตารางที่ 12 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	12,458	0.12
A700	โรงเรือนร้าง	352	-
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	3,990	0.04
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	2,079	0.02
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	5,071	0.05
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	966	0.01
A8	พืชน้ำ	117	-
A802	กก	10	-
A803	บัว	107	-
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	12,740	0.13
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	383	-
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	12,345	0.13
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	12	-
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	8,668	0.09
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	8,668	0.09
F	พื้นที่ป่าไม้	1,730,460	17.59
F100	ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	13,431	0.14
F101	ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์	818,764	8.32
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	411,602	4.18
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	461,105	4.69
F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	17	-
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	25,541	0.26
W	พื้นที่น้ำ	387,674	3.94
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	118,395	1.20
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	34,045	0.35
W201	อ่างเก็บน้ำ	205,855	2.09
W202	บ่อน้ำในไร่นา	25,773	0.23
W203	คลองชลประทาน	6,606	0.07

ตารางที่ 12 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	660,942	6.73
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	36,551	0.37
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	309,493	3.15
M201	พื้นที่ลุ่ม	51,432	0.52
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	2,550	0.03
M301	เหมืองแร่	3,290	0.03
M302	บ่อลูกรัง	946	0.01
M303	บ่อทราย	1,958	0.02
M304	บ่อดิน	3,410	0.04
M403	ที่หินโผล่	246,283	2.50
M405	พื้นที่ถม	4,433	0.05
M601	หาดทราย	15	-
M701	ที่ทิ้งขยะ	581	0.01
รวมทั้งหมด		9,840,531	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน
 กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 3

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแผนที่การใช้ที่ดินปี พ.ศ. 2565

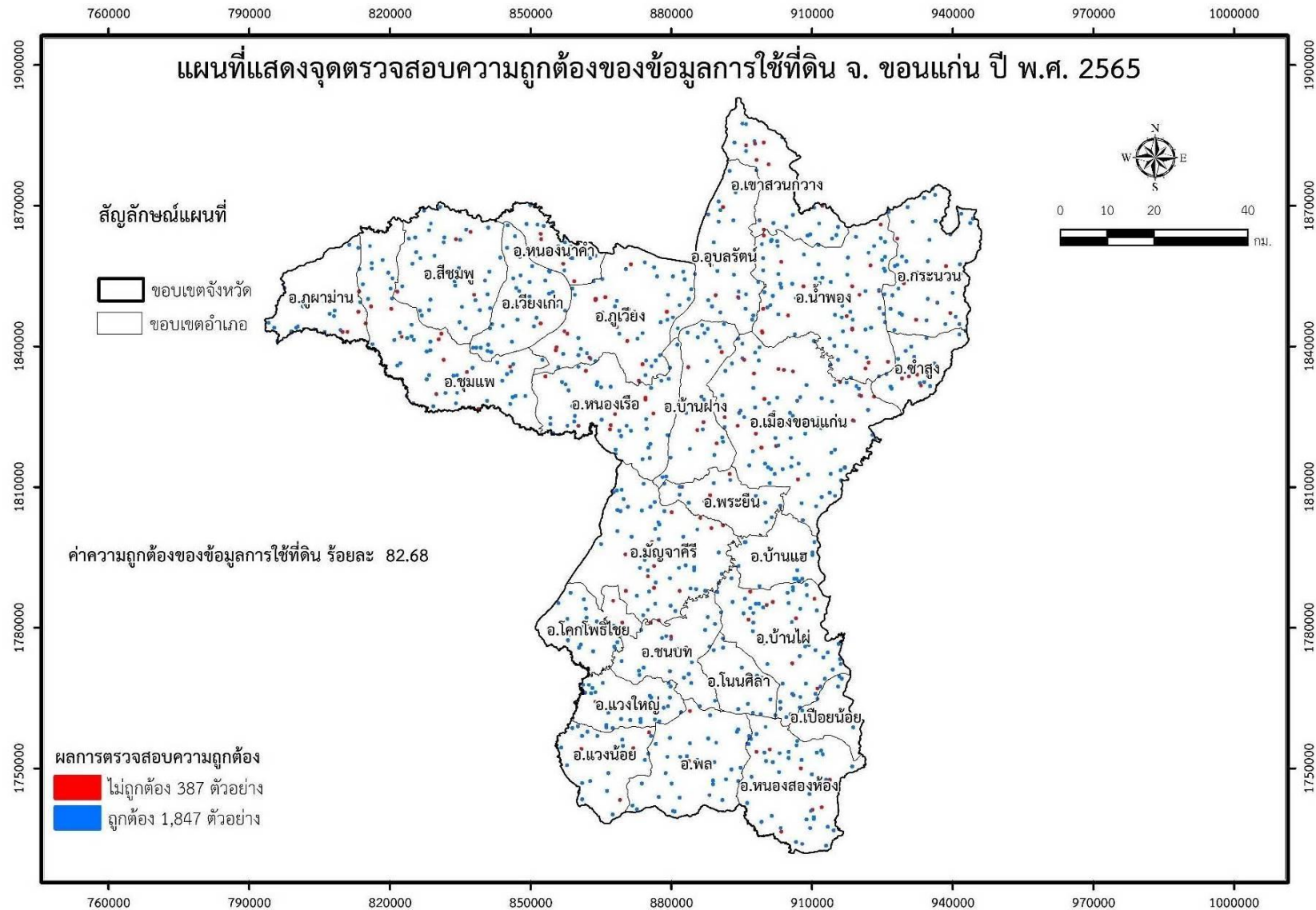
การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแผนที่การใช้ที่ดินระดับ 2 รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 12 จังหวัด โดยการสุ่มตัวอย่าง ร่วมกับตรวจสอบภาคสนาม โดยผลที่ได้เป็นดังนี้ รายละเอียดดังภาพที่ 13 - 42

1. จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 2,234 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 10,008 ไร่ ถูกต้อง 1,847 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 9,155 ไร่ ไม่ถูกต้อง 387 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 853 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 82.68
2. จังหวัดชัยภูมิ มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 1,749 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 8,520 ไร่ ถูกต้อง 1,555 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 8,132 ไร่ ไม่ถูกต้อง 194 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 388 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 88.91
3. จังหวัดนครพนม มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 8,656 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 35,226 ไร่ ถูกต้อง 8,414 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 34,547 ไร่ ไม่ถูกต้อง 242 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 679 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 97.20
4. จังหวัดบุรีรัมย์ มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 2,048 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 6,558 ไร่ ถูกต้อง 1,947 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 6,407 ไร่ ไม่ถูกต้อง 101 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 151 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 95.07
5. จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 972 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 4,747 ไร่ ถูกต้อง 944 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 4,665 ไร่ ไม่ถูกต้อง 28 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 82 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 97.12
6. จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 566 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 3,289 ไร่ ถูกต้อง 528 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 3,160 ไร่ ไม่ถูกต้อง 38 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 129 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 93.29
7. จังหวัดเลย มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 3,034 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 13,414 ไร่ ถูกต้อง 2,896 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 12,988 ไร่ ไม่ถูกต้อง 138 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 426 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 95.45
8. จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 1,249 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 4,476 ไร่ ถูกต้อง 1,154 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 4,272 ไร่ ไม่ถูกต้อง 95 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 204 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 92.39
9. จังหวัดสกลนคร มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 2,681 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 10,994 ไร่ ถูกต้อง 2,370 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 10,373 ไร่ ไม่ถูกต้อง 311 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 621 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 88.40

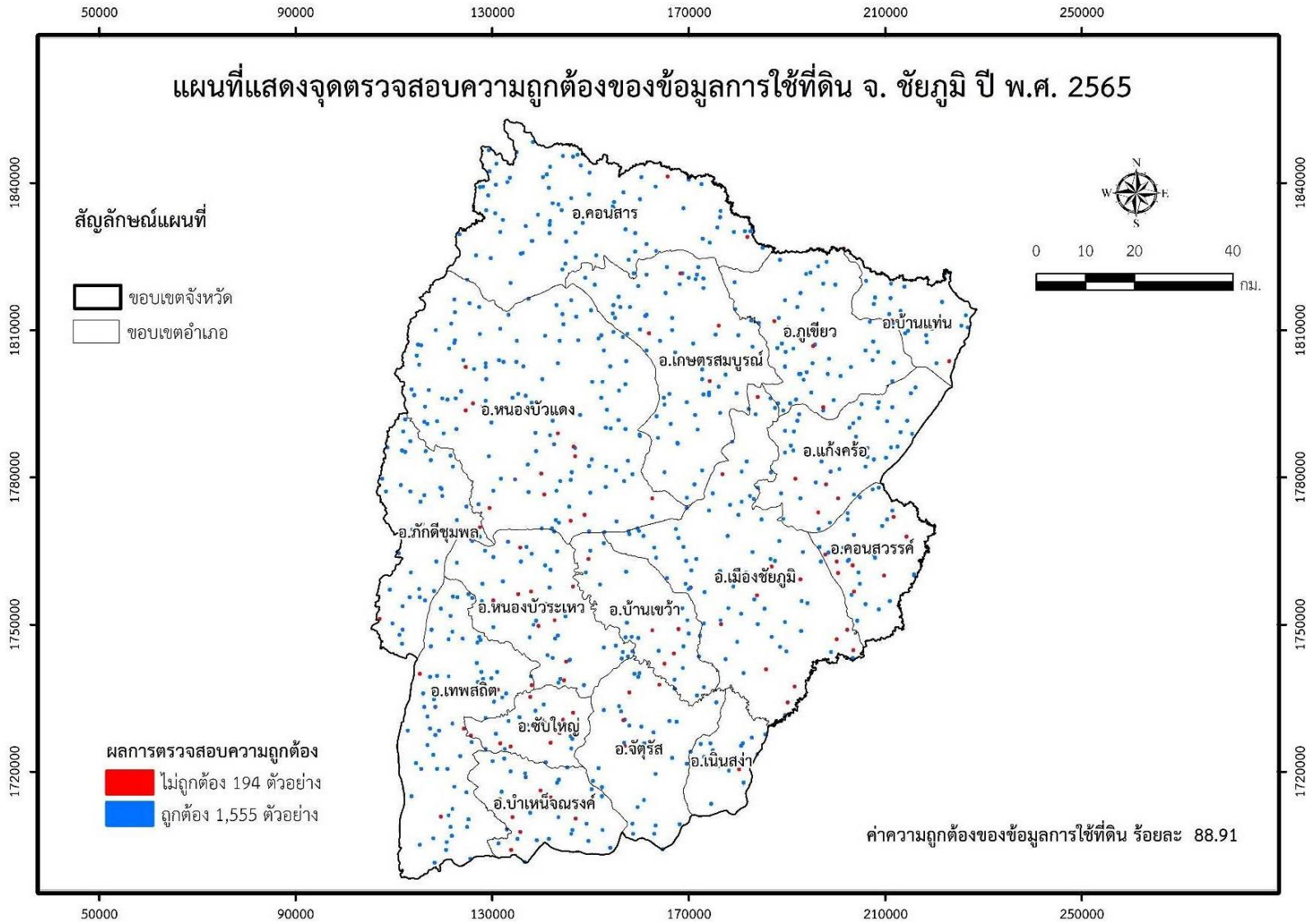
10.จังหวัดสุรินทร์ มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 2,586 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 11,987 ไร่ ถูกต้อง 2,456 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 11,696 ไร่ ไม่ถูกต้อง 130 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 291 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 94.97

11.จังหวัดอุดรธานี มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 2,929 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 12,676 ไร่ ถูกต้อง 2,633 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 11,586 ไร่ ไม่ถูกต้อง 296 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 1,090 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 89.89

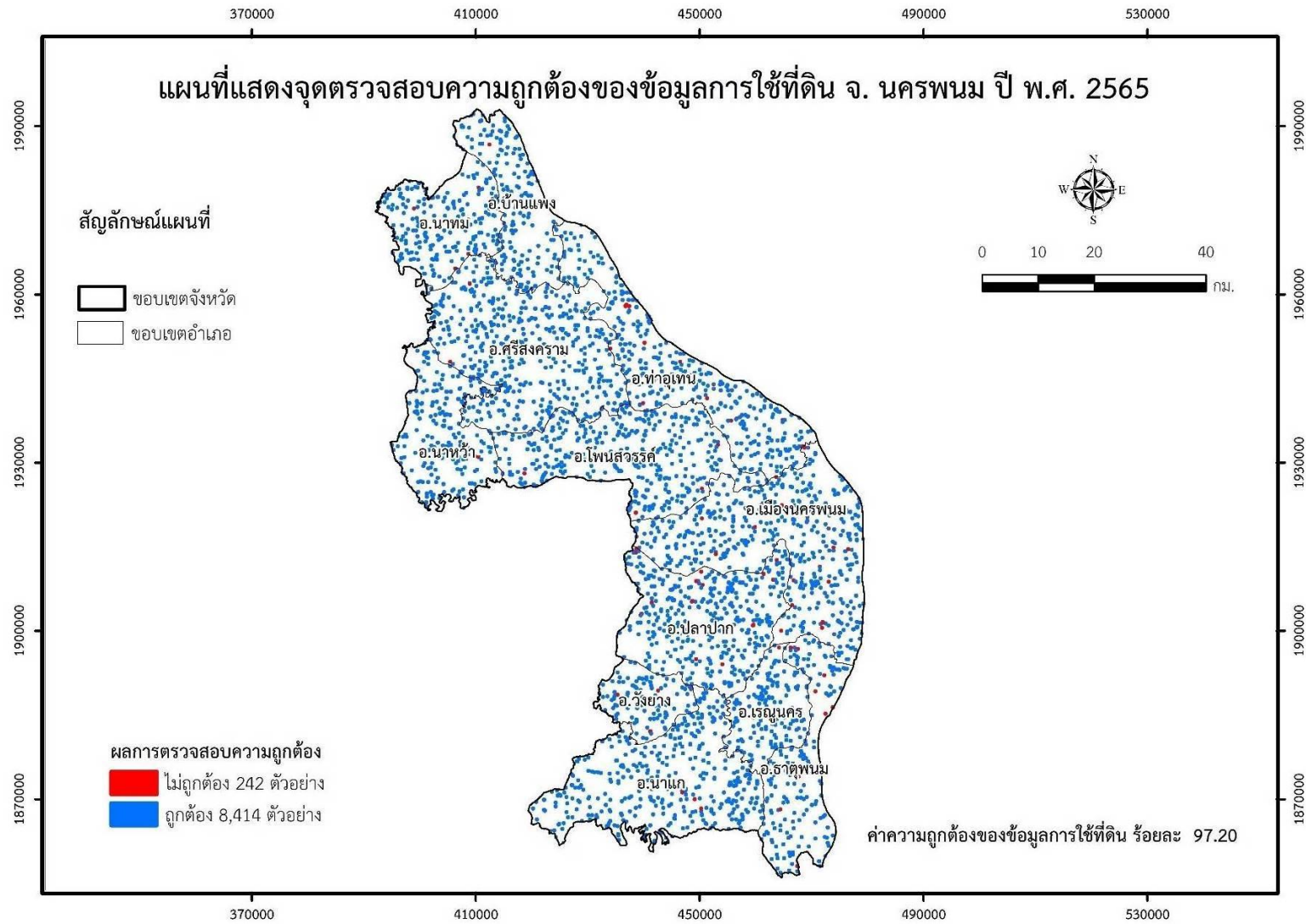
12.จังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบทั้งสิ้น 2,553 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 11,535 ไร่ ถูกต้อง 2,165 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 10,890 ไร่ ไม่ถูกต้อง 388 ตัวอย่าง คิดเป็นเนื้อที่ 645 ไร่ คิดเป็นค่าความถูกต้องตามจำนวนตัวอย่างที่ทำการตรวจสอบร้อยละ 84.80

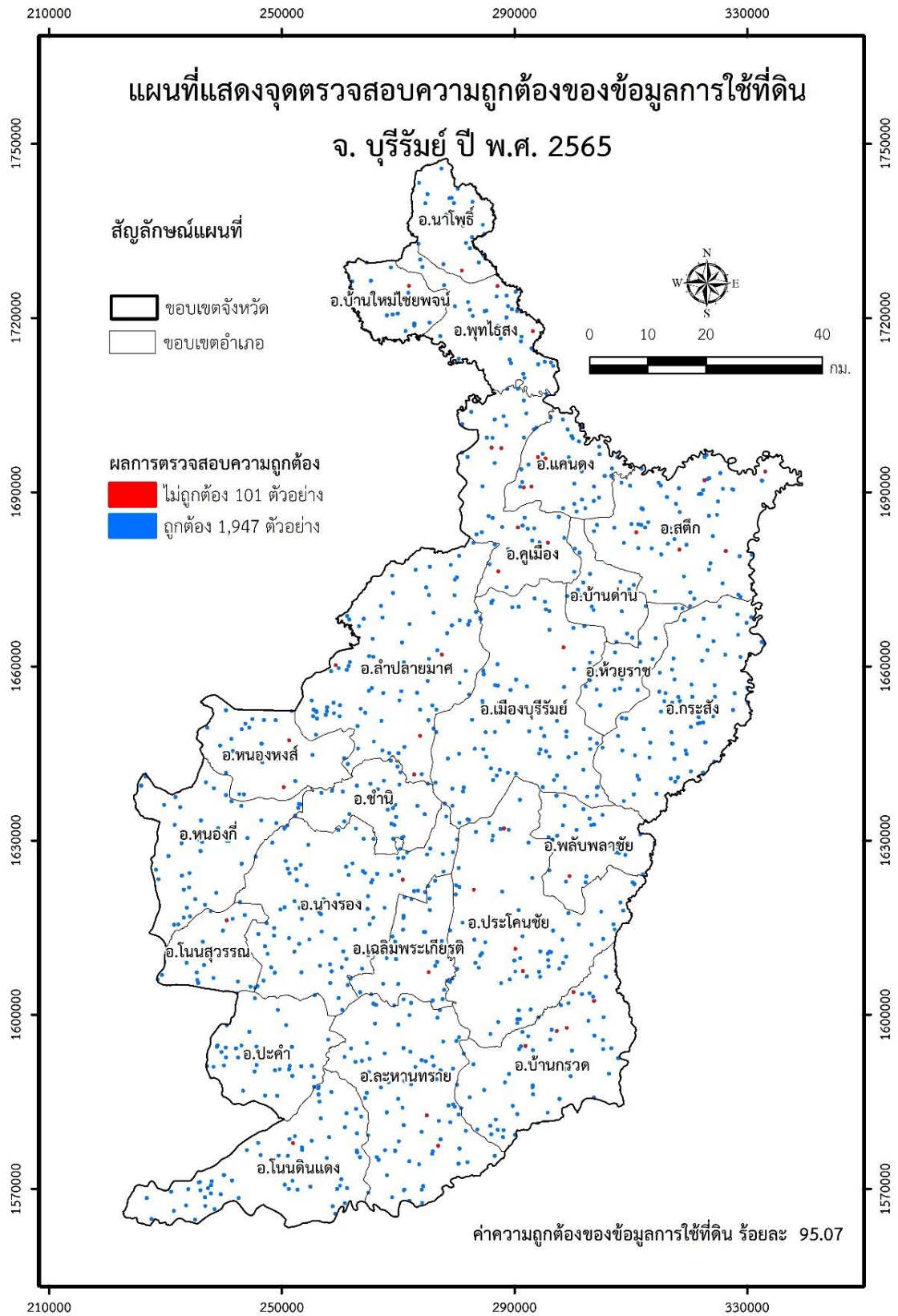
ภาพที่ 13 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2565

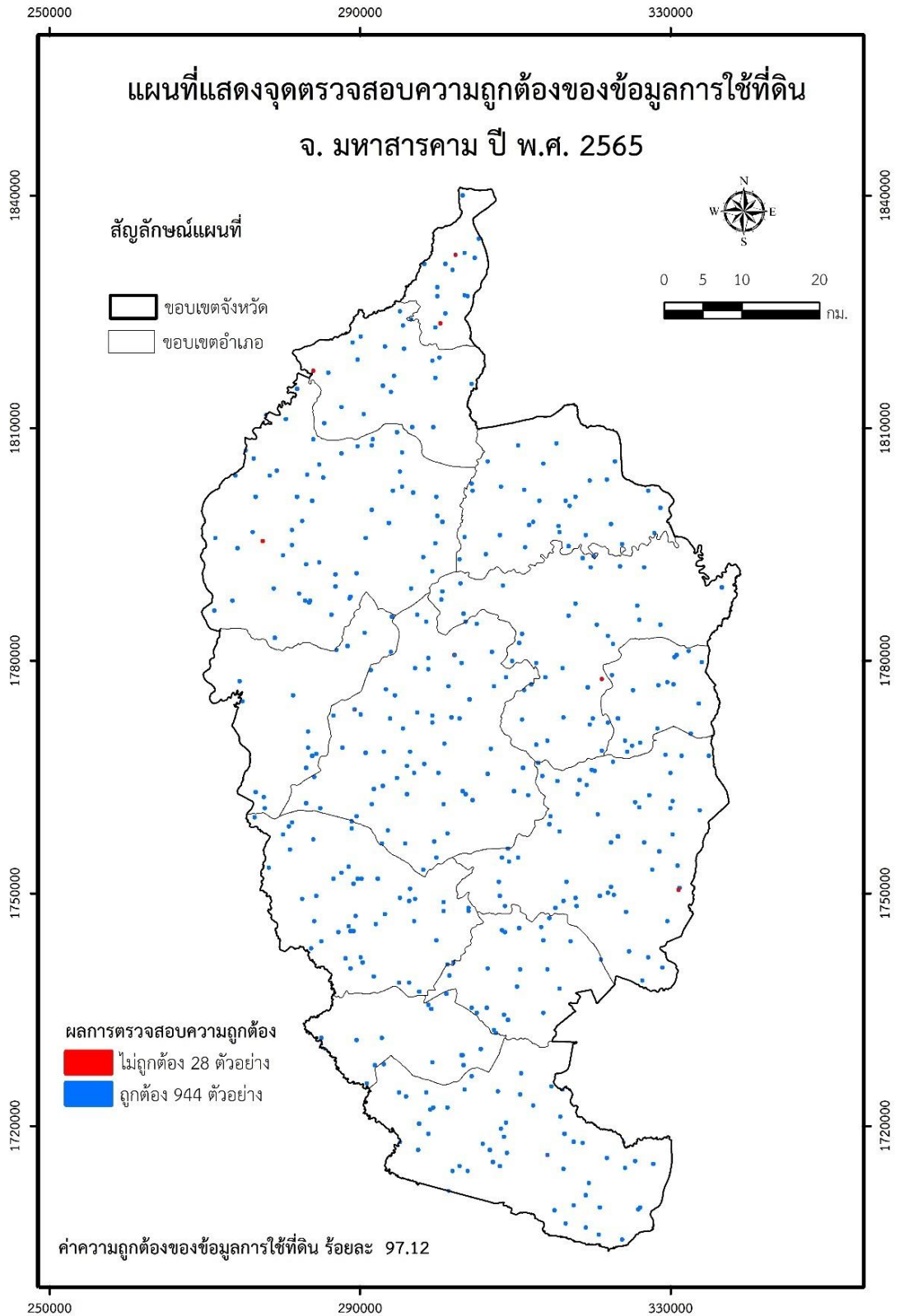
ภาพที่ 14 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดชัยภูมิ ปี พ.ศ. 2565

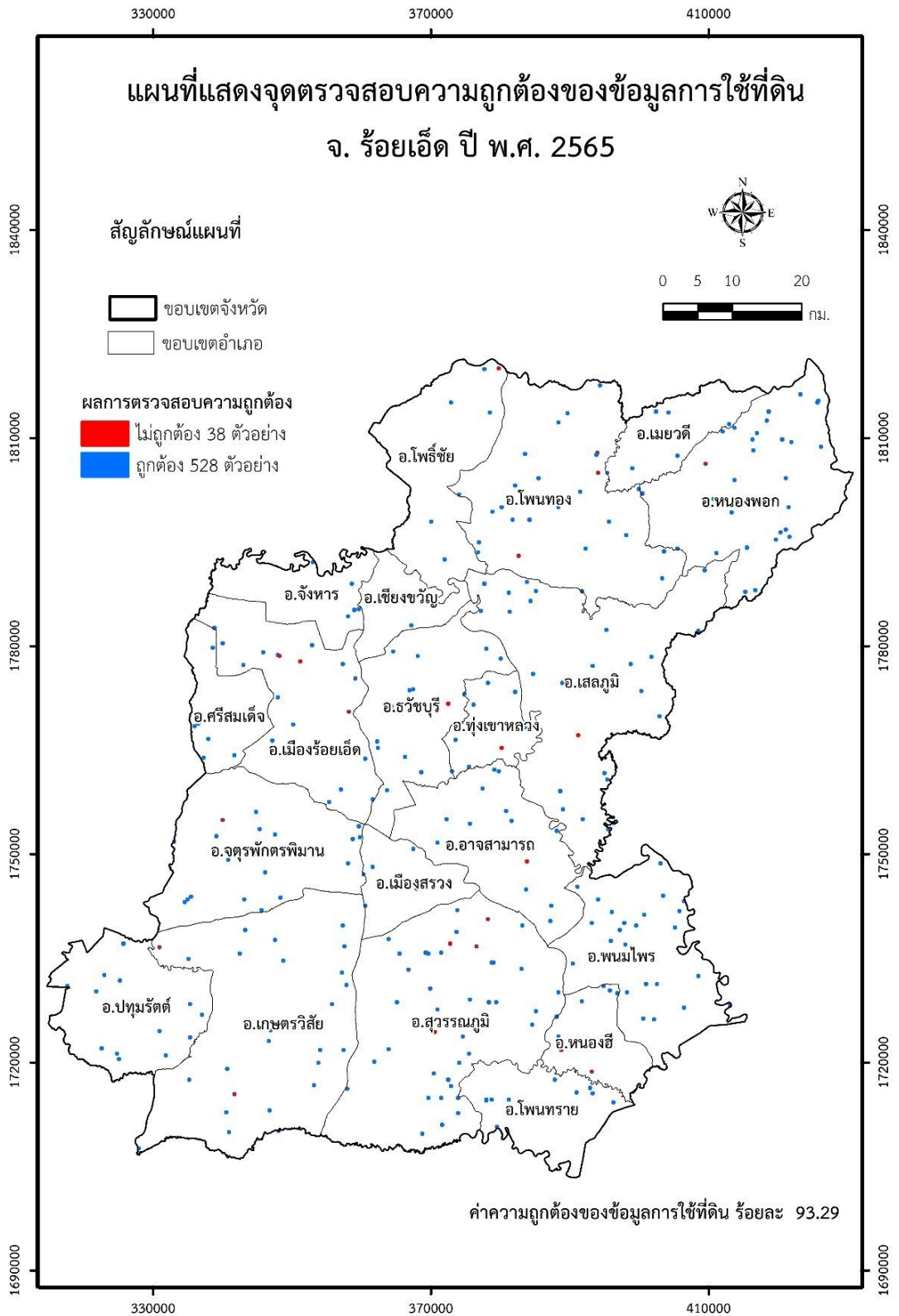
ภาพที่ 15 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2565

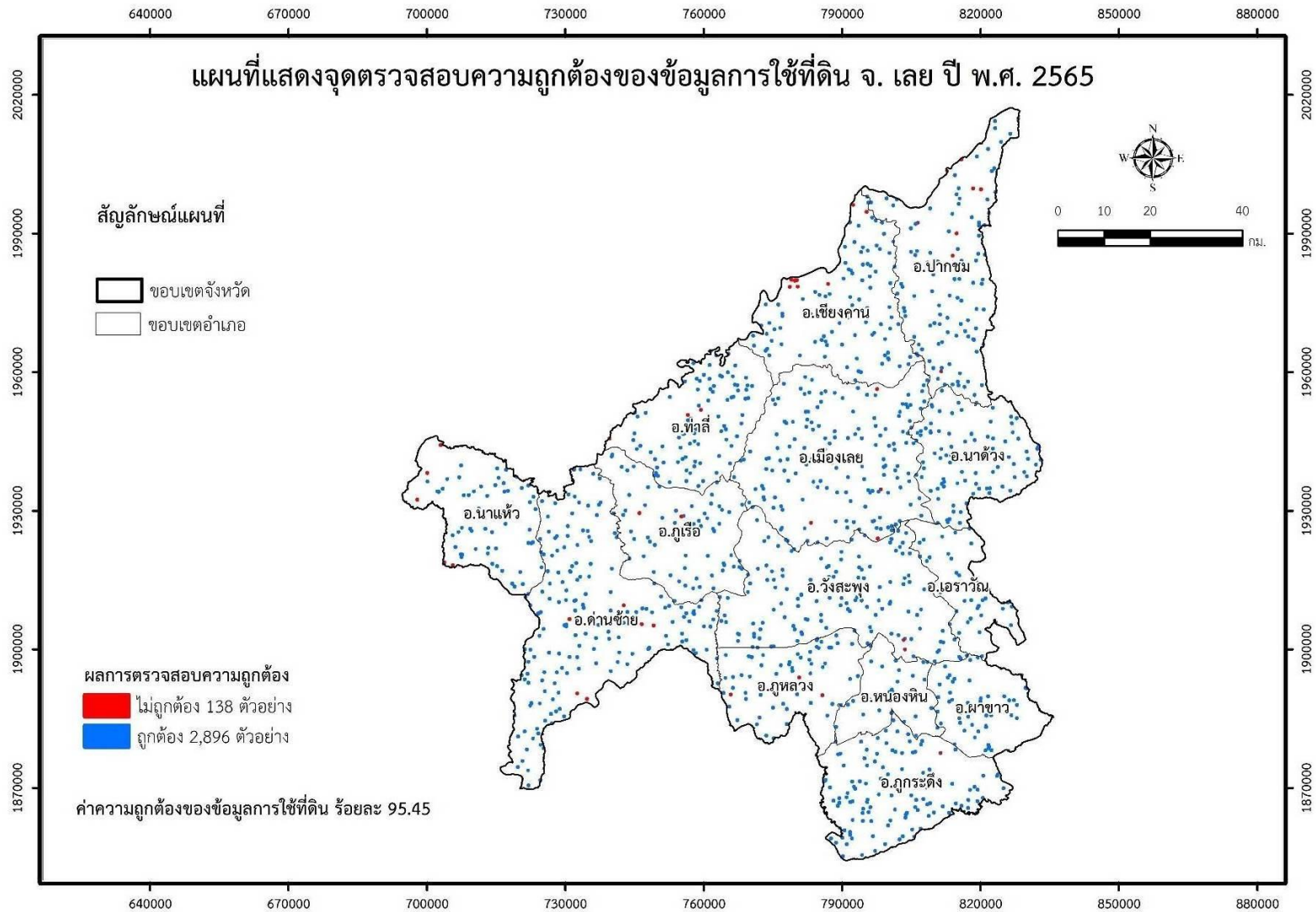
ภาพที่ 16 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2565

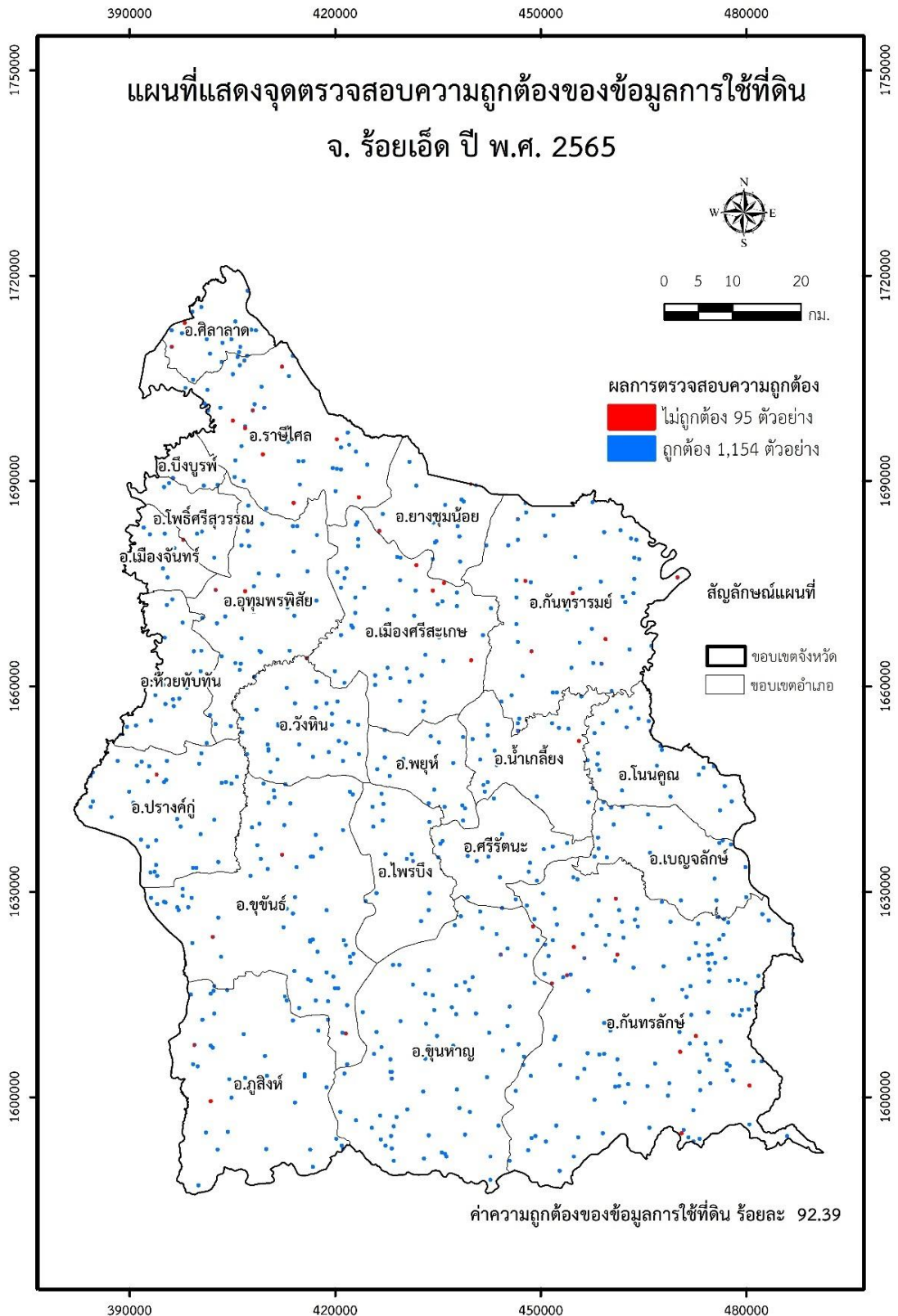
ภาพที่ 17 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2565

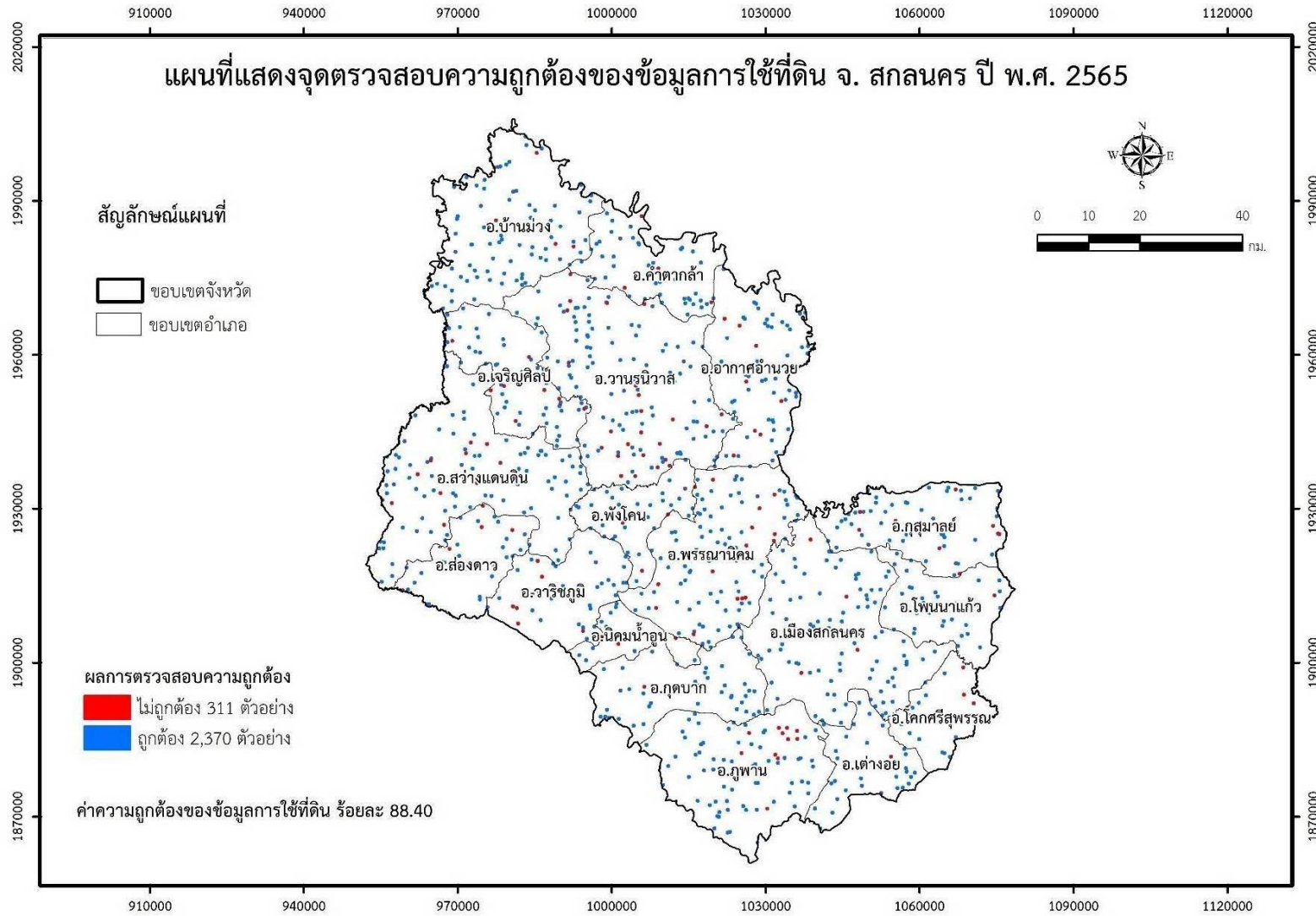
ภาพที่ 18 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. 2565

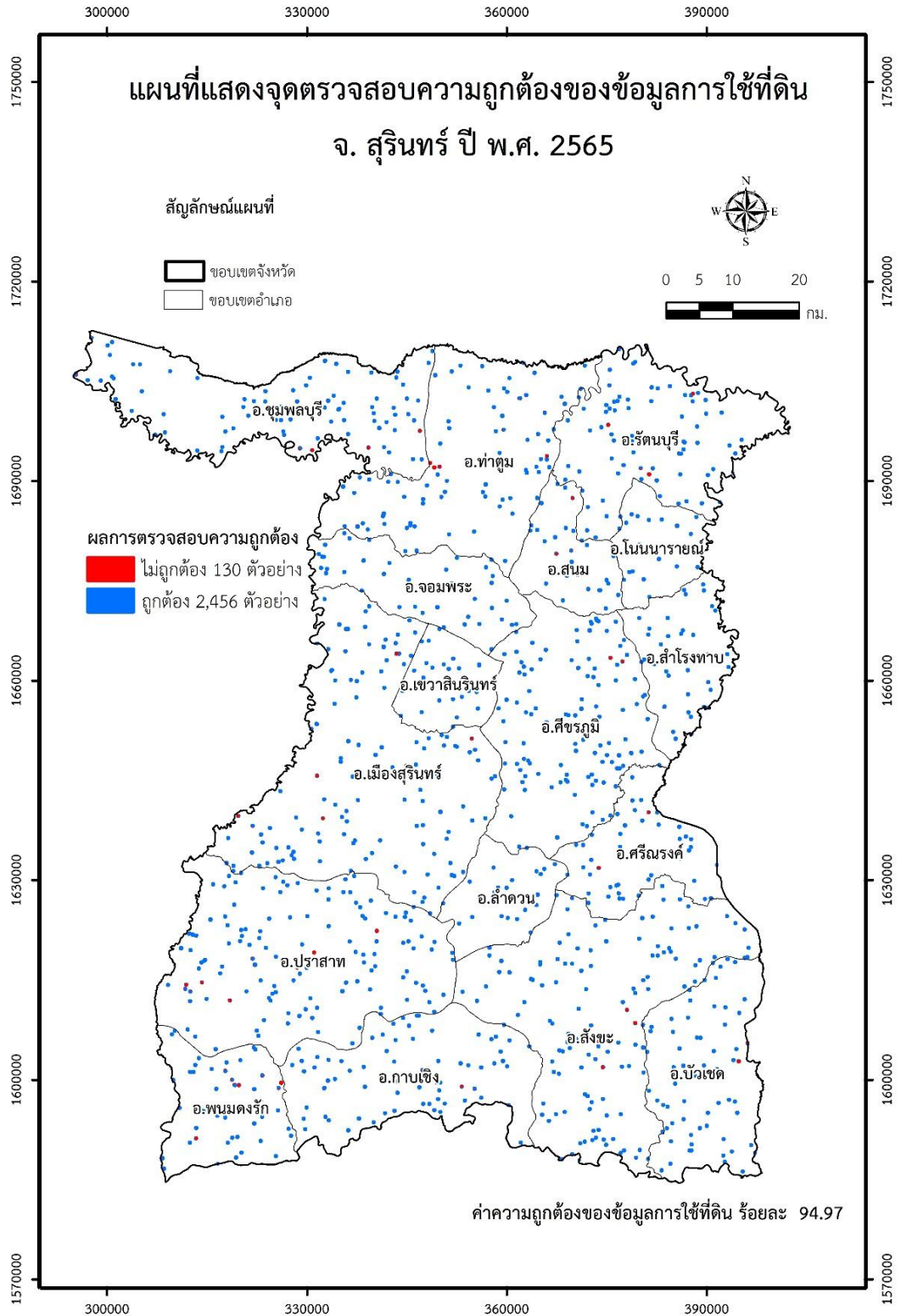
ภาพที่ 19 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2565

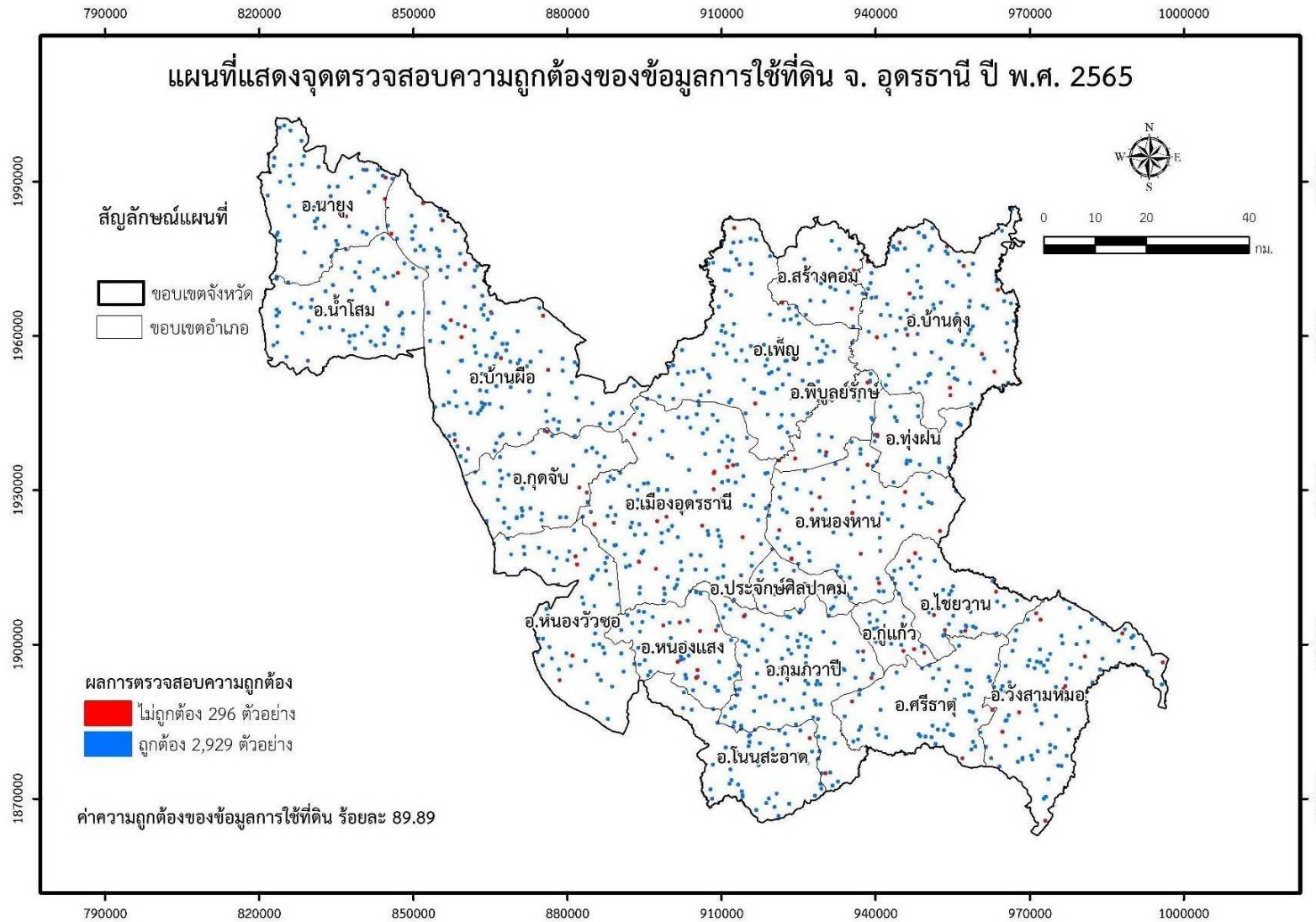
ภาพที่ 20 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2565

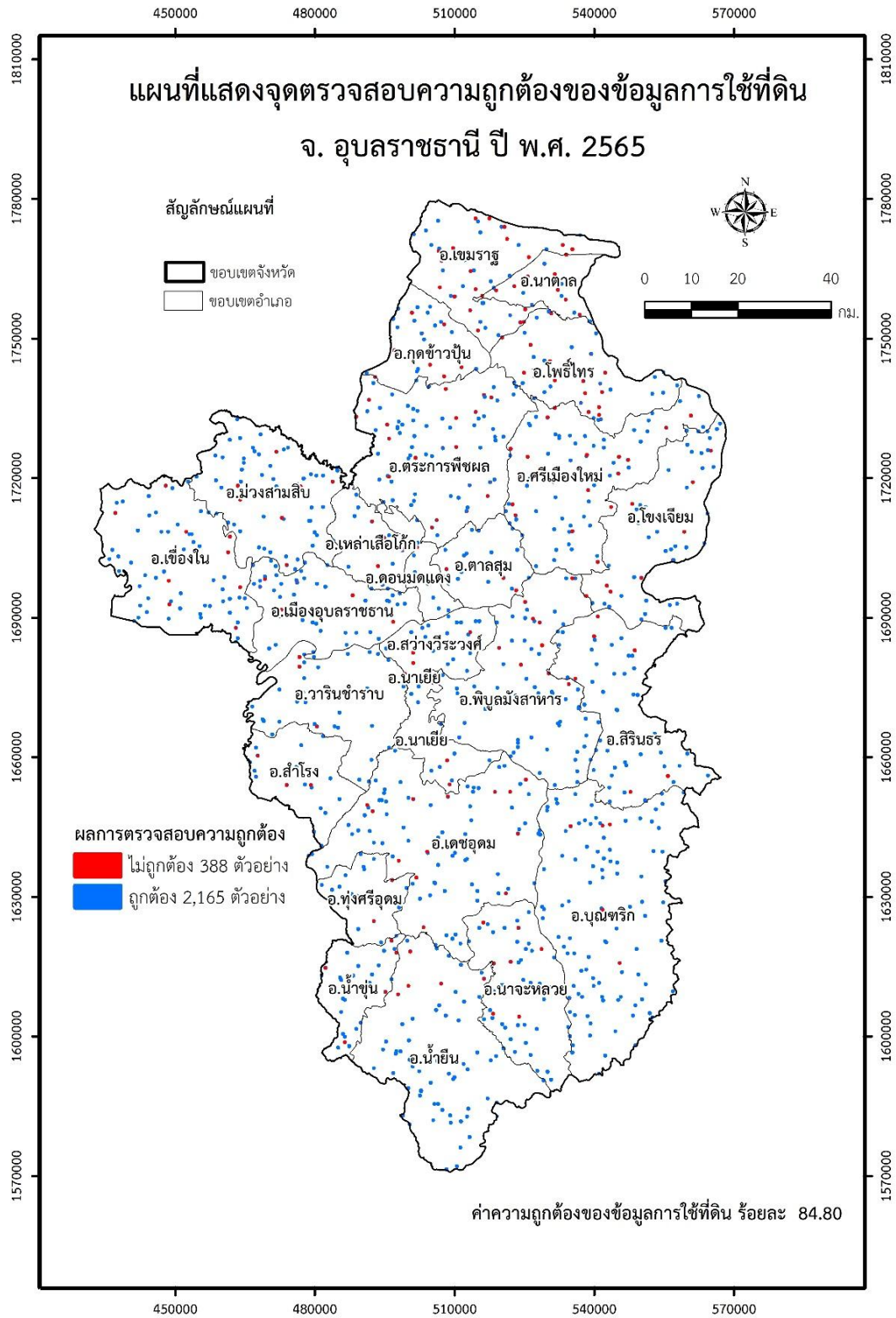
ภาพที่ 21 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2565

ภาพที่ 22 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2565

ภาพที่ 23 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดอุตรดิตถ์ ปี พ.ศ. 2565

ภาพที่ 24 แสดงจุดตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการใช้ที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2565

ภาพที่ 25 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2565 แสดงพื้นที่ปลูกพืชไร่ร่วมกับไม้ผล (A3) จังหวัดขอนแก่น

ภาพที่ 26 พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังร่วมกับมะม่วง จังหวัดขอนแก่น ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2565

ภาพที่ 27 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล (A4) จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ 28 พื้นที่ปลูกอินทผลาล์ม จังหวัดชัยภูมิ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2565

ภาพที่ 29 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2563 แสดงพื้นที่ปลูกพืชสวน (A5) จังหวัดนครพนม

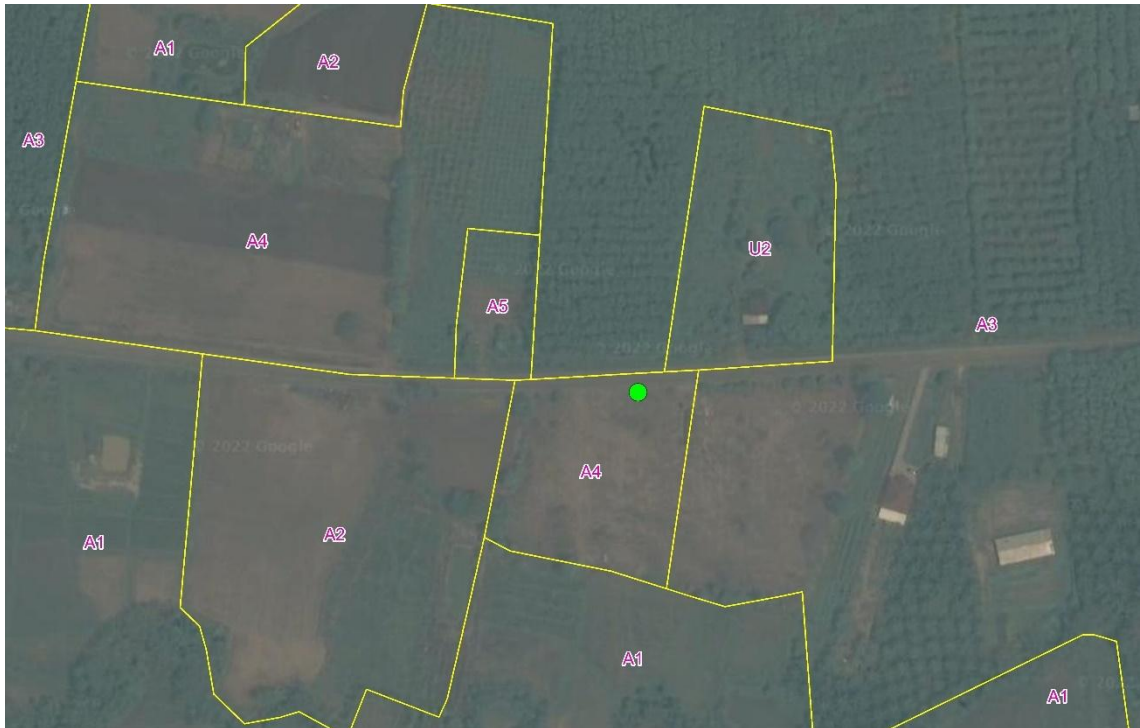
ภาพที่ 30 พื้นที่ปลูกพืชผัก จังหวัดนครพนม ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2565

ภาพที่ 31 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2562 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล (A4) จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 32 พื้นที่ปลูกฝรั่ง จังหวัดบุรีรัมย์ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2565

ภาพที่ 33 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2565 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล จังหวัดเลย

ภาพที่ 34 พื้นที่ปลูกมะพร้าว จังหวัดเลย ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2565

ภาพที่ 35 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ปลูกพืชสวน (A5) จังหวัดสกลนคร

ภาพที่ 36 พื้นที่ปลูกกระท่อม จังหวัดสกลนคร ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2565

ภาพที่ 37 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2562 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ผล (A4) จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพที่ 38 พื้นที่ปลูกโกโก้และทุเรียน จังหวัดศรีสะเกษ ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

ภาพที่ 39 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ปลูกพืชไร่ (A2) จังหวัดอุดรธานี

ภาพที่ 40 พื้นที่ปลูกกัญชา จังหวัดอุดรธานี ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2565

ภาพที่ 41 ข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูงจาก Google earth บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2564 แสดงพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น (A3) จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ 42 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ร้าง) จังหวัดอุบลราชธานี ณ ตำแหน่งตัวอย่าง บันทึกข้อมูลเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2565

ภาคผนวก

ตารางผนวกที่ 1 การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Classification)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2		ระดับ/Level 3				
U พื้นที่ชุมชน และ สิ่งปลูก Urban and	U1	ตัวเมืองและย่าน	U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	City, Town, Commercial		
		การค้า					
	U2	หมู่บ้าน village	U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	Abandoned village		
			U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	Thai village		
			U202	หมู่บ้านชาวไทยภูเขา	Hill tribe village		
			U203	หมู่บ้านชาวเล	Moken village		
			U300	สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ	Abandoned institutional land		
	U3	สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ Institutional land	U301	สถานที่ราชการ และสถาบันต่าง ๆ ร้าง	Institutional land		
			U4	สถานีคมนาคม Transportation, Communication and Utility	U400	สถานีคมนาคมร้าง	Abandoned communication and utility
					U401	สนามบิน	Airport
					U402	สถานีรถไฟ	Railway station
					U403	สถานีขนส่ง	Bus station
					U404	ท่าเรือ	Harbor
					U405	ถนน	Road
			*U406	ทางรถไฟ	Railway		
			U5	พื้นที่อุตสาหกรรม Industrial land	U500	โรงงานอุตสาหกรรมร้าง	Abandoned factory
					U501	นิคมอุตสาหกรรม	Industrial estate
	U502	โรงงานอุตสาหกรรม			Factory		
	U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อ ทางการเกษตร			Agricultural product trading centers		
	U6	สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ Other built-up land	U600	สถานที่ร้าง	Abandoned area		
			U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	Recreation area		
			U602	รีสอร์ท, โรงแรม, เกสต์เฮ้าส์	Resort, Hotel, Guesthouse		
					U603	สุสาน, ป่าช้า	Cemetery
			U604	ศูนย์อพยพ	Refugee camp		
			U605	สถานีบริการน้ำมัน	Gasoline Station		
			U7	สนามกอล์ฟ	U700	สนามกอล์ฟร้าง	Abandoned golf course
	U701	สนามกอล์ฟ			Golf course		

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2		ระดับ/Level 3		
A พื้นที่ เกษตรกรรม Agricultural land	A1	พื้นที่นา	A100	นาร้าง	Abandoned paddy field
		Paddy field	A101	นาข้าว	Actived paddy field
	A2	พืชไร่ Field crop	A200	ไร่ร้าง	Abandoned field crop
			A201	พืชไร่ผสม	Mixed field crop
			A202	ข้าวโพด	Corn
			A203	อ้อย	Sugarcane
			A204	มันสำปะหลัง	Cassava
			A205	สับปะรด	Pineapple
			A206	ยาสูบ	Tobacco
			A207	ฝ้าย	Cotton
			A208	ถั่วเขียว	Mungbean
			A209	ถั่วเหลือง	Soybean
			A210	ถั่วลิสง	Peanut
			A211	ปอแก้ว ปอกระเจา	Kenaf, Jute
			A212	ถั่วดำ ถั่วแดง	Black bean, Red bean
			A213	ข้าวฟ่าง	Sorghum
			A214	ละหุ่ง	Castor bean
			A215	งา	Sesame
			A216	ข้าวไร่	Upland rice
			A217	มันฝรั่ง	Potato
			A218	มันแกว	Jam potato
			A219	มันเทศ	Sweet potato
			A220	แตงโม	Watermelon
			A221	ลูกเดือย	Millet
			A222	ขิง	Ginger
			A223	กะหล่ำปลี	Cabbage
			A224	มะเขือเทศ	Tomato
			A225	ว่านหางจระเข้	Aloe Vera
			A226	ปานศรณารายณ์	Agave
			A227	ปอสา	Paper mulberry
A228	ทานตะวัน	Sunflower			
A229	พริก	Chili			
A230	ข้าวสาลี	Wheat			

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2	ระดับ/Level 3		
	A3 ไม้ยืนต้น Perennial	A231	ข้าวบาร์เลย์	Barley
		A232	ข้าวไรย์	Rye
		A233	ฝิ่น	Opium
		A234	กัญชา กัญชง	Marihuana, Hemp
		A235	กระเจี๊ยบแดง	Roselle
		A236	เผือก	Taro
		A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	Abandoned perennial
		A301	ไม้ยืนต้นผสม	Mixed perennial
		A302	ยางพารา	Para rubber
		A303	ปาล์มน้ำมัน	Oil palm
		A304	ยูคาลิปตัส	Eucalyptus
		A305	สัก	Teak
		A306	สะเดา	Magosa
		A307	สนประดิพัทธ์	Casuarina
		A308	กระถินบ้าน	Acacia
		A309	ประดู่	Pterocarpus sp.
		A310	ซ้อ	Gmelwa sp.
		A311	ไม้ชายเลน	Mangrove
		A312	กาแฟ	Coffee
		A313	ชา	Tea
	A314	หม่อน	Mulberry	
	A315	ไผ่ (ไผ่ตง ไผ่หวาน ปลูกลงเพื่อการค้า)	Bamboo	
	A316	นุ่น	Kapok	
	A317	หมาก	Betel palm	
	A318	จามจุรี	Rain tree	
	A319	ตีนเป็ด	White cheesewood	
	A320	เปล้า	Croton sp.	
	A321	ยมหอม	Indian mahogany	
	A322	กฤษณา	Agalloch	
	A323	ตะกั่ว	New Guinea labula	
	A4 ไม้ผล Orchard	A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	Abandoned orchard
		A401	ไม้ผลผสม	Mixed orchard

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2	ระดับ/Level 3		
		A402	ส้ม	Orange
		A403	ทุเรียน	Durian
		A404	เงาะ	Rambutan
		A405	มะพร้าว	Coconut
		A406	ลิ้นจี่	Litchi
		A407	มะม่วง	Mango
		A408	มะม่วงหิมพานต์	Cashew
		A409	พุทรา	Jujube
		A410	น้อยหน่า	Custard apple
		A411	กล้วย	Banana
		A412	มะขาม	Tamarind
		A413	ลำไย	Longan
		A414	ฝรั่ง	Guava
		A415	มะละกอ	Papaya
		A416	ขนุน	Jack fruit
		A417	กระท้อน	Santol
		A418	ชมพู	Rose apple
		A419	มังคุด	Mangosteen
		A420	กลางสาด ลองกอง	Langsat
		A421	ระกำ สละ	Rakum, Sala
		A422	มะนาว	Lime
		A423	ไม้ผลเมืองหนาว	Sub-tropical fruit
		A424	มะขามเทศ	Manila tamarind
		A425	มะกอกน้ำ มะกอกฝรั่ง	Elaeocarpaceae
		A426	แก้วมังกร	Dragon fruit
		A427	ส้มโอ	Pomelo
		A428	ละมุด	Sapodilla
		A429	มะปราง มะยงชิด	Plummango
		A430	มะไฟ	Burmese grape
		A431	ทับทิม	Pomegranate
	A5	A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	Abandoned horticulture
		A501	พืชสวนผสม	Mixed horticulture
		A502	พืชผัก	Truck crop
		A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	Floricultural/Ornamental plant

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2	ระดับ/Level 3		
	A6 ไร่หมุนเวียน Swidden cultivation	A504	องุ่น	Vine
		A505	พริกไทย	Pepper
		A506	สตรอเบอรี่	Strawberry
		A507	เสาวรส	Passion fruit
		A508	แรสเบอรี่	Raspberry
		A509	พืชสมุนไพร	Herbs
		A510	นาหญ้า	Grass plantation
		A511	หวาย	Rattan
		A512	แคนตาลูป	Cantaloupe
		A513	กระเจี๊ยบเขียว	Okra
		A514	หน่อไม้ฝรั่ง	Asparagus
		A515	เห็ด	Mushroom
		A600	ไร่ร้าง	Bush fallow
		A601	พืชไร่ผสม (ไร่หมุนเวียน)	Mixed field crop (Shifting cultivation)
		A602	ข้าวโพด(ไร่หมุนเวียน)	Corn (Shifting cultivation)
		A603	อ้อย (ไร่หมุนเวียน)	Sugarcane (Shifting cultivation)
		A604	มันสำปะหลัง (ไร่หมุนเวียน)	Cassava (Shifting cultivation)
		A605	สับปะรด (ไร่หมุนเวียน)	Pineapple (Shifting cultivation)
		A606	ยาสูบ(ไร่หมุนเวียน)	Tobacco (Shifting cultivation)
		A607	ฝ้าย(ไร่หมุนเวียน)	Cotton (Shifting cultivation)
	A608	ถั่วเขียว (ไร่หมุนเวียน)	Mungbean (Shifting cultivation)	
	A609	ถั่วเหลือง (ไร่หมุนเวียน)	Soybean (Shifting cultivation)	
	A610	ถั่วลิสง(ไร่หมุนเวียน)	Peanut (Shifting cultivation)	
	A611	ปอแก้ว ปอกระเจา (ไร่หมุนเวียน)	Kenaf, Jute (Shifting cultivation)	
	A612	ถั่วดำ ถั่วแดง (ไร่หมุนเวียน)	Black bean, Red bean (Shifting cultivation)	
	A613	ข้าวฟ่าง (ไร่หมุนเวียน)	Sorghum (Shifting cultivation)	

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2	ระดับ/Level 3		
		A614	ละหุ่ง (ไร่หมุนเวียน)	Castor bean (Shifting cultivation)
		A615	งา (ไร่หมุนเวียน)	Sesame (Shifting cultivation)
		A616	ข้าวไร่ (ไร่หมุนเวียน)	Upland rice (Shifting cultivation)
		A617	มันฝรั่ง (ไร่หมุนเวียน)	Potato (Shifting cultivation)
		A618	มันแกว (ไร่หมุนเวียน)	Jam potato (Shifting cultivation)
		A619	มันเทศ (ไร่หมุนเวียน)	Sweet potato (Shifting cultivation)
		A620	แตงโม (ไร่หมุนเวียน)	Watermelon (Shifting cultivation)
		A621	ลูกเดือย (ไร่หมุนเวียน)	Millet (Shifting cultivation)
		A622	ขิง (ไร่หมุนเวียน)	Ginger (Shifting cultivation)
		A623	กะหล่ำปลี (ไร่หมุนเวียน)	Cabbage (Shifting cultivation)
		A624	มะเขือเทศ (ไร่หมุนเวียน)	Tomato (Shifting cultivation)
		A625	ว่านหางจระเข้ (ไร่หมุนเวียน)	Aloe Vera (Shifting cultivation)
		A626	ปานครนารายณ์ (ไร่หมุนเวียน)	Agave (Shifting cultivation)
		A627	ปอสา (ไร่หมุนเวียน)	Paper mulberry (Shifting cultivation)
		A628	ทานตะวัน (ไร่หมุนเวียน)	Sunflower (Shifting cultivation)
		A629	พริก (ไร่หมุนเวียน)	Chili (Shifting cultivation)
		A630	ข้าวสาลี (ไร่หมุนเวียน)	Wheat (Shifting cultivation)
		A631	ข้าวบาร์เลย์ (ไร่หมุนเวียน)	Barley (Shifting cultivation)
		A632	ข้าวไรย์ (ไร่หมุนเวียน)	Rye (Shifting cultivation)

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2	ระดับ/Level 3		
		A633	ฝิ่น (ไร่หมุนเวียน)	Opium (Shifting cultivation)
		A634	กัญชา กัญชง (ไร่หมุนเวียน)	Marihuana, Hemp (Shifting cultivation)
		A635	กระเจี๊ยบแดง (ไร่หมุนเวียน)	Roselle (Shifting cultivation)
		A636	เผือก(ไร่หมุนเวียน)	Taro (Shifting cultivation)
	A7	A700	โรงเรือนร้าง	Abandoned farm house
	A7	A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	Pasture
	A7	A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	Cattle farm house
	A7	A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	Poultry farm house
	A7	A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	Swine farm house
	A8	A801	พืชน้ำผสม	Mixed aquatic plant
	A8	A802	กก	Reed
	A8	A803	บัว	Lotus
	A8	A804	กระเจี๊ยบ	Water caltrop
	A8	A805	แห้ว	Water chestnut
	A8	A806	ผักบุ้ง	Water spinach
	A8	A807	ผักกะเฉด	Watercress
	A9	A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ร้าง	Abandoned aqua cultural land
	A9	A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผสม	Mixed aqua cultural land
	A9	A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	Fish farm
	A9	A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	Shrimp farm
	A9	A904	สถานที่เพาะเลี้ยงปู หอย	Crab/ Shellfish farm
	A9	A905	ฟาร์มจระเข้	Crocodile farm
	A0	A001	เกษตรผสมผสาน/ ไร่นาสวนผสม	Integrated farm/Diversified farm

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2		ระดับ/Level 3		
F พื้นที่ป่าไม้	F1	ป่าไม่ผลัดใบ Evergreen forest	F100	ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed evergreen forest
		F101	ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์	Dense evergreen forest	
	F2	ป่าผลัดใบ Deciduous forest	F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed deciduous forest
		F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	Dense deciduous forest	
	F3	ป่าชายเลน Mangrove forest	F300	ป่าชายเลนรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed mangrove forest
			F301	ป่าชายเลนสมบูรณ์	Dense mangrove forest
	F4	ป่าพรุ Swamp forest	F400	ป่าพรุรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed swamp forest
			F401	ป่าพรุสมบูรณ์	Dense swamp forest
	F5	ป่าปลูก Forest Plantation	F500	ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed forest plantation
			F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	Dense forest plantation
	F6	วนเกษตร Agro-forestry (พื้นที่ปลูกป่าร่วมกับ การเกษตร)	F600	วนเกษตรรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed agro-forestry
			F601	วนเกษตรสมบูรณ์	Dense agro-forestry
	F7	ป่าชายหาด Beach forest	F700	ป่าชายหาดรอสภาพฟื้นฟู	Disturbed beach forest
F701			ป่าชายหาดสมบูรณ์	Dense beach forest	
W พื้นที่น้ำ Water body	W1	แหล่งน้ำ ธรรมชาติ Natural water body	W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	River, Canal
			W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	Lake, Lagoon
			W103	ทะเล	Ocean
	W2	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น Artificial water body	W201	อ่างเก็บน้ำ	Reservoir
			W202	บ่อน้ำในไร่นา	Farm pond
			W203	คลองชลประทาน	Irrigation canal
			M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	Grass
M พื้นที่เบ็ดเตล็ด Miscellaneous land	M1	ไม้ละเมาะ M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ ไม้ละเมาะ	Shrubland	
			M103	ไผ่ป่า ไผ่หนาม	Giant thorny bamboo
			M201	พื้นที่ลุ่ม	Marsh and Swamp
	M2	พื้นที่ลุ่ม Marsh and Swamp			

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ระดับ/Level 1	ระดับ/Level 2	ระดับ/Level 3			
	M3	เหมืองแร่บ่อขุด	M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	Abandoned mine, Pit
		Mine, Pit	M301	เหมืองแร่	Mine
	M4	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	M401	พื้นที่กองวัสดุ	Material dump
		อื่นๆ	M402	พื้นที่ดินถล่ม	Landslide
		Other	M403	ที่หินโผล่	Rock out crop
		miscellaneous	M404	--	--
		land	M405	พื้นที่ถม	Landfill
	M5	นาเกลือ	M500	นาเกลือร้าง	Abandoned salt flat
		Salt flat	M501	นาเกลือ	Salt flat
	M6	หาดทราย	M601	หาดทราย	Beach
		Beach			
	M7	ที่ทิ้งขยะ	M701	ที่ทิ้งขยะ	Garbage dump
		Garbage dump			

- หมายเหตุ :
- 1) การเขียนสัญลักษณ์ผสม ใช้เครื่องหมายดังนี้:-
 X/Y พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน 2 ชนิด ในอัตราส่วนประมาณ 50% ต่อ 50%
 $X+Y$ พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน 2 ชนิดต่อเนื่องกัน โดยมีพื้นที่ X เป็นพื้นที่หลัก
หรือเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ มากกว่าพื้นที่ Y คำนวณเนื้อที่เฉพาะ X
 - 2) พื้นที่ที่เคยทำเกษตรกรรมแต่ปล่อยทิ้งร้างมานาน เนื่องจากดินไม่เหมาะสม หรือพื้นที่ที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำโดยธรรมชาติ ใช้สัญลักษณ์ M101 สำหรับพื้นที่ที่มีหญ้าเป็นส่วนใหญ่ M102 สำหรับพื้นที่ที่เป็นไม้พุ่มหรือสลัดหญ้าธรรมชาติ บางส่วน M2 สำหรับพื้นที่ที่มีพืชน้ำหรือวัชพืชน้ำขึ้น และ M403 สำหรับพื้นที่หินโผล่
 - 3) ขนาดของหน่วยแผนที่การใช้ที่ดินที่เล็กที่สุดสำหรับลงบนแผนที่คือ 0.25 ตารางเซนติเมตรทุกมาตราส่วน (0.5x0.5 ซม. หรือพื้นที่ 40 ไร่ บนแผนที่มาตราส่วน 1:50,000 หรือพื้นที่ 10 ไร่ บนแผนที่มาตราส่วน 1:25,000)
 - 4) แผนที่โครงการชลประทานได้จาก กรมชลประทาน และหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบสำหรับพื้นที่ที่มีการชลประทาน ใส่ I ไว้ตรงหน้าสัญลักษณ์ เฉพาะงานระดับโครงการพิเศษ เท่านั้น
 - 5) * ใช้ในการจำแนกแผนที่การใช้ที่ดินมาตราส่วนใหญ่ ตั้งแต่ 1:4,000 ขึ้นไป เท่านั้น

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (2562)

สภาพการใช้ที่ดิน

2565

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร

กรุงเทพมหานคร 10900